

KONGRESI I NDËRKOMBËTAR MBARËSHQIPTAR I STOMATOLOGJISË

Organizuar nga:

Universiteti i Tiranës
Fakulteti i Mjekësisë
Departamenti i Stomatologjisë

SHOQATA
STOMATOLOGJIKE
SHQIPTARE

Shoqata
e Stomatologëve
të Kosovës

Shoqëria
Stomatologjike
Shqiptare
'Apolonia'

Asocimi
Nacional
i Dentistëve
Shqiptarë

29-30-31 TETOR 2009

Tiranë, Shqipëri

PROGRAMI DHE ABSTRAKTET

KONGRESI I NDËRKOMBËTAR MBARËSHQIPTAR I STOMATOLOGJISË

PRESIDENT NDERI:

Prof. Samedin Gjini

PRESIDENTE E KONGRESIT

Prof. Ruzhdie Qafmolla

Zv. Presidentë të Kongresit

Ali Gashi

Iniz Ajeti

KOMITETI ORGANIZUES:

Kryetar: Rozarka Budina

Besnik Gavazi

Ramazan Isufi

Blerim Kamberi

Nazmi Koçi

Kujtim Shala

Esat Bardhoshi

Zulfiqar Cara

Armando Minciarelli

KOMITETI SHKENCOR:

Kryetar: Pavli Kongo

Diana Brovina

Adem Alushi

Lindita Xhemnica

Fejzi Keraj

Virgjini Mulo

Adil Raka

Veton Hoxha

Agim Islami

Sherif Shaqiri

Amet Demiri

Hasim Havziu

KOMITETI SOCIAL:

Kryetar: Çeliana Toti

Edit Xhajanka

Etleva Droboniku

Koço Gjilo

Sidrit Beqiraj

Xhelal Shabani

KOMITETI I MARRDHËNIEVE ME
JASHTË DHE EKSPozITA:

Kryetar: Dorian Hysi

Ardita Aliko

Andis Qendro

Emin Kuzumi

SEKRETARIA E KONGRESIT:

Lorena Qafmolla

Gerta Kaçani

Alketa Qafmolla

Për realizimin e Kongresit
kontribuan:

Universiteti Mjekësor ALDENT

Electric OK

Të nderuar Kolegë!

Është kënaqësia jonë që në datat 29-31 tetor 2009 do të jemi përsëri bashkë në këtë kuvend të rëndësishëm të stomatologëve, pikërisht në Kongresin e I-rë Ndërkombëtar Mbarëshqiptar.

Në mënyrë të natyrshme ne kaluam nga 14 konferenca vjetore kombëtare në zhvillimin e këtij kongresi. Këtë e diktuan vetë arritjet e stomatologëve në këtë fushë. Prandaj kuptohet rëndësia e këtij evenimenti, ku stomatologët vendas dhe të huaj do të shpalosin arritjet e tyre në këtë fushë.

Dëshira jonë është për të realizuar një kongres të një niveli të lartë shkencor, të paharrueshëm dhe mbresëlënës.

Për Ju është rezervuar një program cilësor, ku secili do të gjejë informacion në fushën që i intereson.

Në kongres do të spikasë bindshëm bashkëpunimi me stomatologët e Kosovës, me shqiptarët e Maqedonisë dhe të trevave të tjera, por nuk mund të lëmë pa përmendur dhe kontributin e stomatologëve të huaj nga Polonia, Italia, Turqia, Gjermania, ShBA, etj, të cilët do të ofrojnë përvojën e tyre dhe të rejat bashkëkohore.

Në këtë kongres do të prezantohen para jush 21 leksione, rreth 60 referime dhe 26 postera. Gjithashtu do të organizohen workshop-e dhe seminare trajnuese.

Shpresoj që ky eveniment të përmbushë misionin e tij për edukimin profesional të vazhdueshëm dhe për afrimin e shërbimit tonë stomatologjik me standardet evropiane.

Miqësisht
Presidente e Kongresit
Prof.Dr.Ruzhdie QAFMOLLA

PROGRAMI
PROGRAMME

PROGRAMI I KONGRESIT TE I-RE MBARESHQIPTAR TE STOMATOLOGJISE

■ E ENJTE, 29 TETOR 2009

■ Tirana International Hotel

12:00 – 18.00	Regjistrimi i pjesëmarrësve
---------------	-----------------------------

■ Teatri i Operas dhe Baletit

18.00 – 20.00	Ceremonia e Hapjes Përshendetja e autoriteteve Program Artistik Kokteili i hapjes
---------------	--

LEKSIONE DHE REFERATE TERAPI – ENDODONTI – PEDODONTI

■ Tirana International Hotel - Salla Balsha

■ E PREMTE, 30 TETOR 2009

	Moderatorë: <i>Pavli Kongo, Blerim Kamberi, Adil Raka</i>
9.00- 10.00	Nderveprimet midis indeve pulpare dhe periodontale. Konsiderata klinike dhe trajtimi i problemeve endo-periodontale (Leksion) <i>Ömer Görduysus</i>
10.00-10.30	Shëndeti i gojës në pacientët me Sindromën Down (Leksion) <i>Gabriela Piana, Lorena Kondo, Giovanni D'Alessandro, Antonella Faggella</i>
10.30-11.00	Fluori në mileniumin e tretë (Leksion) <i>Silvia Pizzi, Gabriela Piana, Lorena Kondo, Antonella Caputo</i>
11.00-11.30	Pushim seance (kafe)

	Moderatorë: <i>Ömer Görduysus, Diana Brovina, Agim Begzati</i>
11.30-11.45	Përdorimi i M.T.A ne pulpotominë e molarëve te qumështit <i>Lindita Rusi, Rozela Rroço, Etleva Droboniku, Dorian Hysi</i>
11:45-12.00	Vlerësim i ecurisë klinike 2vjecare i mbushjeve në klasën e dytë me teknikën e laminuar RMGIC/ CR dhe mbushjeve me kompozit <i>Etleva Droboniku, Dorjan Hysi, Lindita Xhemnica, Rozela Rroço</i>
12:00-12.15	Ndryshimet e kurrikulës dhe përshtatja e tyre me rekomandimet e Bolonjës <i>Dorian Hysi, Etleva Droboniku, Çeliana Toti</i>
12.15-12.30	Kariesi i femijerise se hershme, studim epidemiologjik <i>Manola Kelmendi, Eno Gaçe</i>
12.30-12.45	Përpunimi endodontik dhe mbushja e sistemit të kanaleve të rrënjës <i>Arlinda Luzi</i>
12.45-13.00	Niveli i tavanit te dhomes pulpare perkundrejt lidhjes zmallt/cement ne molare <i>Emin Kuzumi, Rudina Berani</i>
13.00-13.15	Vlerësimi i higjenes orale ne pacientet me semundje kronike. <i>Ergysejda Hoxha, Jola Klosi, Diana Brovina, Enida Petro</i>
13.15-13.30	<i>Matilda Yzeiri</i>
	Moderatorë: <i>Gabriela Piana, Rozarka Budina, Arlinda Luzi</i>
16.00-16.30	Endodontia-preparimi dhe mbushja e kanalit (Leksion) <i>John W. Gillan</i>
16:30-17.00	Terapia e pulpes ne dhembet e qumeshtit: indikacionet dhe limitimet (Leksion) <i>Lorena Kondo, Gabriela Piana, Laura Armuzzi, Marco Montanari</i>

17:00-17.15	Testimi in vitro i efektit antibakteror te disa sisteme adhezivësh <i>Violeta Vula, Veton Hoxha, Nexhmije Ajeti</i>
17.15-17.30	Përcaktimi i gjatësisë punuese (kanalit) me tre lloje të ndryshme të apeks lokatorve <i>Xhevdet Aliu, Astrit Kuçi, Ariana Kameri, Shefqet Mrasori</i>
17.30-17.45	Korelacioni midis kariesit dhe faktorëve social ekonomikë tek pacientët e paraqitur në Klinikën Universitare <i>Oriola Madhi, Teuta Lako, Monika Lipo</i>
17.45-18.00	Amalgami në shekullin e 21: Pro apo kundër <i>Lauren Muhametaj, Ervin Shakaj</i>
18.00-18.15	Problemet që lidhen me urgjencat mjekësore në stomatologji <i>Grej Malo, Armela Numanaj, Jona Bicja, Klodian Shahu, Elona Myftari</i>

■ E SHTUNË, 31 TETOR 2009

	Moderatorë: <i>Veton Hoxha, John W. Gillan</i>
9.00- 10.00	Teknika e modelimit me shtresa te kompoziteve ne praktiken e perditshme (Leksion) <i>Joseph Sabbagh</i>
10.00-10.30	Kompozitët: Si të arrijmë një sukses klinik (Leksion) <i>Vlatko Panduric</i>
10.30-11.00	Hipersensibiliteti i dentinës, komplikacionet në praktikë dhe menaxhimi i tyre (Leksion) <i>Ventsislav Lazarov Stoev</i>
11.00-11.30	Pushim seance (kafe)
	Moderatorë: <i>Lindita Xhemnica, Violeta Vula</i>
11.30-11.45	Përcaktimi i densitetit të mbushjes me Mineral Treoksid Agregat cement <i>Miranda Stavileci, Veton Hoxha, Shefqet Mrasori</i>

11:45-12.00	Kontrolli i infeksionit në klinikat dentare të Tiranës <i>Gerta Kaçani, Rozarka Budina, Jovan Basho</i>
12:00-12.15	Percaktimi i mikroleshshmerise se materialeve te ndryshme te perdorura si mbushje retrograde te kanalit te rrenjes – studim in vitro <i>Ivona Kovacevska, Nedim Kasami, Esma Kasami, Sabetim Cerkezi</i>
12.15-12.30	Ndergjegjesimi mbi shendetin oral tek femijet qe jetojne ne fshat krahasuar me ata qe jetojne ne qytet (Nje studim pilot, fshati SOS) <i>Ersela Gjokollari, Rozarka Budina</i>
12.30-12.45	Semundshmeria karioze ne individet me diete per renie ne peshe <i>Enida Petro, Diana Brovina, Manola Kelmendi, Ergysejda Hoxha</i>
12.45-13.00	Vleresimi histopatologjik i veprimit antiinflamator dhe rigjeneruese te pastes me baze qumeshtin e bletes ne amputimet vitale <i>Aida Meto, Sh. Subashi, Agron Meto</i>
13.00-13.15	Facebook dhe Interneti në përgjithësi: Ndikimi në Stomatologji <i>Enis Gllareva, Ardian Nika, Kaltrina Kryeziu</i>

KIRURGJI OMF – MJEKËSI ORALE – PERIODONTOLOGJI

■ Tirana International Hotel – Salla Abret

■ E PREMTE, 30 TETOR 2009

	Moderatorë: <i>Ramazan Isufi, Ali Gashi, Dhori Pojani</i>
9.00- 10.00	Implante te shkurtra: Rritja e vendosjes se implanteve dhe zvogelimi i procedurave te grafitit kockor (Leksion) <i>Vincent J. Morgan</i>
10.00-11.00	Parimet e kirurgjisë ortognatike(Leksion) <i>Matthias Schneider</i>
11.00-11.30	Pushim seance (kafe)
	Moderatorë: <i>Amet Demiri, Gafur Shtino, Osman Sejfi</i>
11.30-12.30	Implantologjia e avancuar: kirurgjia e sinusit maksilar në suport të rehabilitimit implanto-protezik. Njohuri bashkekohore dhe protokollat operative (Leksion) <i>Giuliano Gianotti</i>
12:30-12.45	Kirurgjia bimaxilare ne korrigjimin e anomalive te nofullave (paciente te trajtuar ne kliniken tone) <i>Ramazan Isufi, Iniz Ajeti, Andis Qendro, Esat Bardhoshi</i>
12:45-13.00	Aplikimi i teknikave kirurgjikale me diode lazer ne Kliniken Stomatologjike Universitare <i>Merita Bardhoshi</i>
13.00-13.15	Trajtimi i frakturave kondilare bilaterale ne femije <i>Esat Bardhoshi, Ramazan Isufi</i>
13.15-13.30	Disa sisteme implantare të përdorura në vendin tonë: të dhëna dhe raste <i>Gurien Demiraqi, Doris Mingomataj, Eriola Noçka, Kushtrim Shehu</i>

	Moderatorë: <i>Adem Alushi, Iniz Ajeti, Esat Bardhoshi</i>
16.00-16.30	Rreziku nga hepatiti viral ne praktiken stomatologjike(Leksion) <i>Amet Demiri</i>
16:30-16.45	Trajtimi i malformacionit vaskular venoz të buzës së poshtme me laser <i>Ngadhujim Domi, Luljeta Kumnova, Besim Hajdari, Skender Damoni</i>
16:45-17.00	Modifikimi i terapise konvencionale (bazale) paradontale <i>Sahmedin Saliu, Jasmin Fidoski</i>
17.00-17.15	Implantimi dental i menjëhershëm të dhëmbëve frontal pas një Traume Aksidentale <i>Bardhyl Reçani, Andreas Neff, Safet Zufferi</i>
17.15-17.30	Efektet negative biologjike te materialeve te perdorura si mbushje perfundimtare te dhembit <i>Edlira Dedaj, Henri Dedaj</i>
17.30-17.45	Ngritja e madhe e sinusit (Protokolli kirurgjikal) <i>Luan Mavriqi, Bledar Mavriqi, Leon Baca</i>
17.45-18.00	Analiza cefalometrike dhe e modeleve kirurgjikale ne ndihme te saktesimit te diagnozës dhe aplikimit te teknikes kirurgjikale <i>Irina Ramo, Algen Isufi, Ramazan Isufi</i>

■ E shtunë, 31 Tetor 2009

	Moderatorë: <i>Armando Minciarelli, Metush Disha, Hasim Havziu</i>
9.00- 10.00	Alternativa ne teknologjine implantare,per trajtimin e difekteve te ndryshme kockore (Leksion) <i>Mauro Facchini</i>
10.00-10.30	Infeksionet e renda te regjionit oro-maksilofacial dhe trajtimi i tyre (Leksion) <i>Iniz Ajeti, Ramazan Isufi, Q.Ajeti, B.Vasilevski</i>

10.30-11.00	Nuk ka nje implantologji te re apo te vjeter, por nje evoluum: kirurgjia piezoelektrike (Leksion) <i>Emanuele Morella</i>
11.00-11.30	Pushim seance (kafe) Moderatorë: <i>Matthias Schneider, Fatmir Dragidella, Andis Qendro</i>
11.30-11.45	Genioplastika ne trajtimin e asimetrive faciale <i>Ramazan Isufi, Jakup Vrioni</i>
11:45-12.00	Sindroma Sjögren sekondare: klasifikimi sipas kriterëve konsensuale Europiane - Amerikane <i>Ardita Aliko, Riccardo Ciancaglioni, Adem Alushi, Argjend Tafaj, Fatmir Lela</i>
12:00-12.15	Demtimet maxillo faciale ne te moshuar <i>Esat Bardhoshi, Ramazan Isufi</i>
12.15-12.30	Cista reziduale <i>Hasim Havziu, Haki Adili, Zylfiqar Cara, Flamur Havziu</i>
12.30-12.45	Makrolidët si bar përzgjedhës te pacientët alergjikë në penicilinë <i>L. Simjanovska, S. Simjanovski, A. Rexhepi</i>
12.45-13.00	Relacioni midis problemeve periodontale dhe lindjeve premature <i>Emona Anastasi, Rozarka Budina, Mimoza Keta</i>
13.00-13.15	Percaktimi i lidhjes ndermjet Candida Albicans dhe pacienteve protezembajtes te paraqitur ne Klinikën Stomatologjike Universitare <i>Blerta Pjeshkazini, Gerta Kaçani, Alketa Qafmolla, Emin Kuzumi</i>

PROTETIKË - ORTODONCI

■ Tirana International Hotel – Salla Onufri

■ E PREMTE, 30 TETOR 2009

	Moderatorë: <i>Ruzhdie Qafmolla, Sherif Shaqiri</i>
9.00- 10.00	Dhimbja dhe simptoma e shenja te tjera funksionale dhe te sistemit vegjetativ tek pacientet me zhvendosje te kondilit dhe te diskut te artikulacionit temporo-mandibular ne pozicion interkuspidal (Leksion) <i>Maria Kleinrok</i>
10.00-11.00	Sistemet CAD-CAM (Leksion) <i>Roberto Scotti</i>
11.00-11.30	Pushim seance (kafe)
	Moderatorë: <i>Foto Toti, Agim Islami</i>
11.30-12.00	Prevenimi dhe interceptimi i kafshimit te kryqezuar anterior (Leksion) <i>Xhina Mulo</i>
12:00-12.15	Metoda Cad-Cam laser ne pergatitjen e skeletit metalik ne protezat fikse <i>Fejzi Keraj, Kujtim Shala, Gjergji Bocari</i>
12:15-12.30	Vleresimi i raportit te intermedierit me mukozen e kreshtes alveolare dhe hapsires se mbetur nga ekstraksioni i dhembeve <i>Gerta Kaçani, Maldi Xhelili</i>
12:30-12.45	Vleresim in vivo i materialeve te ndryshme te mases ne rehabilitimin e arkates antagoniste ne ortopedi <i>Kreshnik Keraj, Lunareda Spahiu, Altin Llukacej, Roberto Scotti</i>
13.00-13.15	Vleresim in vitro i precizionit te tipeve te ndryshme te allcise <i>Lunareda Spahiu, Kreshnik Keraj, Altin Llukacej, Roberto Scotti</i>

	Moderatorë: <i>Xhina Mulo, Hasan Mehmeti</i>
16.00-16.15	Lidhja e amplitudes se levizjes mandibulare me zhvendosjen e diskut te ATM <i>Nikollaq Leka, Ruzhdie Qafmolla, Edit Xhajanka, Sofika Qamirani, Frida Ferhati</i>
16:15-16.30	Trajtimi interceptiv ortodontik si faze e pare e trajtimit te plote ortodontik, tipe te anomalive ku nderhyrja eshte e keshilluashme, dhe aparatet per korrigjim ne kete faze te trajtimi <i>Mirlinda Naçi</i>
16:30-16.45	Veset orale - motiv per trajtim ortodontik dhe shqyrtimin e zhvillimit psikik te femijeve <i>Ferija Sali, Blerim Mehmeti, Ajshe Rexhepi, Pavlina Aleksova, Sllavica Najdenovska</i>
16:45-17.00	Korrigjimi estetik i agenezisë bilaterale në një adulte nëpërmjet protetikës fikse (rast klinik) <i>Doris Mingomataj, Entela Fuga</i>
17.00-17.15	Sistemi i vleresimit dhe kriteret e cilesise ne restaurimet fikse <i>Maldi Xhelili</i>
17.15-17.30	Menazhimi ortodontik i dhembeve qe mungojne dhe atyre te retinuar (Paraqitje rastesh klinike) <i>Edlira Baruti</i>
17.30-17.45	Pozita e molarëve të tretë të poshtëm të impaktuar ose gjysmë të impaktuar <i>Zulfiqar Cara, Hasim Havziu</i>
17.45-18.00	Forma e harkut alveolo-dentar maksilar dhe rendesia protetike e tij <i>Klodjan Shahu, Edmond Elbasani, Milda Frroku, Grej Malo</i>

■ E shtunë, 31 Tetor 2009

	Moderatorë: <i>Fejzi Keraj, Nazmi Koçi</i>
9.00- 9.30	Trajtimi me etapa i protruzionit bimaksilar (Teknologjia Tweed) (Leksion) <i>Kim Hyeong-Un</i>

9.30-10.00	Veçoritë anatomike-morfologjike të dhëmbëve dhe frekuenca e tyre në kunorat fikse metalqeramike anësore (Leksion) <i>Sherif Shaqiri</i>
10.00-10.30	Reabilitimi estetik i elementit të veçante (Leksion) <i>Armando F. Minciarelli, Marita Xhafa, Blerina Xhafa</i>
10.30-10.45	Anomalite skeletale dhe pozicioni postural. <i>Xhina Mulo, Dorian Hysi, Çeliana Toti, Alketa Qafmolla; Egi Mulo</i>
10.45-11.00	Perdorimi i mases së dyfishtë në relacion qendror në përgatitjen e protezave totale <i>Edit Xhajanka, Alketa Qafmolla, Endrit Papparisto</i>
11.00-11.30	Pushim seance (kafe)
	Moderatorë: <i>Kujtim Shala, Zulfijar Cara</i>
11.30-11.45	Molari i tretë mandibular, një metode për parashikimin e eruptimit të tij <i>Fatmir Lela, Oriola Madhi</i>
11:45-12.00	Perdorimi i PoliVinilSiloksaneve për marrjen e mases funksionale në nofullat pa dhembë <i>Brunilda Koçi, Ervin Koçi, Nazmi Koçi</i>
12:00-12.15	Prevalenca e veseve orale në fëmijet e moshës 8-12 vjeç në Klinikën Stomatologjike Universitare, Tiranë <i>Rozela Rroço, Lindita Rusi. Xhina Mulo, Çeliana Toti</i>
12.15-12.30	Vlerësim klinik i urave LAVA zirkonium me 3-4 elemente në regjionin posterior – Një studim prospektiv multicenter <i>Altin Llukacej, Spahiu Lunareda, Keraj Kreshnik, Roberto Scotti</i>
12.30-12.45	Efektet e "Aparatit të modifikuar ortopedik" në kontrollin e gjatësisë së fytyrës gjatë zgjerimit të shpejtë të qiellzës <i>Ajshe Rexhepi, Sevdil Rexhepi, Azem Ismani, Ferija Sali, Blerim Mehmeti</i>
12.45-13.00	Fasetat e porcelanit <i>Luan Mavriqi, Egresa Baca</i>
13.00-13.15	Trajtimi i anomalisë klasa II/2 nëpërmjet ekstraksioneve. Rast klinik. <i>Manjola Gusho</i>

PREZANTIME POSTER

■ SALLA BLU

■ E PREMTE, 30 TETOR 2009

Moderatorë: *Lindita Xhemnica, Manola Kelmendi*

10.00 – 14.00

- P1** Okluzioni dhe analiza e tij klinike
Ruzhdie Qafmolla
- P2** Harxhimi i indeve te forta te dhembeve
Seha Demiri, Kaltrina Shaqiri
- P3** Rezultatet në mjekimin e anomalive nga frymëmarrja orale
Alketa Qafmolla, Xhina Mulo
- P4** Disenjimi i urave fikse
Alketa Qafmolla, Edit Xhajanka, Ruzhdie Qafmolla
- P5** Trajtimi multidisiplinar i dhembeve supernumeratum
Imberli A. Halili, Hasip S. Tusha, Çeliana Toti
- P6** Impaksioni i kaninit maksilar - rast klinik
Imberli A. Halili, Hasip S. Tusha, Agron Mustafai, Agim Izairi
- P7** Grumbullimet dentare: ekstraksion apo jo ekstraksion?
Çeliana Toti, Xhina Mulo, Imberli A. Halili, Rozela Rroço
- P8** Vlerësimi morfologjik i nyjes te malokluzionet transverzale
Ajshe Rexhepi, Sevdie Rexhepi, Azem Ismani
- P9** Ndryshimet e indeve të buta pas trajtimit ortodontik te klasa II/2 në rastet me dhe pa ekstraksion
Sevdie Rexhepi, Ajshe Rexhepi, Azem Ismani, Luba Simjanovska

- P10** Trajtimi i retrognatisë bimaksilare me Damon sistemin-
Prezentim rasti
Ajshe Rexhepi, Sevdî Rexhepi
- P11** Trajtimi i anomalisë klasa III me Hyrax, masken Delaire-
Verdon dhe me tekniken fikse
Agron Mustafai, Arijana Mustafai, Vjollca Mustafai
- P12** Gjendja e sistemit dentar dhe indeve paradontale në
pacientët me artritis reumatoid, lupus eritematoz sistemik
dhe sklerozë sistemike (sklerodermi)
*Ardita Aliko, Riccardo Ciancaglini, Adem Alushi, Argjend
Tafaj*
- P13** Studim Krahasues mbi kohën e punës së muflimit indirekt
dhe atë me dublim të protezës totale
*Armand Alushi, Alba Koshovari, Artionilda Shkëmbi, Luëla
Mamaj*

14.00 – 18.00

- P1** The effect of alvogyl in the postextracted period
*Cena Dimova, Biljana Evrosimovska, Lidija Popovska, Arben
Muretzani*
- P2** Përdorimi i laserit në kirurgjinë orale
Ljubica Simjanovska, Sinisha Simjanovski, Artan Sadiku
- P3** Huluntimet e C-PR dhe prevenimi i sëmundjeve
infektive
Ljubica Simjanovska, Sinisha Simjanovski, Artan Sadiku
- P4** Variacionet e shtypjes arteriale gjatë nxjerrjes kirurgjike
të molarit të tretë
*Zana Agani, Osman Sejfiqja, Feriale Perjuci. Resmije Ademi,
Ali Gashi, Vjosa Hamiti Krasniqi, Mergime Prekazi Loxha,
Jehona Ahmedi*
- P5** Efikasiteti i AMSA (anestezia medial superior anterior)
bllokimit nervor gjatë ekstraksioneve të dhëmbit
*Jehona Ahmedi, Feriale Perjuci, Resmije Ademi, Ali Gashi,
Zana Agani, Vjosa Hamiti*

- P6** Terapia e periodontitit apikal simptomatik
Lidija Popovska, Cena Dimova, Arben Muretzani, Aleksandra Janevska
- P7** Studim klinik–radiologjik i trajtimeve terapeutike te kryera ne KSU
Manola Kelmendi, Diana Brovina, Ergysejda Hoxha, Enida Petro
- P8** Studim krahasues per perdorimin dhe efikasitetin e materialeve te ndryshme per mbulimin e pulpes ne femije
Enida Petro, Manola Kelmendi, Ergysejda Hoxha, Daniela Kume
- P9** Informimi i prinderve per rendesine e molarit te pare te perhershem
Ergysejda Hoxha, Enida Petro, Diana Brovina, Manola Kelmendi
- P10** Vleresim i performances klinike te nje RMGIC dhe nje GIC konvencional ne klasen e V 2 vjet pas aplikimit
Etleva Droboniku, Dorjan Hysi, Lindita Xhemnica
- P11** Efekti i fluorideve topikale ne retensionin e silanteve (rezultatet mbas 6 muajsh)
Rozela Rroço, Lindita Xhemnica, Etleva Droboniku, Dorian Hysi, Oriola Madhi.
- P12** Vleresimi i dhimbjes post-operatore ne trajtimin endodontik me tekniken “Step Back” krahasuar me tekniken “Crown Down”
Dorian Hysi, Etleva Droboniku, Rozela Rroço, Florian Zoto
- P13** Mungesa e pikës kontaktuese si faktor favorizes në përparimin e sëmundies parodontale
Gjynele Demiri

WORKSHOP MBI HIPERSENSIBILITETIN DENTAR DHE PRODUKTET PËR TRAJTIMIN E TIJ

■ E PREMTE, 30 TETOR 2009

■ 15.00 – 16.00

■ Hotel Tirana International

■ Salla BLU

Sponsorizuar nga GlaxoSmithKline Consumer Healthcare

Drejtues i kursit : *Ventsislav Lazarov Stoev*

Dentist, Psikolog klinik, Bullgari

20-30 pjesemarres

Në këtë workshop do të jepen njohuri mbi hipersensibilitetin, faktorët që e shkaktojnë si dhe mënyrat e trajtimit dhe parandalimit përmes produkteve të GlaxoSmithKline Consumer Healthcare.

Regjistrimi në kurs është pa pagesë.

WORKSHOP MBI INSTRUMENTAT MEKANIKË PROTAPER

Sponsorizuar nga Dentsply Maillefer

- E SHTUNË, 31 TETOR 2009
- Hotel Tirana International
- Salla BLU

■ 09.00 – 11.00

■ 11.30 – 13.30

Në këtë workshop do të zhvillohet një kurs teorik mbi instrumentat mekanikë ProTaper dhe një kurs praktik me këto instrumenta për të gjithë pjesëmarrësit. Në pjesën teorike do të flitet mbi instrumentat ProTaper, studimet e realizuara dhe arritjet në këtë fushë, raste klinike dhe mënyra se si përdoren.

Të gjitha këto të dhëna do të realizohen në kursin praktik nga pjesëmarrësit.

Drejtuese e kursit: *Arlinda Luzi*

Pedagoge e Masterit të Endodontisë në Universitetin e Valencias

Pedagoge e Masterit të Endodontisë në Universitetin Cardenal Herrera CEU

Pedagoge e Lëndës së Patologjisë dhe Terapeutika Stomatologjike dhe Klinikës Integrale për Fëmijë në Universitetin Cardenal Herrera CEU Valencia Spanjë

Pagesa për regjistrim në kurs: 30 euro.

LEKSIONE
LECTURES

Nderveprimet midis indeve pulpare dhe periodontale. Konsiderata klinike dhe trajtimi i problemeve endo-periodontale

Görduysus Ömer

Profesor, Universiteti Hacettepe, Fakulteti i Stomatologjisë, Departamenti i Endodontisë

22

LEKSIONE / LECTURES

Pulpa dhe peradonti (ligamenti periodontal, gingiva, cementi dhe kocka alveolare) krijojnë një bashkësi biologjike. Pjesët e kësaj bashkësie biologjike kanë ndërveprime anatomike, embriologjike, funksionale, mikrobiologjike dhe klinike. Çdo problem që prek njërin prek edhe tjetrin. Kështu që edhe trajtimi do të bëhet për të dy pjesët e kësaj bashkësie. Bazuar në marrëdhëniet pulpo-paradontale shpesh shfaqen klinikisht raste endodontie dhe paradontologjie. Rastet me endo- perio janë shumë sfiduese në trajtim dhe e kërkojnë atë shumë kompleks. Për të arritur sukses klinik dhe prognozë të mirë duhet që të analizohet dhe përcaktohet saktë shkaku.

Në këtë leksion kërkojmë që të mund të mësojmë si të përcaktojmë një diagnozë korrekte, dhe trajtim të përshtatshëm e si të mund të përftojme prognozë pozitive.

Rrugët e komunikimit pulpo-paradontale

Etiologjia e dëmtimeve endo-perio

Efektet e çrregullimeve pulpare në periodont

Efektet e sëmundjeve të periodontit në pulpë

Klasifikimi dhe përshkrimi i dëmtimeve endo-perio

Diagnoza diferenciale

Trajtimi alternativat dhe planifikimi

Leximi i radiografive në dëmtimet endo-perio

Diskutim

Pulpal-periodontal tissues interactions and endodontic-periodontic interrelationships, Clinical considerations, treatment approaches

Ömer Görduysus

**Hacettepe University, Faculty of Dentistry,
Department of Endodontics, Ankara, TURKEY**

Tooth, dental pulp and periodontium (periodontal ligament, gingiva, cementum and alveolar bone) collectively create a biological unit. The compartments of that biological unit have anatomical, embryological, functional, microbiological and clinical interactions. Any problem in one of them affects the other one and we can not treat just one of them partially without curing the other one. Based on the pulpal-periodontal relations often we can face combined and require combined treatments. To achieve a clinical success and a good prognosis better analyzing the source of the pathology is the essential.

In this lecture with the purpose of concluding a correct diagnosis, a proper and indicated treatment clinically and to obtain a better prognosis:

- pulpal-periodontal pathways
- microbiological interactions between periodontium and the pulp
- etiology of endo-perio lesions
- pathogenesis of endo-perio cases
- effects of pulpal diseases to periodontium
- effects of periodontal diseases to pulp
- classification and description of endo-perio lesions
- differential diagnosis
- treatment alternatives/plans
- radiographically and clinical findings of endo-perio cases
- clinical approaches and strategies on some cases will be discussed and emphasized

Shendeti i gojes ne pacientet me Sindromen Down

**Piana Gabriela, Kondo Lorena,
D'Alessandro Giovanni, Faggella Antonella
Departamenti i Shkencave Odontostomatologjike,
Alma Mater Studiorum, Universiteti i Bolonjes**

Sindroma Down (DS), eshte nje crregullim qe karakterizohet nga prezenca (parciale ose totale) e nje kromozomi 21 te tepert; eshte anomalia kromozomike qe manifestohet me shpesh nder lindjet e reja ne mbare boten; rreziku i shfaqjes se crregullimit eshte 1 ne 600 deri ne 1000 lindje te reja.

Manifestimet klinike me te shpeshta jane trupi i shkurter, vonesa intelektuale, hipotoni muskulare dhe laxitet ligamentar.

40-50% e pacienteve me DS jane te prekur nga difekte te zemres; ne terapite stomatologjike qe shkaktojne gjakderdhje eshte e nevojshme perdorimi i profilaksise antibiotike per prevencionin e endocarditit infektiv.

Tiparet kraniofaciale ne DS jane: brakicefalia, hipoplazia e pjeses se mesme te fytyres, pjesa e poshtme e fytyres eshte e reduktuar ne gjatesi, fytyra rrumbullake, qafa e shkurter, epikanto, hunda e shtypur.

Karakteristikat e gojes me te shpeshta ne DS jane: buzet dhe gjuha me fisura, keiliti, makroglosia, malokluzione (kafshim i hapur, kafshim i kryqezuar, qiellez ogivale), frumemarrje me goje, anomali te dhembeve, bruxism, higjene orale e keqe, parodontit dhe nivel i ulet i kariesit

Anomalite e dhembeve jane shume te zakonshme: anomali te *erupcionit* (dalje e vonuar ose e alteruar e dhembeve), anomali te *formes* (mikrodontia, taurodontism, dhembe conoid,..), anomali te *numrit* (agenesia ose dhembe mbinumer), dhe anomali te *struktures* (hipoplazia e smaltit).

Trajtimi i femijeve me DS kerkon nje bashkpunim te shume specialisteve (kardiologu, okulisti, dentisti, terapisti i shqiptimit e te tjere ne lidhje me problematikat individuale) qe ne muajt e pare te jetes.

Dentisti ka nje rol te rendesishem per te permisuar cilesine e jetes e pacienteve me DS.

Terapia e miofunktionale me aparatet e Castillo Morales mund te perdoret qe ne moshen 6 muajshe. Terapite ortodontike funksionale dhe konvencionale mund te jene te sukseshme per femije me te medhenj.

Oral Health in patients with Down Syndrome

**Piana Gabriela, Kondo Lorena,
D'Alessandro Giovanni, Faggella Antonella
University of Bologna, Italy**

Down syndrome (DS), is a chromosomal abnormality, characterised by the presence of a third (partial or total) chromosome 21; is the most frequent chromosomal disorder manifested in newborns worldwide; the risk for this chromosomal aberration is one out of 600 to 1000 live births. The most frequent clinical manifestation consist in short stature, intellectual deficiency, muscular hypotonia and joint laxity.

40-50% of DS patients present heart defects; it is required the use of antimicrobial prophylaxis for the prevention of infective endocarditis in bleeding dental treatment.

The craniofacial features involved in DS include brachycephaly, a more hypoplastic facial middle third a smaller lower facial third, round face, flat neck, epicanthus, small nose.

The most common oral findings in DS include: lip and tongue with fissures, angular cheilitis, macroglossia, malocclusion (open bite, posterior cross bite, ogival palate), mouth breathing, dental anomalies, bruxism, poor oral hygiene, periodontitis and low level of caries.

Dental anomalies are very common: dental anomalies of *eruption* (delayed or altered eruption of teeth), dental anomalies of *shape* (microdontia, taurodontism, conoid teeth,..), dental anomalies of *number* (agenesia or supernumerary teeth), and dental anomalies of *structure* (enamel hypoplasia).

The treatment of children with DS requires a multidisciplinary management since the first months of life, that includes examination to cardiologist, ophthalmologist, dentist, speech therapist, and others related to individual problems.

The dentist has an important role in enhancing the quality of life of patients with DS.

Early myofunctional therapy with Castillo Morales plate can be used since at 6 month of life. Functional or conventional orthodontic treatment may be successful for older children.

Fluori ne mileniumin e trete

Pizzi Silvia ¹, Piana Gabriela ², Kondo Lorena ²,
Caputo Antonella ²

¹Departamenti i Shkencave Otorino – odonto
– oftalmologjike dhe Oro-faciale, Universiteti i
Parmes, Itali

² Departamenti i Shkencave
Odontostomatologjike, Alma Mater Studiorum,
Universiteti i Bolonjes

Mekanizmi aktual i veprimit te fluorit eshte ende nje subjekt debati. Nje dogem ka ekzistuar per shume dekada sipas te ciles fluori duhej te gelltitej e te vepronte kryesisht para erupcionit. Mirepo studime te reja ne lidhje me efektet sistemike te suplementeve te fluorit arriten ne konkluzion se efekti preventiv i fluorit ndaj kariesit eshte pothuajse ekskluzivisht post erupcionit. Per me teper epidemiologjet kane hedhur dyshime mbi vlefshmerine e studimeve te “vjetera” ne lidhje me perdorimin e fluorit. Idea mbi efektet post eruptive te fluorit eshte e mbeshtetur nga kerkime in vitro dhe in situ te cilat demostrojne qe menyra e veprimit te fluorit i detyrohet kryesisht influences se tij ne de- dhe remineralizimin e indeve te forta te dhembit. Prandaj aplikimi topic i fluorit (psh. ne formen e pastave me fluor) duhet inkurajuar. Perdorimi i perditshem i nje paste dhembesh me sasi optimale fluori ofron nje mundesi optimale per prevencionin e kariesit pasi arrihet kombinimi i higjenes se gojes me suplemente te fluorit.

Kolutore me permbajtje fluori, boje dhe xhel fluori ofrojne nje mundesi shtese per prevencionin ndaj kariesit tek njerezit me rrezik te mesem e te larte ndaj kariesit. Fluori sistematik eshte ende i rakomanduar per njerezit me rrezik te mesem e te larte ndaj kariesit. Tabletat e fluorit gjithashtu mund te perdoren si nje shtese e aplikimit topic te fluorit atehere kur femije ose te rritur nuk jane ne gjendje te lajne dhembet me pasta me permbajtje fluori.

Fluoride in the third millennium

Pizzi Silvia¹, **Piana Gabriela**², **Kondo Lorena**²,
Caputo Antonella²

¹ **University of Parma, Italy,** ²**University of Bologna, Italy**

The actual mechanism of fluoride action is still a subject of debate. A dogma has existed for many decades, that fluoride has to be ingested and acts mainly pre-eruptively. However, recent studies concerning the systemic effect of fluoride supplementation concluded that the caries-preventive effect of fluoride is almost exclusively posteruptive. Moreover, epidemiologists have cast doubt on the validity of the 'old' studies dealing with fluoride use. The concept of the posteruptive fluoride effect is supported by in vitro and in situ investigations demonstrating that the mode of action of fluoride can be attributed mainly to its influence on de- and remineralization kinetics of dental hard tissues. Therefore, topical fluoride application (e.g. in the form of fluoridated dentifrices) should be encouraged. The daily use of an optimally formulated fluoride-containing dentifrice offers the chance for optimum caries prevention, since it combines oral hygiene with fluoride supplementation.

Fluoride-containing mouthrinses, varnishes and gels offer an additional opportunity for caries prevention among people with moderate and high caries activity. Systemic fluoride is still recommended to people with moderate and high caries activity. Fluoride tablets can also be used as an aid for topical fluoride application, when children or adults are not able or willing to brush their teeth with a fluoridated dentifrice.

Endodontia-preparimi dhe mbushja e kanalit

Gillan John

Endodont, Arizona, ShBA

Hyrje:

Qëllimi i një endodonti është që të përpunojë një kanal në mënyrën më të mirë të mundshme dhe ta përgatisë atë për një mbushje sa më afër perfekte. Njihen disa lloj teknikash për përpunimin dhe dhënie formë të kanalit. Në ditët e sotme, në vendet e zhvilluara metoda e përpunimit me instrumenta rotatore është bërë tashmë metoda kryesore në praktikën endodontike.

Qëllimi:

Në këtë prezantim autori paraqet metodën rotatore dhe avantazhet e saj në përpunimin e kanalit me anë të instrumentave light speed dhe përdorimit të kondensuesit të guta perkës me qëllim vulosjen përfundimtare të apeksit.

Materiali dhe metoda:

Një nga seritë e instrumentave të përdorura me këtë teknike janë ato light speed. Praktika e përpunimit të kanalit përfshin irrigimin, teknikat për dezinfektim dhe kondensimin lateral e vertikal të gutaperkës.

Endodontics- prepare and conquer

Gillan John
Endodontist, Arizona, USA

Introduction

An endodontist's goal is to prepare and seal the canal as perfect as possible. There are many different techniques used to shape the canal. Rotary instrumentation has become the standard means for modifying the canal space.

Aim of the study

This presentation is an overview of the use of Lightspeed instrumentation and the use of gutta-percha plug to seal the apical foramen.

Material and method

The instruments we use with this technique are those of lightspeed series. They are a unique shape, utilizing a small cutting portion at the tip of the shaft. The filling of the canal is also a unique method, assuring an apical seal.

Terapia e pulpes ne dhembet e qumeshtit: indikacionet dhe limitimet

**Kondo Lorena, Piana Gabriela, Armuzzi Laura,
Montanari Marco**
**Departamenti i Shkencave Odontostomatologjike,
Alma Mater Studiorum, Universiteti i Bolonjes**

Megjithese incidenca e kariesit eshte zvogeluar, humbja e parakoheshme e dhembeve te qumeshtit vazhdon te jete e zakonshme te femijet. Ne keta dhembe lezionet e kariesit jane te avancuara dhe shkaktojne shume shpejt humbjen e vitalitetit pulpar dhe nderlikime periapikale. Qellimi i terapise se pulpes ne dhembet e qumeshtit eshte qe te mbaje keto dhembe ne harqet e dhembeve deri ne renien e tyre fiziologjike.

Ne dhembet e qumeshtit terapia e pulpes eshte relativisht me komplekse ne krahasim me dhembet permanent. Kjo ndodh per shkak te veshtiresive anatomike dhe te diagnostikimit te patologjive te pulpes. Kohet e gjata te terapise nuk jane shpesh te pershtateshme me bashkpunimin e femijes. Ne kete punim kemi revizionuar terapine vitale te pulpes (mbulimi indirekt i pulpes, mbulimi direkt i pulpes, pulpotomia) dhe terapine mortale te pulpes (pulpektomia) ne dhembet e qumeshtit. Rakomandime specifike jane propozuar rreth seleksionimit te teknikave, materialeve dhe mjeteve me te pershtateshme.

Pulp therapy in primary teeth: indication and limits

**Kondo Lorena, Piana Gabriela, Armuzzi Laura,
Montanari Marco
University of Bologna, Italy**

Despite the decrease of caries incidence, premature loss of deciduous teeth continues to be common in children. In these teeth the caries lesions are advanced and cause rapidly the loss of pulpal vitality and periapical complications. The purpose of deciduous pulp therapy is the maintenance of primary teeth in dental arch until the physiological exfoliation. In primary teeth the pulpal therapy is relatively more complex than in permanent teeth because of the anatomical and diagnostically difficulties in pulpal pathology. The long terms of the therapy are not always compatible with child's collaboration. This work reviews the vital pulp therapy (indirect pulp cap, direct pulp cap and pulpotomy) and non vital pulp therapy (pulpectomy) in the primary teeth. Specific recommendations are proposed about the selections of techniques, materials and devices.

Teknika e modelimit me shtresa të kompozitëve në praktikën e përditshme

Sabbagh Joseph

Departamenti i dentistrisë estetike

Universiteti Libanit -Beirut

Kompozitet rezinoze përdoren gjerësisht në praktikën e përditshme për t'u përgjigjur kërkesave estetike që janë gjithnjë në rritje. Në të shkuarën përdorshin kompozitet hybrid me mikropjesëza në mënyrë që të përmbushen vetitë mekanike dhe estetike të larta. Në ditët e sotme pëmirësimi i sistemit të kompozitëve ka mundësuar përdorimin e të njëjtit kompozit si për mbushjet anteriore dhe ato posteriore.

Teknika e modelimit me shtresa është një koncept modern që i lejon mjekut stomatolog të arrijë rezultate të larta estetike. Arrin të riprodhojë të njëjtën nuance dhe ngjyrë me atë të dhëmbëve natyral duke shfrytëzuar vetitë përthithëse dhe reflektuese të dritës së dentinës dhe smaltit. Lejon kalimin natyral të dritës duke riprodhuar të njëjtat karakteristika estetike si të dhëmbëve natyrale.

Kitet e sotme të kompozitit përfshijnë një gamë të gjerë nuancash të ndara në tre nivele të ndryshme opaciteti. Njohja më e mirë e këtyre materialeve si dhe nuancat e disponueshme ndihmojnë në realizimin e një mbushjeje optimale. Përzgjedhja e nuancës është një hap i rëndësishëm në suksesin e teknikes me shtresa. Ky prezantim do të shfaqë nëpërmjet rasteve klinike të dokumentuara sistemin e ri të kompoziteve si dhe hapat më të rëndësishëm për arritjen e një mbushjeje të ngjashme me dhëmbin natyral.

Mastering the layering technique in daily practice.

Sabbagh Joseph

**Dept of Restorative and Esthetic dentistry
Lebanese University-Beirut**

Resin composites are widely used in our daily practice to answer the increasing aesthetic demand of our patients. In the past, clinicians were using hybrid and microfilled composites to combine in the same restoration optimal mechanical to aesthetic properties. Nowadays, and due to the improvement of composite systems, they can be used in anterior as well as in posterior restorations.

The layering technique or stratification is a modern concept allowing the dentist to achieve high aesthetic restorations using new systems of resin composites. It reproduces the shade and the colour of the tooth using the optical properties of dentine and enamel shades, and colour modifiers. It allows optimal light transmission within the restoration providing a more realistic depth of colour and surface characteristics of the tooth.

Recent kits of composites include a wide range of shades divided into three different levels of opacities. A better understanding of those materials, and their available shades, will help in achieving better composite restoration. The shade selection is a major step in the success of the layering technique. This presentation, will overview through well documented clinical cases, the new composite systems, as well as the most important steps to achieve a natural like restoration.

Kompozitet: Si te arrijme nje sukses klinik

Panduric Vlatko

Universiteti i Zagrebit, Fakulteti i Stomatologjise,

Departamenti i Endodoncise dhe i Dentistrise

Restorative, Kroaci

Materialet dentare jane duke e bere gjithnje e me efikase. Per kete arsye aplikimi i materialeve kontemporane si rezinave te reja adhesive dhe kompozite eshte esencial ne punen e perditshme. Ne cdo hap te trajtimeve restorative hasim probleme te reja. Si te pergatisim kavitetin, cilin material te zgjedhim dhe si ta aplikojme ate do te jete tema qe do te trajtojme ne kete leksion.

34

LEKSIONE / LECTURES

Composites: How to achieve clinical success

Panduric Vlatko

University of Zagreb, Faculty of Dentistry,

Department of Endodontics and Restorative

Dentistry, Croatia

Materials are constantly improving, so maintenance with new curing techniques, contemporary adhesive resin and composite resins is essential for every day practice. Problems can occur in every step of restorative treatment. How to prepare cavity, what material to use and how to cure will be discussed in this lecture.

Hipersensibiliteti i dentines, komplikacionet ne praktike dhe menaxhimi i tyre

Ventsislav Lazarov Stoev
Dentist, Psikolog klinik, Bullgari

Hipersensibiliteti i dentines eshte nje forme klinike e sensitivitetit te dhembit. Pas nje vezhgimi te plote e te detajuar te literatures Bordi Keshillimor Kanadez ka pranuar nje perkufizim te propozuar nga Holland per hipersensibilitetin e dentines. Perkufizimi i vendosur eshte: “nje dhimbje e shkurter, e mprehte qe rritet ne pergigje te stimujve vecanerisht atyre termike, avujve, taktile, osmotike ose kimike dhe qe nuk mund t'i atribuohet asnje semundje apo defekti tjetër dhembor”. Ky percaktim shtron para dentisteve sfiden e marrjes ne konsiderate te shkaqeve te tjera te dhimbjes te lidhura me sensitivitetin e dhembit. Megjithate ka dhe kushte te tjera klinike qe shoqerohen me simptomat e sensitivitetit te dhembit, prandaj diagnoza diferenciale eshte nje etape e rendesishme. Studime te ndryshme tregojne qe prevalenca e ndjeshmerise se dentines varion nga 8% deri ne 57% dhe strategjite per menaxhimin e saj jane te ndryshme. Per me teper suportin shkencor varjonte per terapi te ndryshme, keshtu qe zgjedhja e terapise se duhur preben nje sfide per per klinikistin.

Qellimi i studimit

- pershkrim i anatomise se gojes pasi lidhet me hipersensitivitetin e dentines
- diskutim i mekanizmave etiologjike dhe fiziologjike te hipersensitivitetit
- pershkrim i prevalences dhe epidemiologjise se hipersensitivitetit te dentines
- pershkrimi i diagnozes dhe menaxhimi i hipersensitivitetit te dentines.
- diagnoza diferenciale
- perjashtimi ose trajtimi i shkaqeve te tjera te dhimbjes se dhembit
- identifikimi i faktoreve etiologjike

- parandalimi, menjanimi ose modifikimi i faktoreve etiologjike
- menaxhimi dhe trajtimi i HD.

Dental hypersensitivity, practical implications and management

Ventsislav Lazarov Stoev
Dentist-expert, Clinical psychologist,
Bulgaria

Dentin hypersensitivity is a distinct clinical condition of tooth sensitivity. After full consideration of the literature the Canadian Advisory Board on Dentin Hypersensitivity accepted the definition proposed by Holland and others. The agreed definition was a “short, sharp pain arising from exposed dentin in response to stimuli typically thermal, evaporative, tactile, osmotic or chemical and which cannot be ascribed to any other form of dental defect or disease”. This definition challenges clinicians to consider other potential causes for pain associated with tooth sensitivity. Many conditions share the symptoms of tooth sensitivity, so a differential diagnosis is essential.

Several reviews reported that the prevalence of dentin hypersensitivity ranged from 8% to 57% in the general population and the strategies for managing the condition were remarkably varied. Furthermore, scientific support for various therapies was variable, so it could be a challenge for a practitioner to select appropriate therapy.

Aim of presentation:

- describe the oral anatomy as it relates to dentin hypersensitivity.
- discuss the etiology and physiologic mechanism of dentin hypersensitivity.

- describe the prevalence and epidemiology of dentin hypersensitivity.
- describe the diagnosis and management of dentin hypersensitivity

Workshop on different topics about dentin hypersensitivity

- Differential diagnosis
- Exclude or treat other causes of dentin pain
- Identify etiological factors
- Prevent, remove or modify etiological factors
- Management/treatment of DH

Implante te shkurtra: Rritja e vendosjes se implanteve dhe zvogelimi i procedurave te grafitit kockor

Morgan Vincent J. ^{1,2}

¹Implant Dentistry Centre in Boston, Massachusetts, USA, ² Bicon LLC, USA

Te arrish te projektosh nje implant te qendrueshem dhe efektiv, te afte te transmetoje forcat okluzale qe veprojne mbi pjesen protetike te tij, ne kocken perreth, pa efekte negative biologjike, paraqet nje sfide te vertete 'inxhinierike'. Kjo sfide nuk mund te zgjidhet nga nje element i vetem projektimi, si per shembull siperfaqia e implantit, por kerkon inkuadrimin e pershtatshem te te gjitha elementeve te projektimit. Kjo eshte sidomos e vertete per implantet e shkurtra, per shkak te gjatesise se tyre te vogel ne proporcion me gjatesine e kellefit. Eshte shume e rendesishme qe ky projektim i implanteve te shkurtra te siguroje shfrytezimin sa me efektiv te seciles prej ketyre karakteristikave te vecanta ne funksion te pergjithshem te siperfaqes dhe gjatesise se disponueshme te implantit.

Implanti i shkurter qe ofron kompania Bicon eshte shembull i nje projektimi gjeometrik qe i reziston kohes, pasi arrin te transferoje forcat okluzale nga proteza ne kocken rrethuese duke inkuadruar efektivisht karakteristikat qe vijojne : a bacterially-sealed, 1.5 degree locking taper abutment to implant connection and a sub-crestally placed, sloping shouldered implant with a plateaued tapered root form body.

a) nje abutment me mur lidhes te ngushte per implantin me kend 1.5 grade, te izoluar nga bakteret

b) nje implant me kend mbeshtetes te vendosur nen kreshten alveolare, me supe te pjerret dhe pa fileto dhe qe mbaron me pjerresi ne formen e nje rrenje te vertete dhemb.

Karakteristikat e mesiperme kompensojne jo vetem ankilozimin e implantit duke arritur transmetimin e sakte te forcave okluzale ne tendosje te pranueshme ne kocke, por dhe kontribuojne ne shendetin e indeve peri-implantere, pamja e te cilave ngjan me gingivat duke arritur keshtu nje estetike shume te mire. Gjithashtu ky implant siguron edhe formimin e kallusit, me organizim te ngjashem me kocken kortikale dhe me sisteme vaskulare qendrore.

Mbi te gjitha, projektimi i ketyre implanteve u ofron njekohesisht pacientit dhe mjekut mundesine te vendosin nje implant ne zona pa dhembe ku kocka shfaqet ne lartesi minimale, duke eliminuar koston dhe komplikacionet e shkaktuara nga procedurat e shartimeve (graft) te kockes.

Short Implants: Maximize Implant Placements & Minimize Bone Grafting Procedures

Morgan Vincent J. ^{1,2}

¹Implant Dentistry Centre in Boston, Massachusetts, USA, ² Bicon LLC, USA

The efficacy and reliability of an implant design to biocompatibly transfer the occlusal forces on its prosthetic restoration to its surrounding bone is a significant engineering challenge. This challenge cannot be met by any single design feature such as surface area, but rather requires the appropriate integration of all of its design features. This is particularly true for short implants, because of their minimal length and higher crown to implant ratios. It is paramount that the entire design of short implants optimizes the effectiveness of each of its features within the implant's available surface area and length.

The Bicon short implant is an example of a time proven geometric design that successfully transfers the occlusal forces on its prosthetics to its surrounding bone by appropriately integrating the following features: a bacterially-sealed, 1.5 degree locking taper abutment to implant connection and a sub-crestally placed, sloping shouldered implant with a plateaued tapered root form body.

Additionally, these integrated features not only compensate for the implant's ankylosed nature by successfully transforming occlusal forces to acceptable strains within the bone, they also provide for healthy and gingivally aesthetic peri-implant tissues, as well as for the callus formation of cortical like bone with central vascular systems. More importantly, the entirety of this design offers the patient and clinician alike the ability to place an implant in edentulous sites where there is minimal bone height, thus not only avoiding the costs and morbidity of bone grafting procedures, but also the costs of just not being able to place an implant.

Implantologjia e avancuar: kirurgjia e sinusit maksilar në suport të rehabilitimit implanto-protezik. Teoria dhe protokollat operative

Gianotti Giuliano

Qendra Odontostomatologjike e Spitalit “Don Molletta” di Vaprio d’Adda, Milano, Itali

Ristrukturimi kockor i maksilës në rastet e atrofive modeste dhe të rënda ngandonjëherë përfaqeson një fazë të detyrueshme para se të kryhet ndërhyrja implantare me qëllim që të rinovoj volumet kockore të mjaftueshme për arritjen e një rehabilitimi implanto-protezik korrekt. Sinusi paranasal kohë me parë ka përfaqesuar një zonë kritike për kirurgët oral, por që nga 1980, vitë në të cilin për të parën herë dokumentohet teknika e ngritjes së sinusit. Shumë literatur është prodhuar posaçërisht.

Ne vitin 1996 Sinus Consensus Conference vëndosi që ngritja e sinusit paranasal për qëllime implantologjike është një teknikë e besueshme dhe e parashikueshme, megjithatë duke lënë disa pyetje pa një rrugëzgjdhje. Në SCC-në e fundit në vitin 2008 u dha përgjigje disa prej pyetjeve të cilat do të trajtohen konkretisht.

Relacioni parashtron një analiz aktuale të indikacioneve dhe limiteve të teknikës, të komplikancave dhe alternativave terapeutike. Përsa i përket teknikës operatore, do të trajtohen varjantet e përgjithëshme dhe disa metodika zbatimesh personale, në konsideratën që duke u nisur nga një diagnozë dhe një programim korrektë ngritja e sinusit mundë të konsiderohet nga një kirurg ekspert një ndërhyrje rutine në ristrukturimin pre-implantar të maksilës atrofike.

Advanced implantology: Sinus Lift Bone Grafting for Dental Implants. Current knowledge and surgical techniques

Gianotti Giuliano

Odontostomatological center, Hospital “Don Molletta” di Vaprio d’Adda, Milan, Italy

An inadequate dimension of the crestal bone under the maxillary sinus is a frequent anatomical restriction for the prosthetic rehabilitation of the posterior region of the upper jaw. Given this, Sinus Lift Bone Grafting is often required before or during the insertion of implants. The maxillary sinus represented a critical area for dental surgeons. However, starting from the first publication regarding sinus lift procedure appeared in 1980, this technique has been largely documented. During the Sinus Consensus Conference (SCC) in 1996, the maxillary sinus lift was confirmed as a safe and predictable procedure, leaving, however, some open questions. The last SCC of 2008 gave answers to the main part of these questions that we are going to discuss. Here we analyze the therapeutical indications, the restrictions, the complications and alternative procedures.

Several variations of sinus lift procedure are employed nowadays. Here we present the most common ones and the personal application of these techniques. Moreover, a thorough diagnosis together with a correct therapeutical plan allows a skilled surgeon to easily perform sinus lift even in the presence of a reduced alveolar bone height.

Rreziku nga hepatiti viral ne praktikën stomatologjike

Demiri Amet

Qendra Medicinale Tetovë, Maqedoni

Në këtë punim autorët paraqesin njohuritë më të reja në lidhje me hepatitin viral me qasje të veçant në hepatitin B në praktikën stomatologjike.

Numrohen masat preventive në praktikë, sterilizimi adekuat i instrumenteve, përdorimin e gjërë të materialeve për një përdorim, përdorimi i detyrues të dorëzave kirurgjike, maskave si dhe syzeve mbrojtëse së bashku me masat e nevojshme organizative dhe meicinale me qëllim që të arrihet mbrojtja e sigurve nga hepatitis b viral, i cili një kohe të gjatë paraqitej si sëmundje profesionale për stomatologët.

The risk from viral hepatitis in stomatological practice

Demiri Amet

Medicinal Center Tetova, Macedonia

In this paper are presented the recent knowledge concerning the viral hepatitis, especially hepatitis B in the stomatological practice.

There are mentioned the practice preventive measures, the adequate sterilization of instruments, large application of single use materials, obligatory using of surgical gloves, mask and protective glasses, and other medical and organizational measures only for achieving the certain protection from viral hepatitis B, which a long time represent a professional disease for dentists.

Alternativa ne teknologjine implantare,per trajtimin e difekteve te ndryshme kockore

Facchini Mauro

Kompania “Facchini”, Milano,Itali

Hyrja:-Relacioni ne nivelin teknik dhe ate mekanik,ofron sisteme implantare moderne,ne forme,permasa dhe teknologji te reja per siperfaqen implantare.

Qellimi:-Te jepet kontrolli i kualitetit dhe dizenjoja implantare.

Duke diskutuar avantazhet biologjike dhe funksionale te modeleve qe ne ofrojme,ky studim ka ndihmuar ne stabilizimin e parametrave duke zgjedhur fuksionet e implanteve,ne rastet ku trashesia dhe lartesia e kockes,nuk mund te lejojne perdorimin dhe pozicionimin e implanteve cilindrike.

Perfundimi:-Si rezultat i analizave racionale per karakteristikat e ketyre tipeve te implanteve,japin kontributin e avantazheve te teknikes se re,ne ekuilibrin komercial dhe ate shkencor ne sherbim te nevojtes se pacientit.

Alternatives in the implantation technology for the treatment of different jawbones defects

Facchini Mauro

“Facchini” Company, Milan, Italy

Introduction:

The relation in technical and mechanic levels, offers modern implant systems in forms, dimensions, and new technology for the implant surfaces.

Aim of the study: Giving the quality control and the implant design.

Discussing the biological and functional advantages of the models which we offer, this study has served, for the stability of the parameters choosing the implant functions, in cases where the height and the thickness, cant permitted the use and the position of the cylindrical implants.

Conclusion: From the rational analysis results that; the characteristics of these implant types, gives a contribute of the new technical advantages, in the commercial balance and that scientific serving the necessity of the patient...

Infeksionet e renda te regjionit oro-maksilofacial dhe trajtimi i tyre

Ajeti Iniz ¹, Isufi Ramazan ², Ajeti Q. ¹, Vasilevski B. ³

¹Alba Ortodent – Tetove, Maqedoni, ²Klinika per kirurgji Oro-Maksilofaciale – Tirane, Shqiperi

³Klinika per kirurgji Maksilofaciale – Shkup, Maqedoni

Infeksionet e regjionit oro-maksilofacial gjithmone paraqesin problem jo vetem nga aspekti diagnostik por edhe per sa i perket terapise se tyre. Shumica e pacienteve te ne udhezohen ne faza te renda te semundjes jo ralle edhe me simptome te nje intoksikimi te pergjithshem ose me komplikime tjera te renda.

Gjithsesi kjo vjen si pasoje e diagnostikimit jo adekuat dhe te vonuar, si dhe leshimeve gjate trajtimit te me hershem terapeutik sic jane ordinimi i antibiotikeve pa antibiogram paraprak ose dhenia e antibiotikeve ne doza te vogla.

Me qellim te mjekimit sa me efikas do te prezentojme disa raste me infeksione te renda te regjionit oro-maksilofacial dhe perhapjen e tyre ne regjionin orbital, perimandibulare dhe regjionin e qafes, dhe do te jepim sugjerimet tona per mjekimin e tyre adekuat.

Materialin e ketij studimi e perbejne pacientet e mjekuar ne Kliniken per kirurgji Maksilofaciale Alba Ortodent ne Tetove, Kliniken per kirurgji Maksilofaciale ne Shkup dhe Kliniken per kirurgji Oro-Maksilofaciale ne Tirane.

Nga numri i pergjithshem i te mjekuarve 163, numrin me te madh e perbejne pacientet e gjinise mashkullore 104 ose 63.8% ne krahasim me ata te gjinise femrore qe marin pjese me 59 raste ose 36.2%.

Perqindja me e madhe e te mjekuareve te gjinise mashkullore shpjegohet me faktin se ata jane me te pakujdesshem per sa i perket higjienes se gojes dhe kujdesit te dhembeve dhe jane me te predisponuar per trauma te ketij regjioni.

Mjekimi efikas i pacienteve me infeksione te renda te regjionit oro-maksilofacial varet para se gjithash nga trajtimi efikas konzervativ dhe trajtimi kirurgjikal me kohe i tyre qe te mund te pengohet zgjerimi ne regjionet tjera te aferta dhe komplikimet e pergjithshme.

Fatkeqesisht nje numer i madh i pacienteve jane trajtuar ne menyre ambulatore dhe jo adekuate para se te paraqiten ne kliniken tone, kurse te ne kane ardhur ne fazat e renda me komplikime te ndryshme si flegmone e bazes se gojes, infeksione periorbitale, dhe perimandibulare dhe me komplikime te tjera te pergjithshme.

Severe infections of oro-maxillofacial region and their treatment

Ajeti Iniz ¹, Isufi Ramazan ², Ajeti Q. ¹, Vasilevski B. ³

¹Alba Ortodont – Tetova, Macedonia

²Clinic for Oro-Maxillofacial Surgery – Tirana, Albania

³Clinic for Maxillofacial Surgery – Skopje, Macedonia

The infections of oro-maxillofacial region always represent a problem from the diagnostic and therapeutical aspect. Many patients are referred to us in the latest period of disease often with symptoms of a generally intoxication or with other severe complications.

In fact, this is a consequence of non adequate and delayed diagnosis, and mistakes by early therapeutic treatment such as giving antibiotics without a preliminary antibiotic sensitivity test, or giving the antibiotics in smaller doses.

We will present some cases with severe infections of oro-maxillofacial region and their dispersion in orbital, peri-mandibular and neck region, and suggestions will be given for their adequate treatment.

The patients studied are treated in the Clinic for Maxillofacial surgery Alba Ortodont in Tetova, in the Clinic for Maxillofacial surgery in Shkupi, and in the Clinic for Oro-Maxillofacial surgery in Tirana.

Of the 163 patients treated, 104 (63.8%) were males and 59 (36.2%) females.

The higher per cent of treated patient are males, and that could be explained with fact that males have worst oral hygiene, they do not care for their teeth, and are more predisposed for traumas in this region.

The efficacy of treatment of patients with severe infections of oro-maxillofacial region depends in first place from efficient conservative treatment, and from the timely surgical treatment, which is necessary to stop spread of infection in nearby regions and systemic complications.

Unfortunately, a large number of patients, before coming in our clinic were treated ambulatory and non adequately, and they were referred to us in severe conditions with different complications like phlegoma of the basis oris, peri-orbital and peri-mandibular infections and other complications.

Nuk ka nje implantologji te re apo te vjeter, por nje evoluim: kirurgjia piezoelektrike

Morella Emanuele
Milano, Itali

Hyrja: Nje nga enderrat me te hershme te njerezimit, eshte te gjindet nje teknike mjekesore, qe mund te kuroje pa demtuar indet. Ne ditet e sotme, nevoja per nje kirurgji moderne, eshte nje kerkim kostant, qe minimizon veshtiresite operatore, fale teknikave te avancuara, qe i lejojne specialistet te punojne me precizion dhe duke respektuar strukturat anatomike te pacientit.

Qellimi i studimit: Qellimi eshte te pershkruhet se si te perdoret kirurgjia piezoelektrike, duke kaluar limitet e perdorura nga kirurgjia kockore.

Materialet dhe metodat: Teknika ime kirurgjikale bazohet ne perdorimin e kirurgjise piezoelektrike, gjate rehabilitimit protezik dhe cdo dite ne praktiken kirurgjikale. Kirurgjia ultrasonike, perdor pjese te piezoelektrikes qe paraqet karakteristika unike dhe te reja. Kirurgjia piezoelektrike eshte perdorur ne shume universitete te botes dhe eshte nje teknike e re ostetomike, qe althernohet me kirurgjine ultrasonike. Veprimi i pajisjes piezoelektrike, vjen si rezultat linear i mikrovibrimeve ultrasonike, qe lejon kontrollin e instrumentit gjate gjendjeve kirurgjike, pa nxehe te kockes. Keto karakteristika klinike, nivel i larte sigurie, stress i ulet te operatorit, pamje te mire, reagim te shkelqyer te indeve dhe reduktim te dhimbjeve te pacientit kane percaktuar sukses te kirurgjise piezoelektrike.

Rezultatet: Perdorimi i kirurgjike piezoelektrike per renditjen e implanteve lejon nje trajtim me te mire post-kirurgjikal ne mineralizimin e indeve, ku e konsiderojme te rendesishme nga ana estetike... Kjo teknike, me ane te veprimeve te komplikuar vjen ne ndihme per nje arkitekture te rregullt te indeve te buta, qe nuk traumatizohen, fale veprimeve te reduktuara e jo shume zgjeruese. Ruajtja e volumit te kockes dhe gingivave, garantohet nga perdorimi i teknikes kirurgjikale me nje efekt te ulet traumatik si per indet kockore ashtu dhe per ato te buta.

There is not an old or a new implantology, there is just an evolution: the piezoelectric surgery

Morella Emanuele
Milano, Italy

Introduction: One of the most ancient dreams of the humans is to find a medical science that can cure without violating tissues. Nowadays the need of the modern surgery is a constant research aimed to minimize the invasiveness of the operations thanks to advanced technologies that allow the specialists to work with better precision and respecting the anatomic structures of the patient.

Aim of the study: The goal of this study is to describe how the use of piezoelectric surgery overcomes the limits imposed by the rotation devices in bone surgery.

Materials and methods: My surgery technique is based on the use of piezoelectric surgery both during the prosthesis rehabilitation and every day surgery practice.

The ultrasonic surgery uses the piezoelectric devices that present unique and innovative characteristics.

The piezoelectric surgery is used in many universities all over the world and it's a new osteomic technique effected with an ultrasound surgical device.

The action of a piezoelectric device is a result of linear ultrasonic micro-vibrations, that allow to control the instrument during all the surgery situations, without bone overheating. These clinical characteristics, high security level, lower operation stress, better visibility, excellent tissues' reaction and reduced pain for the patient have determined the success of the piezoelectric surgery.

Results: The use of piezoelectric surgery for the collocation of implants allows a better post-surgical treatment of mineralized tissues in an area that we can consider very important from aesthetic point of view. This technique make unnecessary complicated operations aimed to restore the correct architecture of soft tissues that, in this case, are not traumatized thanks to the reduced invasiveness.

The conservation of gum bone volume is granted by the use of a surgery technique with low traumatic impact both for osseous and soft tissues.

Dhimbja dhe simptoma e shenja te tjera funksionale dhe te sistemit vegjetativ tek pacientet me zhvendosje te kondilit dhe te diskut te artikulacionit temporo-mandibular ne pozicion interkuspidal

Kleinrok Maria

**Profesore e Protetikës dhe Çrregullimeve
Kraniomandibulare, Poloni**

Shfaqja e Dhimbjes se shperhapur me crregullime te ATM eshte diskutuar shume ne literaturen e diteve te sotme.

Qellimi I ketij studimi eshte te analzoje shkaqet e shperhapjes se dhimbjes, shenjat dhe simptomat funksionale dhe vegjetative ne pacientet me probleme te diskut te ATM te shoqeruara me zhvendosje te kokes artikulare.

U moren te dhena nga 84 paciente me sindromin e dhimbjes dhe disfunkcionit mandibular, ne te cilet u diagnostikua probleme te diskut artikular dhe zhvendosje te tij.

U krye analiza e rezonances manjetike dhe skaner te ATM.

Rezonanca manjetike u kerkua per 38 paciente dhe nga ajo I vu re se zhvendosja mezialisht e diskut artikular ishte me e shprehur ne grupin e pare se ne grupin e kontrollit qe nuk e vuajne nga shperhapja e dhimbjes. Skaneri u lexua me ane te metodes Kleinrok dhe tregoi se pozicioni I kokes artikulare nuk ishte I njejte per te dy anet ne pacientet e grupit te pare ku u vu re se ishte me e shpeshte. Indeksi I ngarkeses asimetricke te ATM sipas Kleinrok ne grupin e pare ishte 4,57 dhe ne grupin e dyte 1,25.

Shfaqja e simptomave funksionale dhe vegjetative, tipike per fibromyalgine u vu re ne 26 paciente. Keto simptoma u dalluan ne kete grup nga 4 deri ne 17 raste te vecanta. Rezultatet e trajtimit te shkakut u vleresuan ne 17 paciente dhe trajtimi ishte efektiv ne 12 paciente dhe pati permiresime ne 4 raste.

Ngacmimet e vazhdueshme se bashku me zhvendosje asimetricke te kondilit me zhvendosje mezialisht te diskut artikular duket se jane faktore etiologjik per shfaqjen e kesaj syndrome.

Widespread pain, functional and vegetative signs and symptoms in patients with compound temporomandibular joint disc and condylar displacement in the intercuspal position

Kleinrok Maria

**Professor of Prosthetic Dentistry and
Cranio-mandibular Disorders, Poland**

The occurrence of widespread signs and symptoms in patients with intraarticular disturbances in the TMJs is discussed in the recent literature.

The aim of this study was to analyze the cause of widespread pain, functional and vegetative signs and symptoms in patients with compound TMJ disc and associated condylar displacement in the intercuspal position (IP).

Investigations were carried out altogether in 84 patients with a mandibular pain dysfunction syndrome, in whom TMJ compound disc displacement was diagnosed. Clinical investigations, MR images and CT scans of the TMJs were carried out.

The analysis of MR images taken in 38 patients has shown that medial disc displacement was significantly more often found in group I with widespread pain than in group II without this symptom ($p < 0,5$). CT scans evaluated in these patients by using the method after Kleinrok, have shown that bilateral different condylar position was noted significantly more often in group I than in group II ($p < 0,001$). The index of asymmetrical load of the TMJs after Kleinrok was in group I 4,57 and in group II 1,25. The occurrence of functional and vegetative symptoms, typical for fibromyalgia, were investigated in 26 patients. These symptoms were noted in this group from 4 to 17 in the particular cases. Treatment results after local causative treatment were evaluated in 17 patients. Effective treatment was achieved in 12 and an improvement in 4 cases.

An excessive disturbance of the maxillo-mandibular relationship connected with an asymmetrical displacement of the condyles and medial disc displacement in the IP seem to be important etiological factors in the etiology of the occurrence of widespread signs and symptoms in patients with compound TMD disc displacement.

Sistemet CAD-CAM

Scotti Roberto

Profesor, Universiteti i Bolonjes, Itali

Teknikat laboratorike te pervetesuara ne ditet e sotme po zevendesohen me teknologji te reja qe ofrojne mundesi pune me te mira. Sistemet CAD-CAM i mundesojne laborantit te projektoje dhe te modeloje virtualisht nje forme protetike optimale dhe ta realizoje me materiale te ndryshme nepermjet nje procesi te automatizuar frezimi. Mes avantazheve qe ofrojne keto teknologji te reja, ne evoluim te vazhdueshme, eshte dhe mundesia per te perdorur materiale te perftuar nepermjet proceseve industriale, sic eshte oksidi i Zirkoniumit. Sot ne treg ekzistojne sieteme te ndryshme te prodhuara nga firmat prodhuese, secili me karakteristika te ndryshme dedikuar ekskluzivisht Zirkoniumit apo dhe materialeve te tjera ma baze alumine, titanium, poliamade e tjera.

Objekti i ketij prezantimi eshte qe nen driten e nje eksperince klinike dhe shkencore te maturuar ne vite, te paraqese nje panorame complete te sistemeve CAD-CAM qe perpunojne oksidin e Zirkoniumit dhe sjellja ne vemendje e rezultatve in vitro dhe in vivo te perftuar nga perdorimi i ketij materiali si nenstrukture e punimve protetike.

CAD-CAM systems

Scotti Roberto

Professor, University of Bologna, Italy

Nowdays, the lab techniques widely adopted are replaced with new technologies which offer more proficient workable opportunities. The CAD-CAM systems enable the laboratory technician to project and design in a virtual manner an optimal prosthetic form and to achieve that by means of various materials through an automated process. Of the advantages offered by the new technologies which are under an unstoppable process of evolution, is also the possibility to use the materials obtained through industrial processes, such as Zirconium oxydius. Today we may encounter various systems obtained by manufacturing companies, each one with peculiar characteristics attributable either exclusively to Zirconium or other materials based on aluminium, titanium etc.

The aim of this presentation is to introduce a full view of CAD/CAM systems that process Zirconium and of the in vitro and in vivo results obtained by the use of this material as to the sub-structure of protheses.

Prevenimi dhe interceptimi i kafshimit te kryqezuar anterior

Mulo Xhina

Departamenti i Stomatologjisë, Fakulteti i Mjekësisë, Universiteti i Tiranës

Kafshimi i kryqezuar anterior klasifikohet si anomalia e pare, qe kerkon nderhyrjen imediate ortodontike, qe ne denticionin e qumeshtit. Arsyeja e trajtimit te hershem diktohet per faktin e konsequencave te shumta qe rrjedhojne nga mostrajtimi:

- abradimi i dhembeve te kryqezuar
- retraksion gingivar deri ne levizshmeri te dhembeve
- deformim i kurbes SPEE ne dhembet e prekur.
- Deviacione muskulare dhe skeletare
- Probleme ne ATM dhe muskujt orale, etj.

Punimi demonstron ne menyre te detajuar keto probleme te ilustruara me fotot e pacienteve te trajtuar ne denticione dhe moshat te ndryshme.

Prevention and interception of anterior cross bite

Mulo Xhina

Dentistry Department, Faculty of Medicine, University of Tirana, Albania

Anterior cross bite is classified as the first abnormally that needs immediate orthodontic treatment, even in milk dentition. The reason for early treatment is indicated by consequences of this abnormality such as:

- Abrasion of cross teeth
- Gingival recession
- Muscular and skeletal problems
- Problems with TMJ and oral muscles

Different patients in different ages are treated in different ways and we have collected photo data from each patient to show the treatment.

Trajtimi me etapa i protruzionit bimaksilar (Teknologjia Tweed)

Hyeing-Un Kim

**Universiteti Wonkwang, Fakulteti i Stomatologjisë,
Kore**

Universiteti i Koresë

52

LEKSIONE / LECTURES

Më parë kur përdorej teknika Tweed-Merrifield në ortodonci gjatë trajtimit shfaqeshin disa probleme të cilat në ditët e sotme janë evituar duke qenë se përdoret ankorimi me Mikro Implante. Gjithsesi në rastin e protruzionit bimaksilar pas ekstraktimit të dy premolarëve të parë maksilar, trajtimi është më kompleks se në klasën I kur ka grumbullime te dhëmbëve. Hapësira pas ekstraksionit do të rritet duke lene nje hasire prej 7mm dhe si pasojë do të kemi një situatë të pafavorshme përkundrejt protruzionit bimaksilar. Do te kemi keto raste 1) mbyllje të hapësirës postekstraktimit 2) humbje te ankorimit 3) çrregullime ne funksion 4) buzëqeshje gingivare.

Per të zgjidhur këtë problem duhet ta thjeshtojme në raste me 4mm. Përsëri cdo rast do të trajtohet në 4 faza të ndryshme.

Me anë të këtij trajtimi hap pas hapi ka qenë shumë rezultativ por dhe i pranueshëm për pacientin. Kjo metodë ruan dhe shfrytëzon parimet bazë të lëvizjes trupore dhe ankorimit.

The divided method in bimaxillary protrusion

Hyeing-Un Kim

**Wonkwang University, School of Dentistry, Korea
Korea University, Graduate School of Clinical
Dentistry, Korea**

Since performing the Tweed-Merrifield technique in orthodontics, there were several existing problems solved today by utilizing of Micro Implant anchorage system instead of wearing J-hook high pull Headgear and applying the Broussard bracket with its auxiliaries for the delicate movement of individual tooth. However, in the case of bimaxillary protrusion with extracting 2 upper first premolars, the treatment plan would be much more complex than that of class I crowding. The extraction space will be aggravated by leaving more than 7 mm. due to the undivided, all-at-once procedure of closing the space it may produce unfavorable aftermath for the bimaxillary protrusion patients as follows: 1) relapse of extraction space, 2) reverse curve of the maxillary dental arch 3) anchor loss 4) functional disturbance and 5) gummy smile (deep bite)

To solve the orthodontic space problem we must divide it into two simplest cases, ranging within 4 mm respectively. Again each case can be segmented into 4 steps for the completion of its treatment. For instance, the front case can be divided as follows; the first step is leveling, the second is $\frac{1}{2}$ canine retraction, the third is $\frac{1}{2}$ en masse movement, and the fourth is finishing. After these four steps we could reevaluate the case and the commence the back stage as follows: The first step is final canine retraction the second is final en masse movement the third is coordinating upper and lower dental arches for detailing and finishing, and the fourth is establishing the Tweed occlusion.

With the management of its time schedule we confirm treatment step by step and then pursue what the exact treatment plan for the patient is. This simple but divided method in bimaxillary protrusion has been demonstrated an acceptable and desirable result for the orthodontic tooth movement. It also preserves the basic principle of bodily movement and anchorage preparation of the edge wise technique.

Veçoritë anatomike-morfologjike të dhëmbëve dhe frekuenca e tyre në kunorat fikse metalqeramike anësore

Shaqiri Sherif

Qendra Klinike Stomatologjike, Universiteti Shtetrorë i Tetovës, Maqedoni

Parimi bazë i protetikës stomatologjike bashkëkohore është ai që konstrukcioni protetik fiks definitivisht i aplikuar nuk duhet ti kompromitohet kushtet, të cilat e sigurojnë shëndetin e aparatit mbështetës të dhëmbit.

Pasi që si qëllim ky hulumtim ka analizën e veçorive anatomike-morfologjike të dhëmbëve dhe frekuencën e tyre në kunorat fikse metalqeramike anësore, në prezentimin tonë do ta paraqesim analizën krahasuese të parimeve bazë të bërjes së kunorës dentare fikse metalqeramike anësore.

Njëri nga kushtet që kunora artificiale duhet ta plotësojë, qoftë ajo e vetmuar, disa sish të vetmuara, kunora në bllok apo si pjesë e urës dentare është e dhe vënia në spikamë e veçorive morfologjike të dhëmbit gjegjësisht, e cila gjë do ti mundësojë veprim preventiv ndaj indeve përreth, transmetim të forcave përtypëse edhe te dhëmbët tjerë, si dhe stabilizim të harkut dentar.

Që terapia protetike të jetë e suksesshme, duhet që përveç aftësisë dhe rehabilitimit të sistemit stomatognat, ajo doemos të ketë rol mbrojtës dhe preventiv në ruajtjen e shëndetit të të gjitha pjesëve të sistemit stomatognat. Prandaj, gjat planifikimit dhe bërjes të kunorës dentare fikse, përveç kushteve biologjike, estetike dhe kushteve higjienike të zbrazëtirës okluzale, duhet të merren parasysh edhe principet gnatologjike dhe veçori anatomike- morfologjike të kunorave si që janë:

Pjertësia e kunorës(inklinimi)

Masa okluzale

Kontakti aproksimal

Sipërfaqet vestibulare dhe orale

Sipërfaqet okluzale

Separimi ose raporti në mes vedi i kunorave

Rezultatet tona të arritura gjat këtij hulumtim në këtë prezentim do të paraqiten me anë të fotove, tabelave dhe grafikëve, ndërsa përfundimet do të jepen në formë të rekomandimeve.

The anatomic-morphologic properties of teeth and their frequency in fixed lateral metal ceramic crowns

Shaqiri Sherif

Stomatological Clinic Center, State University of Tetova, Macedonia

The basic principle of contemporary prosthetic stomatology is that the fixed prosthetic construction applied definitively should not compromise conditions, which secure the health of tooth supported apparatus.

Because, the aim of this investigation is the analysis of anatomic-morphologic properties of teeth and their frequency in fixed lateral metal ceramic crowns, there will be showed the comparative analysis of basic principle of making of fixed lateral metal ceramic crown.

One of conditions which must be completed from the artificial crown, even it is solo, some solo crowns, crowns in block or crowns as part of fixed dental bridge is implementation of anatomic-morphologic properties of adequate tooth, which will give the possibility for preventive action to the around tissues, transmission of mastication forces to the other teeth, and stabilization of dental arch.

The prosthetic therapy, for being successful, except the enable and rehabilitation of stomatognathic system, it must have obligatorily preventive and protector role for health care of all parts of stomatognathic system. Therefore, during planning and making of fixed dental crown, except biologic conditions, esthetic conditions, and hygienic conditions of emptiness occlusion, they must be taken into consideration the gnathologic principles, and the anatomic-morphologic properties of crowns like:

Crown's inclination

Occlusal measure

Approximal contact

Vestibular and oral surfaces

Occlusal surface

Separation or crowns ratio between themselves

Our achieved results from this investigation there will be presented with photos, tables and graphs, meanwhile conclusions will be given like recommendations.

Reabilitimi estetik i elementit te veçante

**Minciarelli Armando F., Xhafa Marita,
Xhafa Blerina
Bari, Itali**

Ne reabilitimin implanto-protetik te elementit te vecante, duhet vleresuar si distanca kockore nga dhembi tek fixtura e implantit si dhe ajo protetike, duke menaxhuar ne menyre korrekte e efikase indet e buta e duke u munduar te arrijme nje ngjyre te pershtatshme me nje strukture siperfaqesore sa me te ngjashme me ate te dhembeve fqinje.

Ne nje studim te Palmer ne revisten COIR, viti 2000, mund te veshgojme nje studim te nje rasti prej 5 vitesh follow-up, ku eshte veshguar rritje kockore vertikale.

Ne rastin e paraqitur nga autoret, vihet re se 2 vjet nga dita e vendosjes se struktures protetike kemi nje rritje vertikale te kockes, gje qe na le te kuptojme se kemi arritur nje rezultat optimal te estetikes e e funksionalitetit te fixtures

Esthetic rehabilitation in single missing tooth

**Minciarelli Armando F., Xhafa Marita,
Xhafa Blerina
Bari, Italy**

In implant prosthetic rehabilitation must be evaluated the distance between the bone and the tooth, managing correctly soft tissues in way to achieve natural esthetic.

In a study published in COIR, 2000, we can learn that 2 years after prosthetic rehabilitation the bone level increased. This let us know that we have achieved an optimal level for esthetic and functionality.

REFERATE
ORAL PRESENTATION

Perdorimi i MTA ne pulpotomine e molareve te qumeshtit

Xhemnica Lindita¹, Rroço Rozela², Droboniku Etleva¹, Hysi Dorian¹

¹Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë, Departamenti i Stomatologjisë, Tiranë, Shqipëri,

²Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Tiranë, Shqipëri

Hyrje. Pulpotomia është trajtimi me frekuent endodontik në dhembet e qumështit. Ajo indikohet në dhembet e qumështit në inflamacionin e pulpes së dhembit dhe konsiderohet më së tepëruese terapeutike për të evituar pulpektomine. **Qëllimi.** Qëllimi i studimit konsiston në vlerësimin e rezultateve kliniko-radiologjike të 20 molareve të perkohshëm. **Materiali dhe Metoda.** Subjektet në këtë studim u seleksionuan nga mjekët stomatolog në 3 klinika private në konsensus me prinderit. U trajtuan sipas kritereve të aplikimit të pulpotomisë 20 molare të perkohshëm mandibular. Në trajtimin e pulpotomisë u përdor M.T.A. Studimi është në vazhdim, por në këtë paraqesim rezultatat mbas 6 muajsh. **Rezultatet.** Rezultatet mbas 6 muajsh trajtimi kishin një sukses klinik me 80% dhe radiologjik me 85%. ,ura dentinare me 10.5%. **Konkluzionet.** M.T.A sot konsiderohet si alternativa më e pranueshme se materialet e tjera të përdorura në pulpotomine të molareve të dhembëve të perkohshëm. Rezultatet kliniko-radiologjike vërtetojnë plotësisht përdorimin e saj si një material me aftësi të mira biokompatibiliteti, pH-alkalin induktues në formimin e dentines dhe hidrofilik.

M.T.A in pulpotomy treatment of the primary molars

Xhemnica Lindita¹, Rroço Rozela², Droboniku Etleva¹, Hysi Dorian¹

¹University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania

²University Dental Clinic, University Hospital "Mother Theresa", Tirana, Albania

Introduction: Pulpotomy is the most frequent treatment in primary dentition. It is indicated in primary teeth who suffer pulp tissue inflammation and is considered as a therapeutic procedure in

order to avoid pulpotomy. **Objective:** By this study we intend to evaluate the clinical and radiological results of 20 primary molars. **Material and method.** The subjects of this study were selected by dentists in their private clinics while taking the parents consent. 20 mandibular primary molars were treated according to the pulpotomy protocol. M.T.A was the medicament of choice in these treatments. The study is still going on but we are presenting the first result obtained 6 months after. **Results:** 6 months after the first treatments we obtained 80% clinical success and 85% radiological. Dentinal bridge was formed in 10.5% of cases. **conclusions:** M.T.A is considered as the most successful alternative in pulpotomy treatment for the primary teeth. Clinical and radiological results support its use as a medicament with very good biocompatibility, alcalin ph and dentinogenesis inducing and hidrofilic as well:

Vleresim i ecurise klinike 2vjecare i mbushjeve ne klasen e dyte me tekniken e laminuar RMGIC/CR dhe mbushjeve me kompozit

Droboniku Etleva ¹, Hysi Dorian ¹,
Xhemnica Lindita ¹, Rozela Rroço ²
¹Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Tirane, Shqipëri,
²Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT,
Tirane, Shqipëri

Qellimi: Qellimi i ketij studimi është të krahasojë ecurinë klinike 2-vjeçare të mbushjeve të kavitetit të klases së dytë të realizuar me tekniken sandwichit të hapur RMGIC/CR (Glasionomer Cement Rezin modifikua/kompozit) dhe kompozit (CR).

Materiali dhe metoda: Gjate një periudhe 2 vjeçare u morën në studim një total prej 154 mbushjesh nga të cilat 74 mbushje me tekniken e laminuar ku si glasionomere u përdorën Fuji IILc dhe Photac Fil dhe 80 mbushje të realizuara me Filtek Supreme dhe Amelogen Universal.

Të gjitha mbushjet u vlerësuan duke përdorur kriteret e USPHS.

Rezultatet: Nga ekzaminimi klinik dhe radiologjik pas 2 vjetesh u morën këto rezultate :

2 mbushje RMGIC/CR dhe 1 mbushje me CR paten probleme endodontike .18 mbushje me CR dhe 2 mbushje me RMGIC/CR shfaqen sensitivitet postoperator javen e pare .3 mbushje me CR paten karies sekondare.Nuk u vune re dekolorime .

Konkluzionet: Nga rezultatet e marra del se teknika e laminuar eshte nje alternative shume e mire ne kavitetet ekstensive te klases se dyte dhe ne paciente me risk te larte karioz .

Class II filling using RMGIC/CR technique comparing composite filling, two year clinical evaluation

Droboniku Etleva ¹, Hysi Dorian ¹,
Xhemnica Lindita ¹, Rozela Rroço ²

¹University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental
Department, Tirana, Albania

²University Dental Clinic, University Hospital
“Mother Theresa”, Tirana, Albania

The aim: To evaluate clinically after two years class two fillings using sandwich open technique RMGIC/CR comparing composite fillings.

Material and methods: 154 fillings were selected for study purpose, in two year period. 74 fillings were performed using laminated technique with glassionomer Fuji IILc and Photac Fil and 80 fillings using Filtek Supreme and Amelogen Universal. The USPHS criteria were used for evaluation.

Results: Clinical and radiograph examination after two years resulted in: Three teeth displayed endodontic problems (two fillings with RMGIC/CR and one filling with CR). Twenty teeth (Eighteen fillings with RMGIC/CR and two with CR) displayed postoperative sensitivity after one week. Three teeth displayed secondary caries. There was no filling discoloration.

Conclusion: The results indicate that laminated technique is a safe alternative to be used in Class Two extensive cavities and high risk caries patients.

Ndryshimet e Kurrikules dhe pershtatja e tyre me rekomandimet e Bolonjes

Hysi Dorian, Droboniku Etleva, Toti Celiana
Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Tirane, Shqipëri

Shkollat në vende të ndryshme mund të kenë mënyra të ndryshme për trajnimin dhe edukimin e studentëve, të cilat ndikohen nga struktura e sistemit arsimor, kultura dhe burimet njerëzore dhe financiare të secilit vend.

Evoluimi i bioteknologjisë dhe shkencës biomjekësore së bashku me zhvillimet e reja në njohurinë dhe teknologjinë dentare gjenerojnë vazhdimisht njohuri të reja të cilat e bëjnë praktikisht të pamundur rrejtatjen të pandryshuara të kurrikulave.

Me qëllim standartizimit dhe sigurimit të cilësive të profesionistëve të ardhshëm në BE nevojitet një pershtatje e sistemit arsimor e cila u arrit nepermjet Deklaratës së Bolonjes. Sistemi i edukimit dentar publik univeristar ndërmori një proces ndryshim thelbesor të kurrikulës dentare duke u mbështetur në legjislacionin Shqiptar dhe një sërë dokumentesh europiane për përafrimin e sistemit arsimor. Në këtë prezantim do të paraqiten etapat dhe implementimi i kurrikulës së re në Fakultetin e Mjekësisë, Departamenti i Stomatologjisë.

Curriculum changes in accordance with Bologna Requirement

Hysi Dorian, Droboniku Etleva, Toti Celiana
University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental
Department, Tirana, Albania

Each School in each country may have different approaches to education and training influenced by structure, culture and resources.

The evolution of biotechnology and biomedical science together with new development in the knowledge and technology of dentistry has generated such a volume of new knowledge that it is practically impossible to maintain unchanged curricula. To standardize and assure the quality of the future professionals in EU there was a need for changes in education system. The main headings were agreed in Bologna Declaration.

The public dental education in Albania initiated the process of through curricular changes consulted by Albanian legislation and several EU documents about dental educational system.

We will briefly present the phases and implementation of new curriculum in Faculty of Medicine Dental Department.

Kariesi i femijerise se hershme, studim epidemiologjik

Kelmendi Manola, Gaçe Eno

**Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT,
Tirane, Shqiperi**

Hyrje:

Kariesi i femijerise se hershme (ECC) mbetet semundja me e perhapur sot ne femijet e moshes 1-4 vjec. Kjo semundje e dhembeve prek edhe gjendjen e pergjithshme te organizmit te femijes.

Qellimi

Te evidentohet incidenca e kariesit te femijerise se hershme ne femijet e moshes 1-4 vjec.

Materiali dhe metoda:

Nisur nga shqetesimet e prinderve te femijeve te kesaj moshe u moren ne studim 500 femije te disa cerdheve te Tiranës. Iu shperndane pyetesore ku merreshin te dhena mbi:

- Kohen e daljes se dhembeve
- Menyren e te ushqyerit
- Frekuencat e ushqyerjeve
- Konsumimin e embelsirave
- Kontrolltet tek dentisti
- Marrjen e tabletave te fluorit, etj.

Rezultatet:

Rreth 73% e femijeve te marre ne studim, jane ushqyer ne menyre artificiale dhe vetem 27% jane ushqyer me gji. Jane perdorur kryesisht ushqime te gatshme dhe jo te pergatitura vete ne kushte shtepiake. Rreth 25% e femijeve jane ushqyer dite-nate me biberon.

Konkluzion:

Perdorimi i ushqimeve te gatshme, te ushqyerit me biberon, konsumi i tepert i embelsirave ne forma te ndryshme, kane sjelle nje rritje te perqindjes te kariesit te femijerise se hershme.

Epidemiologic study about early childhood caries

Kelmendi Manola, Gaçe Eno
Dental University Clinic, Tirana, Albania

Introduction

Nowadays, early childhood caries(ECC) remains the most spread pathology in children at the age 1-4 years old. This teeth disease effects the total health condition of children.

Aims

To show the caries incidence in early childhood in children at the age 1-4 years old.

Material and method

There were taken in study 500 children of several Tirana's crèches. They were given some quizzes ,where you could take a lot of data for:

- The time of teeth eruption.
- The way of eating.
- The frequencies of eating.
- The desert's consume.
- The controls to the dentist.
- The times of taking Fluoride tablets etc.

Results

Nearly 73% of the children included in this study, were fed in artificial ways and just 27% were fed by their own mother in natural way. In most of cases there was not used healthy food cooked at home. Nearly 25% of them were fed by feeding-bottle every day and night.

Conclusion

The usage of artificial food, feeding - bottle, the consume of big amounts of deserts in different ways have brought an increase of the percentage of early childhood caries.

Përpunimi endodontik dhe mbushja e sistemit të kanaleve të rrënjës.

Luzi Arlinda

Departamento de Odontologia, Facultad de Ciencias de la Salud, Universidad Cardenal Herrera CEU, Alfara de Patriarca Moncada, Valencia
Departamento de Estomatologia, Master en Endodoncia, Universidad de Valencia Spain.

Objektivi

Shpjegimi dhe rëndësia që kanë përpunimi dhe mbushja e sistemit të kanaleve të rrënjës duke e ilustruara me raste klinike dhe punime shkencore.

Metodat

Për të realizuar këtë punë shkencore fillimisht u realizua një kërkim literature ne internet nëpërmjet PUBMED. Gjatë këtij kërkimi u përdoren terma si root canal filling, cleaning and shaping of root canal etc. U përfshin në këtë kërkim artikuj nga viti 1994 deri tani, artikujt pioner në këtë fushë u përfshinë edhe pse nuk hynin në këto limite.

Rastet klinike janë raste te perpunuara me instrumente manuale o mekanike, keto raste perfshijne pulpите akute o kronike. Në punimet shkencore janë përdorur instrumenta të ndryshme si mikroskopë elektronik, mikroskopë lazer, mikroskopë optikë dhe tomografi axiale e kompjuterizuar.

Rezultatet

Përpunimi dhe pastrimi i sistemit të kanaleve të rrënjës është nje fazë e rëndësishme gjatë trajtimit endodontik. Trajtimi me instrumenta manual provokon devijime në këtë sistem, por gjithashtu mund të themi se asnjë sistem instrumentash manual o mekanik mund te pastroj te gjithë sistemin ato na ndihmojnë që me pasë substancat irrigante të depërtojnë më mirë në këtë sistem dhe ta pastrojnë më mirë këtë te fundit. Një përpunim i mirë dhe korrekt i sistemit të kanaleve të rrënjës do të na ndihmojë gjithashtu në mbushjen korrekte dhe tredimensionale të këtyre. Studimi me mikroskopin lazer na tregon se depëtimi i pastave endodontike ne tubujt dentinar është i mundur me të gjitha teknikat që perdoren për mbushjen e kanaleve, por teknikat që japin rezultate më të mira janë ato që perdorin gutaperke te nxehtë.

Konkluzione

Të gjithë sistemet e përdorura për përpunimin e kanaleve japin rezultate të mira edhe pse teknikat që përdorin sisteme mekanike janë më superiore. Nuk ka diferenca statistike ndërmjetë teknikave që përdoren për mbushjen e kanaleve.

Shaping, cleaning and filling of root canal system a new point of view.

Luzi Arlinda

**Department of Dentistry, Health Science Faculty,
Cardenal Herrera CEU University, Alfara de
Patriarca Moncada, Valencia
Department of Dentistry, Master in Endodontics,
Faculty of Medicine and Dentistry University of
Valencia Spain.**

Objective

Explanation of the importance of cleaning, shaping and filling of the root canal system, illustrated by clinical cases and scientific works.

Methods

To realize this research was initially conducted a literature search in Internet via PUBMED. During this search terms like root canal filling, cleaning and shaping of root canal were used. The limits of search were included between 1994 still now, but pioneer articles in this field that exceed this limits were included too. The clinical cases that illustrate this search are prepared with manual or rotary systems, this cases includes irreversible pulpitis and pulp necrosis too. In the scientific works we used many instruments like optic microscopy, electronic microscopy, confocal laser microscopy and computerized micro tomography. Extracted teeth and artificial root canal were used.

Results

Cleaning and shaping of the root canal system is an important phase during the endodontic treatment. The preparation of the root canal system with manual instruments produce alterations in this one, although we can say that any system of instruments manual or rotary is able to clean all the root canal system but they help us to make a correct irrigation with cleaning substances. A correct preparation of

the root canal system will help us to seal them in a tridimensional way. Scientific work with laser confocal microscopy reveal that the penetration of the endodontic sealer in the dentinal tubules is possible with the independence of the root canal fill technique, although the vertical technique bring better result in the apical, middle and coronal third of the root canal.

Conclusion

All the systems used for preparing root canal system provide good results even though the techniques that use rotary systems are more superior. No statistical difference were found between the different techniques used to fill the root canal system.

Niveli i tavanit te dhomes pulpare perkundrejt lidhjes zmallt/cement ne molare

Kuzumi Emin¹, Berani Rudina²

¹Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Shqiperi

²Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi

Ne protetiken fikse kerkohet krijimi i hapësirave të mjaftueshme nepermjet preparimit per materialin e kurores artificiale ne menyre qe te mund te realizojme pa probleme estetiken dhe fortesine e saj. Nga ana tjeter kerkohet te preparohet sa me pak per ruajtjen sa me shume te indeve te dhembit. Per zgjidhjen e kesaj kontradite duhet studiuar:

Gjetja e nivelit te tavanit te dhomes pulpare perkundrejt lidhjes zmallt-cement .

Gjetja e distances mur i dhomes pulpare-faqe e dhembit ne nivelin e lidhjes zmallt-cement

Qellimi i ketij studimi eshte bere vetem pika e pare per molaret e te dy nollave, pra

gjetja e nivelit te dhomes pulpare perkundrejt lidhjes zmallt-cement.

Materiali dhe metoda: U mblodh nje sasi e caktuar molaresh te hequr, te paprekur nga procese patologjike per secilin dhemb te harkut dentar

Dhembet u fiksuan nepermjet nje mbajtese te posacme te konusi i grafise.

U mat distanca me e shkurter midis tavanit te dhomes pulpare dhe qendres se faqes okluzale, distanca me e shkurter midis qendres

se faqes okluzale dhe lidhjes zmallt-cemet dhe u be krahasimi i distancave.

Rezultatet: Nga matjet rezulton se te molaret tavani i dhomes pulpare eshte ne te njejtin nivel me lidhjen zmallt cement.

Pulp chamber ceiling – cement/enamel junction level in molars

Kuzumi Emin¹, Berani Rudina²

**¹University Dental Clinic, University Hospital
“Mother Theresa”, Tirana, Albania**

²Private dental practice, Tirana, Albania

In fixed prosthetic from tooth preparation is required enough space for artificial crown material, so we can have resistance and esthetics. On the other hand is required minimum tooth preparation (biological principals) for tooth tissue preservation. To solve this contradiction it is required studying of:

Pulp chamber ceiling – cement/enamel junction level

Thickness of dentinal walls on cement–enamel junction level

Objectives

Finding the level between pulp chamber ceiling and cement/enamel junction on molars

Method

Extracted molars free of pathological processes whatsoever were gathered, radio graphed in a fixed position through a special retainer on the X-ray cone. Measurements were made for

the distance between occlusion surface and cement/enamel junction and

the distance between occlusion surface and pulp chamber ceiling

Comparison between two measurements were made to find the level between pulp chamber ceiling and cement/enamel junction on molars.

Results and conclusions

Pulp chamber ceiling and cement/enamel junction on molars are at the same level in molars.

Vleresimi i higjenes orale ne pacientet me semundje kronike

Hoxha Ergy Sejda¹, Klosi Jola, Brovina Diana¹,
Petro Enida

¹Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Tirane, Shqipëri

Hyrje: Ne individet me patologji te pergjitheshme pacienti vlereson problemet qe lidhen me semundjen baze duke lene pas dore kujdesin ndaj zgavres se gojes. Ne keto raste me uljen e higjenes orale do te kemi nje prekshmeri te larte nga kariesi.

Nje faktor i rendesishem qe ndikon ne keto raste jane dhe medikamentet qe ata marrin me rruge orale.

Qellimi i studimit : Qellimi i studimit eshte te vleresoj higjenen orale ne pacientet me semundje kronike dhe te vleresoj masat parandaluse per rritjen e saj ne keta pacient.

Materiali dhe metoda : Jane marr ne studim 50 pacient me semundje te pergjitheshme (diabet, sem. karidake, sem. pulmonare, sem. te brendeshme) dhe nje grup kontrolli prej 20 individesh qe nuk vuanin nga asnje semundje. U egzaminuan pacientet dhe u vleresua gjendja e higjenes orale dhe prania ose jo e pllakes dhembore.

Pacientet u grupuan sipas semundjeve baze. Te dhenat u analizuan me SPSS.

Rezultatet : U verejt se pacientet te cilet vuajne nga semundje kronike kane nje indeks me te larte te semundshmeris karioze se grupi i kontrollit.

Pacientet te cilet marrin medikamente ditore per mjekim pervec rritjes se indeksit karioz kane dhe nje higjen dhe kujdes oral te ulet.

Konkluzionet : Pacientet me vjetërsi semundje duke marre ne konsiderat dhe medikamentet e perdorura kane nje indeks karioz me te larte dhe jane ky grup pacientesh ne te cilet duhen marre masa per parandalimin e kariesit. Gjithashtu dhe mosha ne te cilen aplikohen masat e higjenes jane te rendesishme ne uljen e indeksit karioz.

Evaluation of oral hygiene in patients with chronic disease.

**Hoxha Ergysejda¹, Klosi Jola, Brovina Diana¹,
Petro Enida**

**¹University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental
Department, Tirana, Albania**

Introduction: in patients with chronic disease oral hygiene is poor because these patients value more the main disease and don't care about oral hygiene. Also the use of everyday medicine interacts in the oral changes and plaque formation.

The aim of this study is to value the oral hygiene condition in these patients

Material: we gathered information from 50 patients with chronic disease (diabetes, cardiac disease, pulmonary disease) and compared them with the control group. We valued the oral status and the presence of plaque.

Results and Conclusion: patients with chronic disease have a high caries index because they pay attention to the main disease. It is important to give these patients the right information and the dentist has to check periodically these patients to reduce plaque and caries lesions especially in middle age.

Mundësia e dy teknikave të instrumentimit manual për të larguar shtresën e brendshme të dentinës në kanalet ovale

Yzeiri Matilda

Universiteti U.F.O, Fakulteti i Stomatologjisë

Qëllimi i këtij studimi është për të vlerësuar ndikimin e përdorimit të metodave të ndryshme të përpunimit të kanalit në efikasitetin e përpunimit të kanaleve oval. Një nga qëllimet e instrumentimit të kanalit është për të larguar biofilm nga të gjitha muret e kanalit. Megjithëate është me e veshtire për të larguar të gjithë shtresën e brendshme të dentinës së infektuar në kanalet e gjatë oval në krahasim me kanalet në formë rrethore. Në studimin tonë kemi krahasuar dy teknikat e përpunimit me instrumenta manuale të kanalit kryesisht në incizimet mandibular: tekniken e forces se balancuar me atë të instrumentimit rrethor, për të larguar biofilmin në kanalet ovale.

Using two techniques to remove the smear layer in oval shaped canals

Yzeiri Matilda

U.F.O. University, Dental Faculty

The aim of this study is to evaluate the different kind techniques used to instrument the oval shaped canals. It is difficult to remove all the smear layer form canals and this is more difficult in oval shaped canals than those rounded. We have compared the two techniques used.

Testimi in vitro i efektit antibakteror të disa sisteme adezivësh

Violeta Vula , Veton Hoxha , Nexhmije Ajeti

Departamenti i Sëmundjeve të dhëmbit me Endodoncion-QKSUK

Fakulteti i Mjekësisë-Dega e Stomatologjisë, Universiteti i Prishtinës,,Prishtinë, Kosovë

Hyrje: Mbyllja skajore dhe retencioni i kompozitave në masë të madhe është përmirësuar me aplikimin e dentinadhezivëve. Shumica e prodhuesve në udhëzimet e tyre i cekin vetitë antibakterore të adhezivëve.

Qëllimi: Qëllimi I këtij punimi ka qënë testimi in vitro i efektit antibakteror i kondicionerëve te disa sisteme adhezivësh.

Materiali dhe metoda: Testimi është kryer me metodën e difuzionit në agar me tipet – Streptococcus mutans dhe Lactobacillus acidophilus.

Rezultatet: Rezultatet e fituara tregojnë se efektin antibakteror më të fortë e kanë dhënë kondisionerët e sistemit Gluma ® dhe NRC ®, efekt më të dobët në të dy terrenet kanë treguar kondisionerët AdheSE ® dhe PROMPT ®, ndërsa efekt shumë më të dobët kanë dhënë One Coat Bond ® dhe Kulzer ® adhezivi.

Përfundimi: Në madhësinë e zonës së inhibimit te komponentet e testuara, në të dy terrenet, kemi fituar dallim me sinjifikancë të lartë statistikore.

In vitro testing of the antibacterial effects of dentin adhesives

Violeta Vula , Veton Hoxha , Nexhmije Ajeti
Department of Conservative Dentistry and Endodontics,
Faculty of Medicine, University of Prishtina, Prishtina,
Kosova.

Introduction: Marginal seal and retention of resin composites has largely improved by application of adhesives. The majority of manufacturers in their instruction claim the antibacterial properties of adhesives.

Objectives: The purpose of this study has been in vitro testing of the antibacterial effect of the conditioners from few different adhesive systems.

Material and methods: The testing was performed by using agar diffusion method with Streptococcus mutans and Lactobacillus acidophilus strains.

Results: Findings indicate higher antibacterial effects with conditioners from GLUMA ® and NRC ® systems. Lower antibacterial effect, in both media were found in AdheSE ® and PROMPT ®. The lowest antibacterial effect was demonstrated by One Coat and Kulzer ® adhesives.

Conclusion: Significant correlation was found between inhibition zone and the properties of tested adhesives in both media.

Përcaktimi i gjatësisë punuese(kanalit)me tre lloje të ndryshme të apeks lokatorve

Aliu Xhevdet, Kuçi Astrit, Kameri Ariana,
Mrasori Shefqet
Qendra klinike universitare e Kosovës,
Klinika e sëmundjeve të dhëmbit me
endodoncion,Universiteti i Prishtinës, Kosovë

Qëllimi

Qëllimi i këtij studimi është përcaktimi i gjatësisë së kanalit të rrënjes me tre lloje të ndryshme të apeks lokatorve dhe krahasimi i tyre me matjen e gjatësisë së kanalit me radiografinë digjitale

Materialet dhe metodologjia

Totali prej 15 dhëmbëve njërrënjësh permanent janë zgjedhur.Para testit,dhëmbët janë vendosur në tretjen 10% formalin.

Tre apeks lokator të ndryshëm janë përdorur:PROPEX ,MORITA dhe FORMATRON D10. Kaviteti është preparuar me frezë të diamantit me turbinë me ujë.Indi pulpar është larguar me pulp ektirpator. Pastaj dhëmbët janë vendosur në model prej Alginati(Hydrogum soft,Zhermack, Italy). Ku Alginati është derdhur në kuti nga materiali plastik së bashku me dhëmbin dhe elektrodën e apeks lokatorit. Para përdorimit të aparateve elektronike dhe matjes elektronike kanalet janë shpërlarë me tretje të 2.25% NaOCL dhe tharë me paper pointa të letrës(Dentsply&Maillefer,Switzerland). Pastaj është bërë matja me anë të radiografisë digjitale.

Rezultatet

Sipas analizave statistikore që janë bërë nëpërmjet ANOVA testit nuk ka dallim signifikant ndërmjet tre apeks lokatorve të ndryshëm.

Konkluzioni

Nuk ka dallim signifikant në saktësinë ndërmjet tre apeks lokatorve të ndryshëm. Gjithashtu nuk ka dallim ndërmjet përcaktimit të gjatësisë së kanalit nga ana e përcaktuar me apeks lokator dhe asaj të përcaktuar me anë të radiografisë digjitale prandaj edhe ekspozimi ndaj rreze X mund të zvoglohet dukshëm kur përdoren apeks lokatorët.

Determination of working length with three different apex locators

**Aliu Xhevdet, Kuçi Astrit, Kameri Ariana,
Mrasori Shefqet
University dentistry clinical center of Kosovo,
Department of dental pathology and endodontics,
University of Prishtina, Kosovo**

Aim of the study

Of this study is to present in vitro the determination of working length with three different electronic devices and compared with radiological measurement of root canal length .

Material and methods

A total of 15 single rooted permanent teeth were selected. Before the test, the teeth were stored in a formalin solution 10%. Three different apex locators are used: PROPEX, MORITA and FORMATRON D10. The cavity was prepared with a high-speed bur and water. The pulp tissue was removed with barbed broach. The teeth were embedded in alginate (Hydrogum soft, Zhermack). The alginate was poured into a plastic box, the teeth were embedded and the lip clip electrode was inserted into in material. Before using the electronic devices and electronic measurement, the canals were rinsed with 2.25% NaOCL, and dried with a paper point (Dentsply & Maillefer, Switzerland). Then measurement was made with digital radiography

Results

According to statistical analysis that we have done through ANOVA test there is no significant difference between three different apex locators.

Conclusion

There is no statistical significant difference between three different apex locators. Also there is no difference in determination of working length between apex locator and digital radiography. Therefore we can lower exposure to x-rays by using apex locator.

Korelacioni midis kariesit dhe faktorëve social ekonomikë tek pacientët e paraqitur në Klinikën Universitare.

Madhi Oriola , Lako Teuta, Lipo Monika
Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Shqiperi

Hyrje. Kariesi mbetet ende një nga problemet shqetësuese të dentistrisë së sotme. Kjo sëmundje është parë gjithmonë e lidhur ngushtë vec të tjerash edhe me faktorët social ekonomikë që ndikojnë në higjenën dhe edukatën shëndetësore të pacientëve.

Materiali dhe metoda . Janë marrë në studim 615 pacientë të trajtuar në Klinikën Stomatologjike Universitare në shërbimin e terapisë gjatë periudhës tetor 2008–korrik 2009. Nga të dhënat kemi: 397 prej tyre kanë qenë të papunë, 58 në mardhënie pune, 109 pensioniste dhe 51 nxënës. 139 pacientë nga numri total janë regjistruar nga zonat rurale.

Rezultatet. Këto kategori sociale që përbëjnë grupin tonë të studimit shfaqin mungesë të theksuar kujdesi oral si dhe informimi e edukate dentare. 392 pacientë ose 63.7% e tyre janë trajtuar për kariese dhe polikariese. Për sa i përket të dhënave sociale 64.5% e pacientëve të mjekuar rezultojnë të papunë, 9.4% në mardhënie pune, 17.7% pensionistë dhe 8.2% nxënës. 22.6 % e tyre janë të ardhur nga zonat rurale, pothuajse të gjitha këto kategori më të ardhura të ulta ekonomike.

Konkluzionet . Frekuenca e lartë e kësaj sëmundje në këto pacientë vë në dukje rëndësinë e madhe të higjenës orale si shkak kryesor të shfaqjes së sajë si dhe nevojën për informim e motivim të kësaj kategorie.

The correlation between caries and social economic factors on the patients treated in the university dental clinic

Madhi Oriola , Lako Teuta, Lipo Monika
University Dental Clinic, University Hospital
“Mother Theresa”, Tirana, Albania

Introduction: Caries is still considered a concerning issue in dentistry. Its prevalence is associated with social economic factors as well, which influence the oral hygiene and health education. **Material and method.** This study is carried on in 615 patients that attended the university dental clinic, restorative dentistry department, from

October 2008 until July 2009. 397 of our patients were unemployed, 58 employed, 109 in retirement and 51 students. 139 patients from the total number live in countries. **Results.** These social groups manifest a very poor hygiene and a low level of health education and information. 392 patients or 63.7% have been treated for caries and policaries. 64.5% of the treated patients are unemployed, 9.4% are employed, 17.7% in retirement and 8.2% are students. 22.6% live in rural areas. Almost all this social groups are considered as people with low income. **Conclusions** The high frequency of this disease in these categories of patients emphasizes the importance of oral hygiene as an important factor of caries etiology and the need for oral health education and motivation of this category.

Amalgami në shekullin e 21: Pro apo kundër

Muhametaj Lauren, Shakaj Ervin
Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi

Pas konstatimit se vitet e fundit në Shqipëri përdorimi i Amalgamit është reduktuar së tepërmi, lind nevoja e një vlerësimi bashkëkohor të avantazheve dhe të metave të këtij materiali restorativ me histori shumë të gjatë dhe të rëndësishme në fushën e Stomatologjisë.

Ky studim bazohet mbi informacionin e mbledhur nga kërkimet dhe botimet shkencore më prestigjioze.

Qëllimi i studimit tonë është paraqitja e plotë dhe bashkëkohore e cilësive, indikacioneve, mënyrës së përdorimit dhe problematikës rreth këtij materiali shumë të diskutuar.

Përfundimet mbi vlerat dhe përdorimin e Amalgamit në të ardhmen lihen në gjykimin dhe vlerësimin individual të profesionistit.

Amalgam in the 21st century: Pros and cons

Muhametaj Lauren, Shakaj Ervin.
Dental private practice, Tirana, Albania

Amalgam use has declined in the recent years in Albania. The aim of this study was to review the literature on the qualities of amalgam as a restorative material, indications of its use, method of manipulation, and controversies regarding its biological effects.

Problemet që lidhen me urgencat mjekësore në stomatologji

Malo Grej, Numanaj Armela, Bicja Jona, Shahu Klodian, Myftari Elona

(Nen udheheqien e Prof.Dr.Ruzhdie Qafmolla, Dr.Valbona Disha & Dr.Klit Pilika).

Urgjencat mjekësore në stomatologji janë të pranishme dhe kur ndodhin, e vëjnë mjekun stomatolog në një gjëndje paniku, e cila vështirëson menaxhimin e shpejtë të situatës.

Nëpërmjet këtij studimi ne jemi munduar të kuptojmë rreth nivelit të aftësisë së mjekëve stomatologë për menaxhimin e urgjencave mjekësore, duke vlerësuar edukimin e tyre në universitet, programeve shtesë dhe duke i krahasuar me programet dhe praktikatat që ndjekin shtetet e huaja, si dhe aftësitë e tyre në lidhje me këtë lloj edukimi.

Nga kjo u pa se një mjek i ardhshëm stomatolog në Shqipëri merr një informacion teorik kaotik rreth urgjencave mjekësore por jo praktik. (Informacion-die kaotikë nga lëndë të ndryshme si farmakologjia, anestezia, kirurgjia e pergjithshme, neurologjia, fiziopatologjia, pediatria, ORL, sëmundjet e brëndshme etj)

Pra në fakultetet mjekësore në Shqipëri (si ato shtetërore por edhe private) nuk kanë një lëndë të vetme të URGJENCAVE MJEKËSORE, ku janë të përmbledhura sindromat, patologjitë ose gjëndjet akute që mund të pësojë njeriu gjatë jetës së tij.

Përveç kësaj, pas diplomimit nuk ka asnjë program trajnimi rreth urgjencave mjekësore, të cilat në shtetet e huaja janë një praktikë normale dhe shërbejnë si kujtesë.

Duke zbuluar dhe vënë në pah këto mangësi ne jemi munduar të japim disa shëmbuj programesh edukative rreth urgjencave mjekësore.

Së fundmi mund të themi se për kontigjentin mjekësore të stomatologëve janë mëse të nevojshme ritrajnimet (teorike & praktike) mbi urgjencat mjekësore dhe ndihmën e parë.

Pra mjeku stomatolog ka nevojë për të “rifreskuar” njohuritë e tij edhe në urgjencat mjekësore dhe ndihmën e parë si për fëmijët, adoleshentët dhe adultët (A.L.S.).

Problems related to medical emergencies in dental practice

Malo Grej, Numanaj Armela, Bicja Jona, Shahu Klodian, Myftari Elona

Medical emergencies in dentistry are challenging for the dental team. In this study we have evaluated the level of information offered to dental students during their university studies, regarding management of medical emergencies.

Our results indicate that no adequate information regarding management of medical emergencies is given to dental students through their university studies.

As conclusion we think that university curricula should be updated to contain more courses on medical emergencies in dental practice. Continuing professional development courses are also a useful tool to help dentists manage such cases.

Përcaktimi i densitetit të mbushjes me Mineral Treoksid Agregat cement

Stavileci Miranda , Hoxha Veton, Mrasori Shefqet Qendra Klinike Stomatologjike Universitare e Kosovës, Klinika e Sëmundjeve të dhëmbit me endodoncion, Universiteti i Prishtinës.

Qëllimi: Qëllimi i këtij studimi in vitro ka qenë përcaktimi dhe krahasimi i densitetit të mbushjes me MTA (ProRoot MTA, Dentsply, Tulsa, OK) pas aplikimit të saj me kondensim manual, si dhe pas kondensimit manual të aktivizuar në mënyrë indirekte me ultratingull në kanalet e blloqeve të akrillatit.

Materiali dhe metoda: Për këtë studim janë përdorur 20 blloqe transparente të akrillatit (Dentsply, Maillefer, Switzerland), kanalet e të cilave janë instrumentuar me anë të teknikës crown-down duke përdorur instrumentet kanalikulare ProTaper rotary files

(Dentsply, Maillefer, Switzerland). Në fillim është bërë matja e blloqeve me anë të peshores. Pastaj, kanalet e 20 blloqeve të akrillatit janë mbushur me MTA me anë të kondensimit manual me pluger sipas instruksioneve të prodhuesit (Dentsply, Tulsa, OK) dhe janë peshuar - grupi i parë.

Kanalet e 20 blloqeve të njëjta janë pastruar me ujë, janë tharë dhe rimbushur me MTA, por këtë radhë kondensimi manual është aktivizuar në mënyrë indirekte me ultratingull me anë të sondës të

vendosur në aparatën piezoelektrik (Art-P6 Piezo electric, Bonart Medical Tech.Inc) - grupi i dytë dhe është bërë peshimi i mostrave.

Rezultatet: Densiteti i mbushjes me MTA në të dy teknikat e aplikimit është testuar me anë të Man Whitney U- testit statistikor. Ky test ka vërtetuar se ekziston dallim sinjifikant në mes grupit të mbushur me MTA me kondensim manual të aktivizuar me ultratingull, ndaj grupit të mbushur vetëm me kondensim manual ($p < 0.0001$).

Konkluzioni: Bazuar në rezultatet e fituara të këtij punimi mund të konkludohet se kondensimi manual i MTA-së i aktivizuar me ultratingull ka rezultuar në densitet më të madh të mbushjes në kanal, se sa kondensimi manual.

Determination of fill density with Mineral Trioxide Aggregate cement

Stavileci Miranda , Hoxha Veton, Mrasori Shefqet
University Dentistry Clinical Center of Kosova,
Department of Dental Pathology and Endodontics,
University of Prishtina.

Aim: The aim of this study was to determinate and compare the fill density of MTA

(ProRoot MTA, Dentsply, Tulsa, OK) after placement by: 1).hand condensation and 2).hand condensation with indirect ultrasonic activation in canals of acrylic blocks.

Material and methods: The canals of twenty transparent acrylic blocks (Dentsply, Maillefer, Switzerland) were instrumented using ProTaper rotary files (Dentsply, Maillefer, Switzerland) with crown down technique. After the blocks were weighed with an electronic balance, the canals of twenty acrylic blocks- 1st group were filled with MTA by hand condensation with plugger according to manufacturer's instructions (Dentsply, Tulsa, OK) and weighed again. The canals of same blocks (20) were cleaned with water, dried and refilled with MTA by hand condensation with indirect ultrasonic activation with tip in a Piezoelectric ultrasonic scaler (Art-P6 Piezo electric, Bonart Medical Tech.Inc) -2nd group and weighed.

Results: The fill density of MTA in both application techniques was analyzed by Man Whitney U-statistic test, which showed a significant difference between hand condensation with indirect ultrasonic activation and hand condensation alone ($p < 0.0001$).

Conclusion: Based on the results of this study, it may be concluded that hand condensation with indirect ultrasonic activation resulted in a MTA denser root canal filling than hand condensation alone.

Kontrolli i infeksionit në klinikat dentare të Tiranës

Kaçani Gerta¹, Budina Rozarka^{1,2}, Basho Jovan³

¹Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT,

Shqiperi,

²Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekesise,

Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi

³Qendra Spitalore Universitare “Nene Tereza”,

Tirane, Shqiperi

Hyrje: Në këtë prezantim autorët paraqesin rrugët e transmetimit të infeksioneve dhe kryesisht hepatiteve në ambientet e klinikave dentare dhe mënyrat më efikase të kontrollit të infeksionit sipas rekomandimeve të Federatës Botërore Dentare.

Qellimi: Evidentimi i problemeve dhe sensibilizimi i personelit të shërbimeve dentare për një kontroll të sigurt të transmetimit të infeksioneve.

Materiali dhe metodika: Te dhenat epidemiologjike sipas FDI tregojne se asnjë semundje nuk perben risk per punonjësit e klinikave dentare nese ata zbatojne rregullisht rekomandimet mbi kontrollin e infeksionit gjate trajtimeve dentare. Me anë të një pyetësori kemi marrë informacion se si realizohet kontrolli i infeksionit në 120 klinika dhe laboratore dentare ne qarkun e Tiranës.

Rezultate dhe Konkluzione: Rrezikun më të madh për transmetimin e sëmundjeve dhe kryesisht hepatiteve e ka rruga pacient-mjek dhe pacient-pacient nëse nuk zbatohen rregullat e kontrollit të infeksionit në të gjitha fazat e mjekimit. Njohja dhe zbatimi i të gjitha masave të parandalimit si vaksinimi, standardeve, masave paraprake dhe teknikave aseptike bën që të ulet në maksimum rreziku i transmetimit të infeksioneve në ambientet e klinikave dentare.

Fjalë kyç: Infeksione, Hepatite, parandalim

Infection control in dental clinics of Tirana

Kaçani Gerta¹, Budina Rozarka^{1,2}, Basho Jovan³

¹University Dental Clinic, University Hospital

“Mother Theresa”, Tirana, Albania

²University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania,

³ University Hospital “Mother Theresa”, Tirana, Albania

In this presentation we refer the ways of infection transmissions and mostly of hepatitis in dental clinics and the ways to control infection based on the data of FDI.

Aim of study: To evident problems and sensibly dental staff for a better infection control.

Material and methods: The FDI data refer that there no risk for the dental staff if they respect the protocol of infection control during dental treatment. 120 dentists and dental technicians in Tirana filled the questionnaire (anonym) if they were a known of the ways in preventing infection transmission, the rules of infection control, how they respect those rules, if they are vaccine.

Results and recommendations: The major risk in infection transmission is between the patient and dentist, vice versa and patient-patient if the rules of infection control aren't respected. Knowing all preventing measures like the vaccination for some dangerous infection, standards, aseptic technique decreases the risk of transmission in dental clinics.

Key words: Infections, hepatitis, prevention.

Percaktimi i mikroleshushmerise te materialeve te ndryshme te perdorura si mbushje retrograde te kanalit te rrenjes – studim in vitro

Kovacevska Ivona, Kasami Nedim, Kasami Esma, Cerkezi Sabetim

**Universiteti “ Sts. Cyril and Methodius”, Fakulteti i Stomatologjise Departamenti i Kariologjise dhe Endodontise, Departamenti i Kirurgjise Maksilofaciale, Shkup Maqedoni
PHO “Vivadent” – Gostivar, R Maqedoni**

Qellimi: Qellimi i studimit ishte te hulumtohen aftesite obturative te tre materialeve te ndryshme dentare, te perdorura si mbushje retrograde, duke percaktuar mikroleshushmerine te ngjyruesit ne kushte in- vitro.

Materiale dhe metodat: Ne 36 dhembe human me nje rrenje u realizua terapia endodontike, e pasuar me rezeksionin apikal te rrenjes me pjerrtesi 20° dhe u pergatiten kavite retrograde. Ekzemplaret u kategorizuan ne 4 grupe varesisht nga materiali per mbushje retrograde: amalgami, glass-ionomeri konvencional (Fuji IX GC) dhe cement glass-ionomeri qe polimerizohet me drite (Photac Fil). Dhembet u vendosen ne ngjyrues ne periudhe prej 7 ditesh

dhe u nenshtruan procedures se kthjellimit (clearing process) dhe vleresimit mikroskopik per mikroleshueshmeri te ngjyruesit.

Rezultatet: Materialet e ndryshme demonstruan shkalle te caktuar te mikroleshueshmerise, megjithese analizat nuk treguan ndonje dallim signifikant statistikor.

Konkluzion: Duke respektuar rolin e mbushjeve retrograde, te cilat sherbejne si bariere ne mes te indeve periapikale dhe endodontiumit, si dhe mundesite e sherimit te struktures kockore ne kete zone, kujdes te vecante duhet kushtuar zgjedhjes se materialit per mbushje retrograde.

Determination of microleakage of different root-end filling materials – in vitro research

Kovacevska Ivona, Kasami Nedim, Kasami Esma, Cerkezi Sabetim
University “ Sts. Cyril and Methodius”, Faculty of Dentistry , Department of Cariology and Endodontic , Department of Maxillofacial Surgery- Skopje, Macedonia
PHO “Vivadent” – Gostivar, R Macedonia

Aim: The aim of the study was to explore the sealing abilities of three different dental materials, used as retrograde root-end filling materials, by determination of diluted ink microleakage *in-vitro* conditions.

Materials and methods: Endodontic therapy was performed on 36 intact single root human teeth, followed with the removal of apical parts of the roots beveled under the angle of 20° and retrograde cavities were prepared. Samples were categorized in 4 groups depending on the material for retrograde filling: dental amalgam, conventional glass-ionomer (Fuji IX GC) and light curing glass-ionomer cement (Photac Fil). Teeth were immersed in ink for a period of 7 days and underwent a procedure for microscopic evaluation of ink micro-leakage.

Results: Different materials demonstrated a certain degree of micro-leakage, but the analysis didn't show any statistically significant difference.

Conclusion: Respecting the role of retrograde fillings, serving as a barrier between the periapical space and the endodontium, as well as the possibility to heal the bone structures in this area, special attention should be paid to the choice of the root end filling materials.

Ndergjegjesimi mbi shendetin oral tek femijet qe jetojne ne fshat krahasuar me ata qe jetojne ne qytet (Nje studim pilot, fshati SOS)

Gjokollari Ersela , Budina Rozarka
Departamenti i Stomatologjise, Fakulteti i
Mjeksise, UT, Tirane, Shqiperi

Hyrje: Ne ditet e sotme ekzistojne produkte te pamata per mirembajtjen e gojes. Gjithashtu neper shkolla implementohen vazhdimisht programe informuese dhe praktikuese. E megjithate keto perpjekje nuk mund te influencojne sjelljen e njerezve per sa kohe ata nuk jane te ndergjegjshem mbi rendesine e shendetit oral.

Qellimi :Vleresimi i situates se ndergjegjesimit mbi shendetin oral ne nje grup femijesh me banim ne fshat dhe nje grup me banim ne qytet.

Materiali dhe metodika:Femijet u vleresuan mbi bazen e nje pyetesori, te hartuar sipas parimeve te OBSH. Rezultatet perfundimtare zbuluan nivelin e ndergjegjesimit ne te dy grupet si dhe aplikimet qe ata i benin, ne jeten e perditshme, njohurive te tyre mbi shendetin oral.

Rezultate dhe konkluzione: Grupi me banim ne fshat tregoi nje nivel me te ulet ndergjegjesimi, nderkohe qe te dy grupet rezultuan te kishin zakone te krahasueshme te te ngrenit. Nga ana tjetere femijet me banim ne qytet ishin me te ndergjegjshem per rendesine e kontroleve te dentisti.Duke marre shtyse nga ky studim, ne mendojme se edukuesit tane te shendetit oral, duhet te vazhdojne te ndermarrin fushata edukuese mbi rritjen e ndergjegjes, qofte edhe mbi baza individuale.

Status of oral health awareness in country children as compared to city children. (A pilot study, SOS village)

Gjokollari Ersela , Budina Rozarka
University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental
Department, Tirana, Albania

Today, various types of oral health maintenance materials have been used and countless number of dental health information programs has been conducted in schools and other settings. However, these efforts will not succeed in influencing the behavior until people are not aware of the importance of oral health.

Aim of Study: Evaluation of the level of oral health awareness in a selected sample of children that live in the rural area, and in a selected sample of children that live in the urban area.

Materials and Methods: Children were evaluated on the basis of a standardized questionnaire formulated according on WHO guidelines. Final results revealed the level of awareness in both the groups and the practical application of their knowledge about dental health, in day to day life.

Results and Discussion: The country children showed low level of oral health awareness and practice although both the groups showed comparable eating habits. On the other hand the city children were more aware of regular visits to the dentist. This study initiates a thought provoking response from our dental health educators, who although carry out dental camps for oral health awareness, do not go back to reassess the impact and the outcome of their programs.

Semundshmeria karioze ne individet me diet per renie ne peshe

Petro Enida¹, Brovina Diana², Kelmendi Manola³,
Hoxha Ergysejda²

¹Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi,

²Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekesise,
Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi,

³Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT,
Shqiperi

Hyrje :Kariesi i dhembeve eshte nje semundje multifaktoriale dhe e pesta ne bote per frekuencen e semundjeve.

Ne individet te cilet ushqehen ne menyre te kufizuar apo te kontrolluar me qellimin per te rrene ne peshe mundesia e marrjes se kriprave minerale,vitaminave,eshte e kufizuar.

Qellimi i studimit :Qellimi i studimit tone eshte te vleresojme indeksin e semundshmeris karioze ne individet me diet per dobesim si dhe faktoret dhe kushtet e zhvillimit te kariesit ne keta individ.

Materiali dhe metoda:Jane marr ne studim 300 individ te cilet trajtohen ne nje qender private dobesimi.

Ne keta individ nepermjet depistimit do te vleresohet DMFT.

Pacientet u grupuan ne tre grupe.

Rezultatet: U verejt se grupi i pacienteve qe perdor nje dite te

kontrolluar nga mjeku ka nje indeks te semundshmeris karioze te ngjashem me grupin e kontrollit.

Pacientet te cilet i nenshtrohen nje ditet jo te kontrolluar nga mjeku kane nje indeks me te larte se grupi i kontrollit. Kushtet e higjenes orale ishin te njejta ne te tre grupet.

Konkluzionet :Vleresimi i lidhjes midis dietes dhe semundshmeris karioze ne rastet e pacienteve te cilet i ushtrohen dietave te dobsimit eshte nje element i rendesishem.

Dieta e kontrolluar dhe e balancuar ul kariesin e dhembeve.

Nje diete e pa kontrolluar me mungese mineralesh dhe elementesh rrit nivelin e semundshmeris karioze.

Caries index in individuals in diet for weight lost

Petro Enida¹, Brovina Diana², Kelmendi Manola³,
Hoxha Ergysejda²

¹Private dental practice, Tirana, Albania,

²University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania, ³University Dental Clinic, University Hospital “Mother Theresa”, Tirana, Albania

Introduction:individual that are in diet for weight lost is important to have the right information about the importance of taking vitamins and minerals as components in teeth structure because during the diet this elements are in low values.

Material :study was undertaken in a private clinic for weight lost and we gathered information from 300 individuals.

Result and Conclusions: individuals that have a control diet have the same caries index as control group,those who were in uncontrolled diet have a higher caries index compared with control group.A balanced and controlled diet is important for reducing caries index.

Vleresimi histopatologjik i veprimit antiinflamator dhe rigjenerues te pastes me baze qumeshtin e bletes ne amputimet vitale

Meto Aida¹, Subashi Shyqyri¹; Meto Agron²

¹Universiteti: "Zoja e Keshillit Te Mire", Tirane, Shqiperi

² Universiteti i Tiranes, Fakulteti i Mjekesise, Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi

Hyrja: Qumeshti I bletes eshte nje produkt I gjendrave te nofullave dhe faringut te bleteve,me te cilin ushqehet mema gjate gjithë jetes se saj.Efektet biologjike te tij(rigjeneruese dhe imuno-stimuluese),me te drejte mund te konsiderohen te mbinatyrshme.Sot ne bote nuk njihet asnje produkt tjetër,si ne biologji ashtu dhe ne mjekesi me veti te tilla rigjeneruese,lehtesuese dhe sheruese ne shume semundje pa dhene efekte anesore ne organizem.

Qellimi: Te percaktojme veprimin antiinflamator dhe rigjenerues te pastes me baze qumeshtin e bletes ne amputimet vitale ne kohe te afert.

Materiale dhe metodika e punes: U trajtuan me metodiken e amputimit vital 16 dhembe,te planifikuar per qellime protetike. Pas amputimit u be mjekimi me miksturen $\text{Ca}(\text{OH})_2$ + Qumesht blete+5%Propolis vajor,ne konsistencen e purese.Pas 1 muaji trajtim,dhembet u ekstraktuan dhe u fiksuan ne 10% formaline.Pas dekalcifikimit me EDTA,u be prerja dhe ekzaminimi histopatologjik. Ngjyrimi u be me Hematoksiline-Eozine dhe Trikrom Vert.

Rezultatet dhe konkluzionet: Nga te gjithë dhembet e trajtuar me pasta te ndryshme,mikstura me perberje qumeshtin e bletes,dha nje kuader histologjik me normalin,me pranine e odontoblasteve ,fibroblasteve,pa pranine e inflamacionit.Ketu u duk qarte efekti rigjenerues mbi pulpen radikulare te dhembit.

Rekomandime :

1-pasta me baze qumeshtin e bletes,eshte me veti mjekuese bioenerg jike,antiinflamatore dhe rigjeneruese mbi pulpen e dhembit.

2-miksturen e pergatitur,e rekomandojme per tu aplikuar ne praktiken klinike,ne dhembet me rrenje te paformuara,ne mbulimet direkte,indirekte si dhe ne amputimet vitale.

Histopathology evaluation of anti-inflammatory and regeneration effects of the paste with royal jelly in vital amputations

Meto Aida¹, Subashi Shyqyri¹; Meto Agron²

¹University "Zoja e Keshillit Te Mire", Tiranë,
Albania

²Department of Stomatology, Faculty of Medicine,
University of Tirana, Albania

Introduction: Royal jelly is a gland of jawbones and faring of bees, with which the queen of bees feeds oneself along its life. Its biological effects (regenerations and immune-stimulations), may be consider over natural. Nowadays, all over the world doesn't exist neither product like this, nor in biology and medicine with such regeneration, lenitive and curative properties, in many diseases without laterally effects for the organism.

Aim of the study: Defying the anti-inflammatory and regeneration actions of the paste with royal jelly in vital amputations in a short time.

Materials and methods: With the methodic of vital amputation have been treated 16 planed teeth for protections intentions. After the amputation has been applied the mixture $\text{Ca}(\text{OH})_2$ + Royal jelly+5%Propoli oily. After 1 month of treatment, the teeth have been extracted and fixed in 10% of formalin. After the decalcification with EDTA, have been cut and done the histopathology examination. For the coloration have been used Hematoxiline - Eosin and Tricrom Vert.

Results and conclusions:

From all of the treated teeth with different pasts, the royal jelly-mixture gave the most histological frame, with the presents of odontoblasts, fibroblasts, without the present of inflammation. Here, has been observed the regeneration effect over the radical pulp of the tooth.

Recommendations:

1. The paste with royal jelly has medical, bio-energetic, anti-inflammatory and regenerations properties over the pulp of the tooth.
2. The prepared mixture is recommended to be applied in clinical practice, in teeth with immature roots, in direct covers, indirect covers and in the vital amputations.

Facebook dhe Interneti në përgjithësi : Ndikimi në Stomatologji

Gllareva Enis, Nika Ardian, Kryeziu Kaltrina
Studentë, Departamenti i Stomatologjisë, Fakulteti i
Mjekësisë, Universiteti I Prishtinës, Prishtinë, Kosovë

Hyrje

Facebook, në ditët e sotme ka gjetur një aplikim të gjerë në lidhjen mes njerëzve, informimin e tyre, rritjen e njohurive dhe edukimin e tyre pozitiv në lemi të ndryshme. Qellimi i këtij hulumtimi ka qenë të sigurojmë të dhëna të rëndësishme, lidhur me atë se: sa ofrojnë informata për mirëmbajtje të shëndetit oral uebfaqet të cilat klikohen me shpesh (Facebook, Youtube, Myspace); sa përmbajnë link-e alternative (të cilat mundësojnë qasje në uebfaqe dentare); dhe sa ndikojnë keto informata në edukimin e tyre për mirëmbajtje të shëndetit oral?

Materialet dhe Metodat

Facebook, ofron aplikacione përmes së cilave mund të bëjmë anketim elektronik. Kjo arrihet duke instaluar një aplikacion të quajtur 'Poll', përmes së cilit krijojmë pyetjet dhe përgjigjet të cilat i dergohen të anketuarit si 'Request', i cili përgjigjet. Në anketë janë përfshirë 14 pyetje të cilat i janë dërguar në mënyrë elektronike 200 përdoruesve të Facebook, në periudhën 15.06-15.08.2009. Facebook paraqet në mënyrë grafike rezultatin e të anketuarve si dhe ruan privatësinë.

Rezultatet

Prej 200 të anketuarve :65% kanë qasje në Internet çdo ditë me shumë se dy orë. Në uebfaqe dentare kanë klikuar 81%. Prej të anketuarve 72% deklarojnë se kanë pasur material të mjaftueshëm në keto uebfaqe. 79% kanë mësuar rëndësinë e teknikës së rregullt të pastrimit të dhembëve, 65% të fluorizimit, 70% të parandalimit të kariesit, 69% të llojit të ushqimit. 76% kanë fituar njohuri të mjaftueshme për pllakun dental. Te 69% keto informata kanë ndikuar që të vizitojnë stomatologun. Në krahasim me periudhën kur nuk kanë pasur internet, 66% e të anketuarve kanë 100 % më shumë njohuri për shëndetin oral. Nga të anketuarit që i përkasin profesionit të Stomatologjisë: 70% tregojnë se kanë pasur qasje në informata të reja.

Konkluzioni

Nga hulumtimi kemi konstatuar se ndikimi i informatave që ofron interneti kanë një rëndësi shumë të madhe në edukimin, udhëzimin dhe motivimin e popullatës për mirëmbajtje të shëndetit oral.

Facebook and the Internet in general: Impact on Dentistry

Gllareva Enis, Nika Ardian, Kryeziu Kaltrina
Department of Stomatology, Faculty of Medicine,
University of Prishtina, Prishtina, Kosova

Introduction

Facebook, today has found a wide application in the connection between people, informing them, increasing their knowledge and their positive education in different fields. The purpose of this research was to provide important data regarding how much information were offered for maintenance of oral health, websites which are most clicked (Facebook, Youtube, Myspace); how much did these websites contain alternative links (which enable the access to dental websites) and how much these information's have influence in their education for maintaining oral health?

Materials and Methods

Facebook offers applications through which we can do an electronic survey. This is achieved by installing an application cited as 'Poll', through which we can create the questions and the answers which were sent to respondents as 'Request', which one has to respond. In this Poll are included 14 questions which are sent electronically to the 200 Facebook users, in the period of 15.06-15.08.2009. Facebook submit a graphic score of respondents and preserves the privacy.

Results

From 200 respondents: 65% have access to the Internet more than two hours a day. In the dental websites have clicked 81%. From the respondents, 72% stated that there was sufficient material in these websites. 79% have learned about the importance of the dental cleaning techniques, 65% the importance of fluoridation, 70% the importance of caries prevention, 69% the importance of food type. 76% have acquired enough knowledge about dental plaque. Up to 69% these information have influenced them to visit the dentist. In comparison with the period when there were no internet, 66% of respondents have 100 % more knowledge about oral health. For the respondents who belong to the dentistry: 70% had shown that they have access to the new information's.

Conclusion

Through this research, we conclude that the impact of the Internet in offering information, is very important in education, guidance and motivation for oral -health maintenance for the community.

Kirurgjia bimaksilare ne korrigjimin e anomalive te nofullave (paciente te trajtuar ne kliniken tone)

Isufi Ramazan, Ajeti Iniz, Qendro Andis, Bardhoshi Esat
Qendra spitalore universitare 'Nene Tereza', Tirane,
Shqiperi

Kjo lloj kirurgjie perdoret kur anomalia ka perfshire si nofullen e poshtme ashtu edhe ate te sipërme

Pacientet per te kerkuar kete lloj kirurgjie kane disa arsye si:

- Prishja e okluzionit, te ushqyerit, te folurit, estetika, disfunkcioni i ATM si dhe arsye psikologjike e sociale

Me ane te kirurgjise bimaksilare ne rregullojme rraportin e maksiles dhe mandibules me kraniumin; rraportin e mandibules me maksilen; si dhe rraportin e dhembeve te poshtem me ata te sipërme.

Kjo kirurgji aplikohet ne deformimet e klases se III, kur distance eshte mbi 12mm(progeni e theksuar) gjithashtu ne klasen e III me deficence maksilare (hypoplazi maksilare; hiperplazi dhe aplazi kondiliene; asimetri faciale).

Gjate studimit tone do te paraqiten disa raste klinike ku ne vartesi te diagnozes eshte perdorur kirurgji ortognatike e kombinuar ne te dy nofullat.

The treatment of jaw anomalies with bimaxillary surgery

Isufi Ramazan, Ajeti Iniz, Qendro Andis, Bardhoshi Esat
Hospital University center 'Mother Theresa', Tirana,
Albania

This kind of surgery is used when the anomaly has involved both mandible and maxilla.

There are many reasons why patients ask for this surgery such as:

- Occlusion deformity, speech, feeding, esthetics, TMJ dysfunction, also psychological and social reasons

Using bimaxillary surgery we fix the relations between maxilla, mandible and basis crania, between maxilla and mandible, and relations between upper and lower teeth.

This surgery is applied correcting class III deformity, especially when the discrepancy is over 12 mm (severe progenia) also in class III deformity with deficiency expressed principally on maxilla (maxillary hypoplasia; condylar hyperplasia, and facial asymmetry).

In this study we will show clinical cases where orthognatic surgery is applied depended on diagnosis.

Aplikimi i teknikave kirurgjikale me diode lazer ne Klinikën Stomatologjike Universitare

Bardhoshi Merita

Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Shqiperi

Rrezja lazer ka disa karakteristika qe kane bere te mundur shtrirjen e saj te gjere ne mjeksi.

Njihen disa tipe te ndryshem lazeri qe operojne me gjatesi vale te ndryshme ne spektrin e fushes elektromagnetike te cilat jane te klasifikuara ne tri grupe.

Rastet klinike te kryera ne Klinikën Stomatologjike Universitare jane bere me diode lazer qe operon me gjatesi vale 870-910 nm.

Rastet e trajtuara jane : nje papilome apex linguae, nje hiperpigmentim ne buzën e poshtme, nje corneum cutaneum cutis, nje frenulum hipertrofik, nje tatto gingivae, nje hiperplazi gingivare.

Te gjitha teknikat jane realizuar me anestezi lokale . Ne fazen operatore pacientet nuk kane patur hemoragji dhe dhimbje. Ne rezultatet e aferta eshte vene re nje sherim perfekt i plages, pa edeme dhe pa dhimbje postoperatore.

Application of diode laser surgery in University Dental School

Bardhoshi Merita

**University Dental Clinic, University Hospital
“Mother Theresa”, Tirana, Albania**

Laser beam has a wide application in medicine due to his features.

There are different lasers with different waves and they are grouped into three cases. The classification is based upon the beam output, power or energie emitted by the laser.

The cases are: one papilloma apex linguae, one corneum cutaneum cutis, one tattoo, one prominent frenum, one piogenic granuloma.

All patients were undertaken as day cases under local anesthesia with a very short duration. They had complete resolution of their symptoms.

All patients had not postoperative pain or swelling.

Trajtimi i frakturave kondilare bilaterale ne femije

Bardhoshi Esat, Isufi Ramazan

Klinika e Kirurgjise Oro Maksilo Faciale, Q S U

„Nene Tereza“ Tirane, Shqiperi

Frakturat e kondilit mandibular jene te shpeshta ne femije. Situata anatomike dhe rezultati afat gjate i mjekimit ne keto demtime eshte i varur nga mosha e femijes. Synimet e trajtimit te frakturave kondilare perfshijne hapjen pa dhimbje 40mm te gojes ne moshe te rritur ,levizje te mira te nofulles ne te gjitha variantet ,zhvillimin e mire te relacioneve okluzale ne kohe dhe rritje, stabilitet te artikulacionit temporo mandibular dhe nje simetri te mire te nofullave dhe fytyres.

Kohe e shkurter fiksimi intermaksilar e ndjekur nga ushtrime aktive ne disa raste jane zgjidhja e duhur.

Treatment of bilateral condyle fractures in children

Bardhoshi Esat, Isufi Ramazan

Clinic of Oral and Maxillo Facial Surgery,

**University Hospital “Mother Teresa”, Tirana,
Albania**

Fractures of the mandibular condyles are common in children. Anatomic situation and long term results treatment are dependent on the age of child. The aims of treatment of condylar fractures include pain free mouth opening beyond 40 mm in adulthood ‘ good movement of jaw in all directions,good development of of occlusal relationships in time and growth , stable TMJ and good facial and jaw symmetry.

Short time IMF .followed by active excersises for some cases are right solutions.

Disa sisteme implantare të përdorura në vendin tonë: të dhëna dhe raste

Demiraqi Gurien^{1,2,3}, Mingomataj Doris^{2,4}, Noçka Eriola³, Shehu Kushtrim²

¹Spitali Ushtarak Qendror Universitar , Tirane, Shqiperi

²Fakulteti i Stomatologjisë UFO University ; Tirane, Shqiperi

³Klinika dentare “Demiraqi Dental” Tirane, Shqiperi

⁴Klinika Mingomataj, Tirane, Shqiperi

Hyrje

Implantologjia është një degë relativisht e re e stomatologjisë. Në vendin tonë praktikimi modern i saj është të paktën prej 10 vjetësh. Me kalimin e kohës është vënë re se si sasia e implanteve ashtu edhe sasia e mjekëve që i aplikojnë ato ka ardhur duke u shtuar.

Qëllimi

Kemi studiuar 6 sisteme implantare të gjendura aktualisht në tregun shqiptar. Në këtë mënyrë mendojmë të ndihmojmë sadopak në zgjedhjen e mjekëve të rinj dhe duam të krahasojmë arritjet tona me ato të specialistëve të tjerë të fushës.

Materiali dhe metoda

Kemi marrë në konsideratë instrumentariumin, vetitë, formën, dimensionet etj. të këtyre implanteve. Duke përdorur vetë pjesën më të madhe të tyre jemi munduar të sqarojmë përparësitë dhe të metat e këtyre sistemeve gjatë punës. Të gjitha këto të ilustruara edhe me raste praktike, ne po i paraqesim në temën tonë.

Rezultate

Asnjëri nga sistemet e studiuar nuk mund të zgjidhë të gjitha problemet e ekzodontisë, megjithëse të paraqitura me gjithë gamë të gjerë të formave dhe dimensioneve. Mbetet në zgjedhjen e implantologut zgjidhja e rastit duke u bazuar në njohuritë dhe eksperiencën e tij.

Implant systems used in Albania. Data and cases

Demiraqi Gurien^{1,2,3}, Mingomataj Doris^{2,4}, Noçka Eriola³, Shehu Kushtrim²

¹**Military University Hospital, Tirana, Albania**

²**Dentistry Faculty, UFO University ; Tirana, Albania**

³**“Demiraqi Dental” Private dental practice, Tirana, Albania**

⁴**Mingomataj private dental practice, Tirana, Albania**

Introduction

Implantology is a relatively new branch of dentistry. In Albania it has been practiced for at least 10 years. Meanwhile the number of implants inserted and implantologist is increasing each day.

Aim of the study

We have studied 6 implant systems actually present in Albania. In this way we aim to help young practitioners in their choice and also to compare our results with those of other implantologists.

Material and method

We have taken into consideration the instruments, shapes, sizes, dimensions etc. of this implant systems. Having used most of them we have tried to clarify their pros and cons during the use. All this is illustrated with practical cases in our study.

Results

None of the studied systems can solve all the problems of leak of teeth, despite the large number of shapes and dimensions they offer. Professionals should choose according to their own knowledge and experience.

Trajtimi i malformacionit vaskular venoz të buzes së poshtme me laser

**Domi Ngadhnjim, Kumnova Luljeta, Hajdari
Besim, Damoni Skender
QDT “Ars Medica” Prishtinë, Kosovë**

Trajtimi i malformacioneve vaskulare kongjenitale ka qenë gjithmonë problematik. Kirurgjia, sklerotizimi, embolizimi kanë qenë zgjedhjet e deritashme, por me paraqitjen e laserëve në mjekësi, po hapen horizonte të reja dhe shpresa që malformacionet të trajtohen lehtë dhe më mirë se me metodat klasike.

Është prezentuar rasti i një malformacioni venoz që përfshinë gjithë buzën e poshtme dhe që ishte jashtëzakonisht i papërshtatshëm për trajtim me metodat konvencionale. Pas katër seancave me Laser (Nd Yag), malformacioni retraohet gadi në tërësi

Laser treatment of venous vascular malformation of the lower lip

**Domi Ngadhnjim, Kumnova Luljeta, Hajdari
Besim, Damoni Skender
QDT “Ars Medica” Prishtine, Kosovo**

Treatment of vascular congenital malformations has always been challenging. Surgery, lesion sclerotising or embolisation, have long been the only treatment choices. Laser technology may provide a new way to treat such lesions, with better efficiency and less complications.

In this case report, we present a patient with venous malformation of the entire lower lip, which could not be treated with conventional methods. The lesion is almost entirely disappeared after four sessions of Laser (Nd Yag).

Modifikimi i terapise konvencionale (bazale) paradontale

Sahmedin Saliu ¹, Jasmin Fidoski ²

¹ Militär Hospital, Shkup, Republika e Maqedonisë

² Fakulteti Dentare, Shkup, Republika e Maqedonisë

Objektivi

Qëllimi studimin është paraqitja, përparsit dhe efikasiteti I përdorimit te preparative lokale antimikrobike gjatë trajtimit të te gradës së mësme të paradontopatis kronike.

Hyrje

Në 20 vitet e fundit në mënyr drastike riten njohurit shkencore për natyrën dhe patogjenezën e sëmundjes paradontale. Duke filluar nga ajo se është dokumentuar karakteri infektiv i faktorit etiologjik gjatë paraqitjes së proceseve inflamatore që realizohen në Paradoncium si dhe suksesti i vazhdueshëm i identifikimit të bakterieve të ndryshme si dhe mekanizmat e tyre që sjellin deri te paraqitja e sëmundjes paradontale, trajtimi konvencional jo kirurgjikal mund të pësoj modifikime të veçanta. Duke filluar nga faktori etiologjik dhe për të ritur efikasitet më të madhë në mjekimin dhe parandalimin e sëmundjes paradontale, trajtimitim standard e ndihmojm me aplikimin e preparateve lokale antimikribike.

Metodat

Për realizimin e studimit në fjal janë marë 30 pacient,me thellësi të xhepit paradontal mbi 4mm në sëmundjen paradontale kronike, 15 janë trajtuar me metodat konvencionale kurse 15 të tjerat janë trajtur me metodën e kombinuar.Tek të gjithë pacientët janë realizuar ekzaminime anamnestike dentale, ekzaminim klinik radiologjik dhe analiza mikrobiologjike

Rezultatet

Rezultatet e paramtrave klinike e mikrobiologjike janë analizuar para dhe pas terapisi. Tek të dy grupet metodat e aplikuara treguan efikasitet te ndryshëm terapeutik.Metoda konvencionale e modifikuar mbi të gjithë paramtrat tregoj arije më të mëdha terapeutike.

Konkluzioni

Inflamacioni dhe Infeksioni residual paradontal janë faktor vendimtar prej cilës varet gjendja dhe ardhmëria e dhembit. Rezultatet klinike treguan se aplikimi I preparative locale antimikrobike në terrapin etiotropike paradontale në mënyr efikase redukton inflamacionin indoor tek pacientet me paradontopati kronike të gradës së mesme.

Modifications of the conventional (basic) periodontal therapy

Sahmedin Saliu ¹, Jasmin Fidoski ²

¹ Military Hospital, Skopje, Republic of Macedonia

² Dental faculty, Skopje, Republic of Macedonia

Objectives

The aim of this study is to present advantage and efficiency of using locally - delivered antibiotics in the treatment of middle stages of the chronic periodontal disease.

Introduction

In the last twenty years drastically is increased the number of scientific findings for the nature (etiology) and pathogenesis of periodontal disease. Starting from the point that etiological and infectious character of inflammatory processes that develops in the periodontium is documented as well as from the permanent success in the identification of periodontal pathogenic bacteria and pathological mechanisms that contribute in the occurrence of periodontal disease, we believe that non-surgical conventional treatment can and must be changed. For increasing of therapeutic success, the standard treatment should be supported.

Methods

For the realization of this study were selected 30 adults patients, in which they were present periodontal pocket with a depth greater than 4 mm. 15 patients were treated with the conventional method, while the remaining 15 patients with the combined method. In all patients was performed anamnestic - dental, clinical, radiograph and microbiological control (analysis)

Results

Results of clinical and microbiological parameters were analyzed before and after therapy. In the two groups, methods that were applied showed different therapeutic effectiveness.

Conclusion

Residual periodontal infection and inflammation are crucial factors of which depends the fate of survival of teeth. Resolving periodontal inflammation remains a main goal of periodontal treatment. Clinical results show that the insertion of locally-delivered antibiotics in etiotropic periodontal therapy, effectively reduces tissue inflammation in a patient with middle stage of chronic periodontal disease.

Implantimi i menjëhershëm i dhëmbëve frontal pas një traume aksidentale: Prezantim Rasti

Reçani Bardhyl¹, Neff Andreas², Zuferi Safet³

¹ ZfIM - Qendra për Implantologji –Mynih, Gjermani

² Uni - „Philipps Universität“, Klinika Maxillofaciale dhe Orale në Marburg, Gjermani

³ Ordinaca shëndetsore Stomatologjike VIVADENT Gostivar

Nën një traume të dhëmbëve frontal nënkuptohet lëndim i dhëmbëve të përparm (incizivave) dhe / ose strukturave të ngjitura (dhëmbët, kockat) përmes dhunës. Shkak i traumave të dhëmbëve frontal, është një rënie (për shembull, me biçikletë apo patina roller), një goditje apo një aksident. Në varësi të llojit të lëndimit duhet të kryet para dhe pas trajtimit, një kontroll të Röntgenit. Ekzaminim klinik duhet bërë shqyrtimin e dhëmbëve, të provohet vitaliteti, ndjeshmëri - Perkusioni dhe Palpacioni.

Qëllimi i punimit është prezentimi i disa rasteve kryesisht disa Pacientëve të cilët janë lënduar gjat aksidenteve me Biçikleta dhe si rezultat i përplasjeve ka ardhur deri tek frakturimi i dhëmbëve frontal, sidomos nofullës së sipërme dhe lëndimit të indeve të buta. Pas sanimit të plagëve dhe Diagnostifikimit konsiliar në të këto rastet tek pacientët është konstatuar ekstraktion i Incizivëve frontal gjegjësisht rrënjëve të mbetura dhe zavendësimi i tyre i menjëhershëm me implantate.

Materiali: Pacienti 21 vjeçar i regjistruar pas një aksidenti me biçikletë ka shkaktuar frakturimin e Incizivit qendror 21. Klinikisht, dhëmbi 21 ka qenë i intruduar dhe Avital. Pas një inçizimi Radiografik (OPT), pasqyrë për planifikimin e implantit (gjatësisë dhe Trashsis) vijonte heqja estetike e rrënjës. Mëtuqje, vijonte Procedura e nevojshme për transplantimin gjegjësisht augmentimin e Alveolës me material artificial kockor. Transplantim është kryer lehtë dhe shërimi i Implantit u la Transgingival të shërohet. Pas 3-5 muaj u planifikua përgaditje për protezë gjegjësisht Kunorë.

Konkluzion: Implantacion i menjëhershëm siguron ruajtjen e struktureve të buta, nëse ekziston një dispozicion kockor në anët Aproximale si dhe një Gingivë e trash e mjaftueshme. Resorpcion i prituri i ashtit pas nxjerrjes së dhëmbit është një gjendje jo e favorshme. Dy disavantazhet, higjena periodontale si dhe natyra e humbjes së dhëmbëve janë mëtej faktorët vendimtar për vendimin për një Implantacion dentar të menjëhershëm.

Immediate dental implantation in frontal teeth after accidental trauma. Case report

Reçani Bardhyl¹, Neff Andreas², Zuferi Safet³

¹ ZfIM - Center for Implantation, Munich
Germany

² Clinic of Maxillofacial and Oral Surgery,
Philipps University of Marburg Germany,

³ Dental health VIVADENT Gostivar

Introduction

Under a frontal dental trauma means injury of front teeth (incisive) and / or attached structures (teeth, bones) through violence. Cause of traumatic frontal teeth, is a decrease (for example, bicycle or roller skates), a stroke or an accident. Depending on the type of injury to the head before and after treatment, a X-ray control. Clinical examination should be done examining the teeth, to prove vitality, percussion and Palpation.

Purpose of the study

The purpose of the paper is the introduction of several cases mainly some patients who are injured during accident bicycles and as a result of clashes has come to fracture frontal teeth, especially the upper jaw and soft tissue injury.

Materials

Registered patient age 21 after a bicycle accident caused fracture of Incisive central 21. Clinic, tooth 21 has been intruder and a vital. After a recording surgical measures Radiographic (OPT), insight into the planning of implant (length and thickly) following removal of indigenous aesthetic. Furthermore, following necessary procedure for transplantation respectively augmentations of osseous Alveoli are with artificial material. Transplant is performed easily and healing Transgingivation implant was left to heal. After 3-5 months of preparation for prosthesis was planned Crown respectively.

Conclusions

Immediate Implantation provides preservation of the soft structures, if there is an osseous dispose in proximal sides and a thick enough Gingival. Breakdown (resorption) of jaw is expected after tooth extraction and is a condition not favorable. Two disadvantages, periodontal hygiene and nature of further loss of teeth are crucial factors for the decision for a dental immediate Implantation.

Efektet negative biologjike te materialeve te perdorura si mbushje perfundimtare te dhembit

Dedaj Edlira¹ Dedaj Henri²

¹Specializante e Terapise Stomatologjike ne Departamentin e Stomatologjise, Fakulteti i Mjeksisë, Universiteti i Tiranës, ASHR, Tirane, Shqiperi
²Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi

Qellimi: Qellimi i ketij prezantimi eshte vleresimi i literatures se deritanishme mbi efektet biologjike negative te materialeve qe perdoren per mbushjen perfundimtare te dhembit, si tek pacienti, ashtu edhe tek vete mjeku stomatolog dhe asistenti dentar.

Materiali e metoda: Jane shqyrtuar mbi 50 artikuj duke perfshire edhe materiale ne fushen e biologjise, toksikologjise, farmakokinetikes dhe alergologjise e dermatologjise. Mbi 15 artikuj jane ne gjuhen italiane dhe pjesa tjeter jane ne gjuhen angleze.

Rezultati: Njihen raste te reaksioneve ne mukoze, si rezultat i perdorimit te amalgamit si mbushje perfundimtare. Keto jane ne trajten e lezioneve te bardha, te rrethuara nga nje zone e skuqur. Aspekti i tyre eshte shume i ngjashem me Lichen Planus. Raste te alergjise jane konstatuar dhe ne stomatologe apo asistente dentare nga TEGDMA, vecanerisht nga HEMA, qe eshte nje alergjen i fuqishem. Keto jane me shpesh ne formen e dermatitit ne lekuren e duarve e me rralle ne forme bronkospazmash apo te tjera.

Konkluzioni: Rreziqet lokale apo sistemike toksike qe vijne si rrjedhoje e clirimit te produkteve nga materialet e perdorura si mbushje perfundimtare jane shume te pakta. Megjithate studimet duhen thelluar ne drejtim te sofistikimit te metodave qe perdoren per matjen e perqindjeve te cliruara ne inde nga keto materiale, sepse disa prej ketyre produkteve shfaqin potencial te vertete risku in vitro.

Negative biological effects of dental restorative materials

Dedaj Edlira¹ Dedaj Henri²

¹Trainee, Department of Stomatology, Faculty of Medicine, University of Tirana, ASHR, Tirana, Albania, ² Private dental practice, Tirana, Albania

Objective: The purpose of this literature review is to provide information about the negative biological effects of the materials used

for permanent tooth restoration, on both patient and dental staff.

Material and methods: 50 articles have been examined, including studies in the field of biology, toxicology, pharmacokinetics, allergy and dermatology. 15 articles are in the Italian language and the rest in English.

Results: Amalgam is reported to cause white or white and red mucosal lesions, which resemble lichen planus. Cases of allergy have occurred even in dentists or dental assistants from TEGDMA, especially HEMA which is a powerful allergen. Such allergic reactions are mostly found as dermatitis in the skin of the hands, and more rarely like bronchial spasm or other forms.

Conclusion: Local or systemic adverse effects which result from the release of toxic products from restorative materials are rare. Nevertheless, further studies should be conducted to improve methods used for the measurement of the quantity of the released products in tissues, because some of these products display in - vitro toxicity.

Ngritja e madhe e sinusit (Protokolli kirurgjikal)

Luan Mavriqi, Bledar Mavriqi, Leon Baca

Atrofite maksilare posteriore deri para pak kohesh kane qene pengesa kryesore per vendosjen e implanteve ne kete zone. Ne kete teme do te pershkruajme protokollin qe duhet ndjekur dhe teknikat operatore qe duhen aplikuar per te shmangur kete pengese ne rehabilitimet implanto protezike ne atrofite e theksuara meksilare posteriore.

Sinus lift (Surgical protocol)

Luan Mavriqi, Bledar Mavriqi, Leon Baca

We will describe the protocol that should be followed and the surgical technique that should be applied in order to rehabilitate this region through implants when atrophy is presented

Analiza cefalometrike dhe e modeleve kirurgjikale ne ndihme te saktesimit te diagnoses dhe aplikimit te teknikes kirurgjikale

Ramo Irina, Isufi Algen, Isufi Ramazan

Cefalometria eshte nje nga egzaminimet baze per te percaktuar llojin e anomalise se nofullave, dhembeve, dhe fytyres.

Ka disa analiza cefalometrike por ajo qe ne kemi perdorur per pacientet e operuar ne kirurgjine OMF Tirane dhe Shkup eshte ajo e Steiner.

Per kirurgjine ka redndesi ka rendesi gjithashtu matja e modeleve sipas Korkhausit si dhe planifikimi I operacionit ne modele nga kirurgu.

Importance of cephalometric analysis and study models on specifying diagnosis and results of surgery

Ramo Irina, Isufi Algen, Isufi Ramazan

Cephalometric analysis is one of the test most used in specifying the type of jaw deformities, teeth misalignment and facial asymmetry.

There are many, but the analysis we applied in Oro-Maxillo-Facial surgery in Shkup and Tirana is Steiner cephalometry.

For surgery important also is the measurement of the study models by Korkhaus, also the evaluation of surgery by the surgeon.

Genioplastika ne trajtimin e asimetrive faciale

**Isufi Ramazan, Vrioni Jakup
Qendra spitalore universitare 'Nene Tereza',
Tirane, Shqiperi**

Kjo mund te behet e veteme ose e kombinuar me osteotomine e mandibules, te maksiles apo face-lifting

Me ane te genioplastikes ne mund te realizojme zmadhim, reduktim, korrigjim te asimetrive faciale apo kombinime midis tyre.

Teknikat e genioplastikes jane:

- Genioplastika horizontale (spostim para-mbrapa)
- Genioplastika vertikale (siper- poshte)
- Genioplastika laterale (korrigjim asimetrie)
- Kombinim I teknikave te mesiperme

Ne genioplastike duhet te kemi kujdes inserimet e muskujve genioglos, genihyoid, dhe mylohyoid, sidomos kur mjekra shtyhet mbrapa ose kur nuk suturohen ne miniplakene e vendosur ne mentum sepse japin asfiksi.

Ne kete material do te jepen 2 nga rastet tona klinike ku genioplastika eshte perdorur e vetme per te per te zgjidhur asimetrine faciale pa modifikime te medha te okluzionit.

Correction of facial asymmetry using genioplasty

Isufi Ramazan, Vrioni Jakup
Hospital University center `Mother Theresa`,
Tirana, Albania

Using genioplasty we can augment, decrement mental size, correct facial asymmetry, or combination between them.

The technique of genioplasty involves :

- Horizontal genioplasty (anterior-posterior movement)
- Vertical genioplasty (up and down movement)
- Lateral genioplasty (asymmetry correction)
- Combination between this techniques

With this technique careful must be shown with the insertion of of geniglossus muscles, genihyoid muscles especially when symphysis is pushed back, or when the muscles aren't fixed to the miniplate, this may cause apnea.

On this article we will show 2 clinical cases of our experience without big occlusal problems used for correcting facial asymmetry by using genioplasty.

Sindroma Sjögren sekondare: klasifikimi sipas kriterëve konsensuale Europiane - Amerikane

Aliko Ardita¹, Ciancaglini Riccardo², Alushi Adem¹,
Tafaj Argjend³, Lela Fatmir⁴

¹Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Shqipëri

²Universiteti i Milanos, Departamenti i Shkencave dhe
Teknologjisë Biomjekësore, Itali

³Qendra Spitalore Universitare “Nënë Tereza”, Tiranë,
Shërbimi i Reumatologjisë, Shqipëri

⁴Klinika Stomatologjike Universitare, Tiranë, Shqipëri

Qëllimi i studimit

Të përcaktohet përqindja e pacientëve me artrit reumatoid (AR), lupus eritematoz sistemik (LES) dhe sklerodermi-skleroze sistemike (SkI), të cilët paraqesin simptoma të thatësisë së gojës dhe/ose syve dhe rezultojnë pozitivë në testet Schirmer dhe në testin e matjes së sasisë së plote të pështymës së pastimular (UWHS), duke përmbushur kriteret konsensuale Europiane – Amerikane për klasifikimin e sindromës Sjögren sekondare.

Pacientët dhe metodat

Në studim u përfshinë 125 pacientë të hospitalizuar, të diagnostikuar me AR, LES dhe SkI. Të gjithë pacientët iu nënshtruan ekzaminimit për diagnostikimin e sSS në bazë të kriterëve konsensuale Europiane – Amerikane. Ekzaminimi përfshin pyetsorin mbi simptomat e thatësisë së syve dhe të gojës, testin I Schirmer dhe matjen e UWHS. Ekzaminimi histopatologjik i gjendrave labiale të pështymës u krye në dy pacientë. Një pacient u përjashtua nga klasifikimi për shkak të përdorimit të antikolinergjikëve.

Rezultatet

21 (16,8%) pacientë u klasifikuan me sSS. Të gjithë këta pacientë ishin femra, me një moshë mesatare 53,0 vjeç (rangu 33-67). Ndër këta 21 pacientë, 16 ishin me AR, 3 pacientë vuanin nga LES dhe 2 prej tyre kishin SkI. UWHS mesatare ishte 0,8 (s.d.0,5) ml/15 min. Rezultati i testit Schirmer ishte 1,8 (s.d. 2,5) mm/5min për syrin e djathtë dhe 2,1 (s.d. 2,6) mm/5min për syrin e majtë. 56 (44,8%) pacientë u klasifikuan si *suspect* sSS për shkak të pranisë së simptomave *sicca* dhe rezultatit pozitiv të vetëm njërit prej testeve objektive. Në 47 (37,6%) pacientë u përjashtua diagnoza e sSS.

Konkluzionet

Pyetsorët dhe testet e matjes së fluksit lakrimal dhe salivar janë shumë të dobishëm në klasifikimin e sSS. Megjithatë, përdorimi i tyre është i pamjaftueshëm në vendosjen e një diagnoze përfundimtare të sSS në afro gjysmën e pacientëve. Për këtë arsye, të tjera teste, e veçanërisht ekzaminimi histopatologjik i gjendrave të vogla të pështymës, duhet të jenë të disponueshme gjatë ekzaminimit të këtyre pacientëve.

Secondary Sjögren's syndrome: classification according to European – American consensus criteria

Aliko Ardita¹, Ciancaglini Riccardo², Alushi Adem¹, Tafaj Argjend³, Lela Fatmir⁴

¹ University of Tirana, Faculty of Medicine, Department of Stomatology, Albania

² University of Milan, Department of Biomedical Sciences and Technologies, Italy

³ University Hospital “Mother Theresa”, Tirana, Rheumatology Service, Albania

⁴ University Dental Clinic, Tirana, Albania

Objective

To determine the proportion of patients with rheumatoid arthritis (RA), systemic lupus erythematosus (SLE) and systemic sclerosis (SSc), that classify as secondary Sjögren's syndrome (sSS) by satisfying the ocular/oral symptoms criteria and resulting positive for both Schirmer's I test and unstimulated whole salivary flow test.

Patients and methods

125 consecutive hospitalised patients with a diagnosis of RA, SLE and SSc were included in the study. All the patients underwent evaluation for sSS, according to the European–American consensus criteria. The assessment included the questionnaire for xerostomia and xerophthalmia, the Schirmer's I test and measurement of unstimulated whole salivary flow rate (UWHS). Histological examination of the labial salivary glands was performed in two cases. One patient was excluded from classification because she used anticholinergics.

Results

21 (16,8%) of the patients were classified as definite sSS. All of them were females, with a mean age of 53,0 (range 33–67). Of these 21 patients, 16

were RA-patients, 3 had SLE and 2 had SSc. The mean UWHS was 0,8 (s.d.0,5) ml/15 min. The mean Schirmer's score was 1,8 (s.d. 2,5) mm/5min for the right eye and 2,1 (s.d. 2,6) mm/5min for the left eye. 56 (44,8%) of the patients were classified as probable sSS on the basis of the positivity of item 1 or 2 of the classifying criteria, plus positivity of only one objective test. sSS was ruled out in 47 (37,6%) of the patients.

Conclusion

Questionnaires and measurement of salivary and lacrimal flow are useful tests in classifying sSS patients. However, other additional tests should be available, especially histological examination, to help classify nearly half of the patients whose diagnosis remains indefinite.

Demtmet maxillo faciale ne te moshuar

Bardhoshi Esat, Isufi Ramazan

Klinika e Kirurgjise Oro Maxillo Faciale QSU

„Nene Terza“ Tirane, Shqiperi

Demtmet traumatike jane rritur se bashku me jeten aktive te shendetshme te popullsisë se moshuar. Menaxhimi perioperator i te demtuarve akut ne moshe te rritur eshte i ndryshem nga ato te pacienteve te rinj dhe zakonisht me kompleks.

Ne te moshuarit dukhet te llogarisim

1. ndryshimet e lidhura me moshen dhe pergjigjen jo konsistente te sistemeve te organe ve.
2. Semundjet para demtimit dhe medikamentet ne perdorim

Maxillofacial Injuries in the Elderly

Bardhoshi Esat, Isufi Ramazan

Clinic of Oral and Maxillo Facial Surgery,

University Hospital “Mother Teresa” Tirana, Albania

Traumatic injuries in the elderly are increasing with the active, healthy life style of the geriatric population. Perioperative management of the acutely injured elderly patient is different from the care rendered to younger patients and typically more complex.

In the elderly, we must take into account:

1. changes related to aging and the inconsistent response of organ systems
2. preinjury disease and medicaments in use.

Cista reziduale, Prezentim rasti

**Hasim Havziu, Haki Adili, Zylfiqar Cara,
Flamur Havziu
I.P.SH. Lege artis- Gostivar, Maqedoni**

Cistat reziduale janë lezione kockore qe paraqiten shume ralle ne nofullat pa dhembe ose parcialisht pa ta. Zhvillohen pas mbetjeve te proceseve periapikale si granulloma apo cistat radikulare pas nxjerjes se dhembit. Faktikisht ato jane cistat redikulare te pa mjekuara, pas nxjerjes se dhembit ose radiksit.

Qellimi i punimit tone eshte te prezentim rasti ku eshte bere mjekimi i pacientit qe eshte diagnostifikuar si cystis reziduale lokalizuar ne regionin mental dhe trupin e nofulles se poshteme me madhesi te theksuar.

Pacienti ishte ne moshe 70 vjece dhe ne te dy nofullat dhembet i ka nxjerur para 30 vitesh. Mjekimi eshte bere me trajtim kirurgjik enucleatio in toto Partch II si dhe eshte suturuar per primam.

Si konkluzion mund te themi se edhe te lezionet e medhaja kockore sic jane cistat radikulare apo reziduale me dimensione te medheaja pas enukleimit total te tyre mund ta mbyllim defektin per primam.

Ndejkja e situates klinike dhe radiolografike te pacientit eshet bere pas 2-6-12 muaj per te shqyrtuar situaten e rregjenerimit te kavitetit cistik.

Duke patur parasysh aftesin e rregjenerimit te indit kockor te nofullave ku nje organizim i mir i kuagullumit te gjakut ne defektin kockor me siguri do te ket nje sherim adekuat.

Si preventiv kemi perdorur medikamente si antibiotik, antiflogistik si dhe keshilla shtepiace.

Residual cyst, case report

**Hasim Havziu, Haki Adili, Zylfiqar Cara,
Flamur Havziu
I.P.SH. Lege artis- Gostivar, Macedonia**

Residual cyst are bone lesion which appear very rarely in edentulous partial edentulous jaws. They develop as residual from periapical processes such as granular or radicular cysts after tooth extraction. In fact, they are radicular uncured cysts after the extraction of the tooth or the radix.

The purpose of this paper is to present the case of a patient in whom a residual cyst was diagnosed and localized in the mental region and

corpus mandibulae with a significant size. The patient was 70 year old. Both jaws were edentulous and teeth were extracted 30 years ago. The cyst was enucleated in toto Partsch II as well as treated per primam.

In conclusions, we can say that in large bone cysts such as radicular or residual cysts after their total enucleating, a defect can be remedied per primam. The follow-up of the clinical and radiographic condition was done after 2-6-12 months in order to check the condition of the regeneration of cyst cavity.

Taking into account the capacity for regeneration of jaw bone tissues with a good organization of the coagulation of blood in the bone defect certainly we will attain an adequate therapy. As prevention, we used medications such as antibiotic as well as home advice.

Makrolidët si bar përzgjedhës te pacientët alergjikë në penicilinë

Simjanovska L, Simjanovski S, Rexhepi A.
Dental Clinical Center "Sh. Pantelejmoni" Skopje,
Dental Faculty –Skopje, Macedonia

Në lëminë e kirurgjisë orale dhe maksillofaciale infeksioni odontogjen manifestohet në mënyra të ndryshme. Forma më e shpeshtë e infeksionit odontogjen me të cilën ndeshemi është paradontiti akut, i cili nëse nuk diagnostifikohet dhe trajtohet me kohë, rrezulton me komplikime, si absces, flegmonë, osteomielit, celulit, e tjerë.

Terapia me antibiotikë është përdorur te të gjithë infeksionet odontogjene pa dallim nga forma e paraqitjes së tyre, e cila në të njëjtën kohë paraqet problem të madh të rastet alergjik në penicillin. Në këto raste makrolidët paraqesin bar përzgjedhës, për të cilët në të ardhmen mendohet që do të tejkalojnë penicilinën dhe pas vitit 2010 do të vijë era e makrolideve.

Materiali dhe metoda:

Në praktikën tonë të përditshme janëndjekur 45 pacientë me infeksione odontogjene dhe të dhëna anamnesticke për alergji në antibiotikë b-laktamikë. Te këto pacientë ishte ordinuar terapia me: Eritromicinë dhe Azimed.

Rezultatet:

1. Makrolidët paraqesin bar përzgjedhës te pacientët alergjik në penicilinë.
2. Makrolidët japin rezultate të mira në sanimin e infeksioneve

odontogjene dhe nuk ka dallime drastike ne efektet të cilët arrihen me makrolidet dhe penicilinat.

3.Në raport me tolerancën dhe efektin pas aplikimit të barit Azimed u arritën rrezultate më të mira për dallim nga Eritromicina.

4.Përshkak të mënyës së administrimit,bashkëpunimi i lehtë me pacientin,tolerimi i lehtë ndaj antibiotikut,janë barna mjaft të qëlluara për përdorim ambullantor.

Macrolide antibiotics as drug of choice in patients allergic to penicillin

Simjanovska L, Simjanovski S, Rexhepi A.
JZO Stomatology Clinical Centre “Sveti Pantelejmon” Skopje, Stomatology Faculty, Skopje Macedonia

Odontogenic infection in the domain of oral and *maxillofacial* surgery is variously manifested. Most frequent form of odontogenic infection is acute parodontit, which undiagnosed and untreated properly causes manifestation of other complications such as: Abscessus, Phlegmona, Osteomyelitis, Celulitis etc.

All odontogenic infections are indicated for antibiotic treatment, being problematic when allergy to penicillin is present. In those cases macrolides are drugs of choice expected to become dominant in the so called “ post penicillin century of macrolids”, beyond 2010.In cases where anamnestic data shows possibility of penicillin allergy, application of macrolides gives excellent result in recovering from odontogenic infection.

Materials and methods:

In our practice, a total of 45 patients with odontogenic infection were procedured, with anamnestic data for β - lactam hypersensitivity. They were treated per os with erythromycin and azimed.

Results:

After administration of these antibiotics, the results were excellent, especially after azimed application presenting the new macrolide generation.

Conclusion:

1. Macrolids are good drug of choice in patients allergic to penicillin.
2. Macrolides give good results in sanitation of odontogenic infection and there are no big differences in effects obtained by using macrolides penicillin.

3. In proportion of bigger tolerance and effect after application of Azimed, the Azimed gave better results than the eritromicin.
4. Due to the way of application, easy collaboration with the patient, good toleration to the antibiotic, they are very easy to use in the ambulance.

Relacioni midis problemeve periodontale dhe lindjeve premature

Anastasi Emona , Budina Rozarka, Keta Mimoza

Evidencat në rritje sugjerojnë që gingiviti i shtatzanisë dhe periodontiti mund të shërbejnë si një faktor rrisht për lindje të parakohëshme dhe lindje të fëmijëve me peshë të ulët.

Qëllimi

Ky studim ka për qëllim të paraqesë mekanizmat e mundshëm për një lidhje midis sëmundjeve periodontale dhe lindjeve të parakohëshme si edhe menyrat për të parandaluar apo reduktuar këto faktorë rrisht.

Rezultatet

Studimi klinik paraqet gjetje mikrobiologjike dhe imunologjike që mbështesin lidhjen midis problemeve periodontale dhe lindjeve të parakohëshme.

Diskutim

Infeksioni periodontal mund të çojë në një ekspozim placentar-fetus ndaj infeksionit duke bërë të mundur lindjen e parakohëshme, gjithashtu mund të ndikojë negativisht në zhvillimin e foshnjës.

Konkluzione

Konsultimi me mjekun stomatolog para dhe gjatë shtatzanisë për diagnostikimin e sëmundjeve periodontale, dhe ekzaminimi vaginal me mjekun gjinekolog për diagnostikimin e vaginozave bakteriale është domosdoshmëri për të parandaluar këto rrisht.

Relationship between periodontal disease and preterm birth

Anastasi Emona , Budina Rozarka, Keta Mimoza

Increasing evidence suggests that maternal gingivitis and periodontitis may be a risk factor for preterm birth and other adverse pregnancy outcomes.

Purpose

To clarify the possible mechanisms behind the association between periodontal disease and preterm delivery. This review summarizes these, as well as early studies involving periodontal intervention to reduce risk.

Results

Clinical study also has shown that there are microbiologic and immunological findings that strongly support the association.

Discussion

The study indicates that periodontal infection can lead to placental-fetal exposure and, when coupled with a fetal inflammatory response, can lead to preterm delivery.

Conclusions

The studies indicate also, that consult with general dentist before and during the pregnancy regarding periodontal disease, as well vaginal examination with gynecologist regarding bacterial vaginosis to prevent the risk factor is necessary.

Evidentimi i lidhjes ndermjet Candida Albicans dhe pacienteve protezmbajtes te paraqitur ne Kliniken Stomatologjike

Pjeshkazini Blerta , Kaçani Gerta, Qafmolla Alketa, Kuzumi Emin
Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi

Hyrje

Protezat e lëvizshme prej plastmase krahas anes pozitive te rehabilitimit te funksionit per types, fonetikes, estetikes etj. Te pacientet me mungesa

dhembesh shfaq dhe disa ane negative si rritja e flores bakteriale dhe kjo shpesh manifestohet me shfaqjen e Candida Albicans. Te keta paciente sa me e gjate te jete periudha e mbajtjes se te njejtës proteze aq me e larte incidenca e shfaqjes se kandidozes.

Materiali dhe metodika

Jane grumbulluar te dhena per nje periudhe kohore qe nga janar 2009 deri ne gusht 2009. ne K.S.U jane paraqitur 130 paciente te protezuar nga te cilet 50 me shfaqje te Candida Albicans. 15 meshkuj dhe 35 femra qe kane mbajtur te njejten proteze mbi 5 vjet.

Konkluzione

Nga informacionet e marra konkludojme qe Candida Albicans eshte e lidhur me kohëzgjatjen e mbajtjes se te njëjtës proteze për një kohë te gjate mbi 5 vjet. Ne keshillojme qe pas 5 deri ne 7 vjet pacientet duhet te ripërsërisin protezën.

Relation between Candida Albicans and removable dentures in patients referred at the Dental University Clinic

**Pjeshkazini Blerta , Kaçani Gerta, Qafmolla
Alketa, Kuzumi Emin
Dental University Clinic, Tirane, Albania**

Background

Removable resin dentures rehabilitate the oral functions, like chewing, phonetics, esthetics etc, but they may induce changes in the oral microbiologic environment and lead to oral candidosis. If a patient is using the same denture for more than five years then the incidence of oral candidosis increases.

Materials and methods

We have collected data from January 2009 to august 2009. 130 patients were presented during this time from which 50 with manifestations of oral Candida. The group of patients that used the same denture for more than five years was composed of 15 males and 35 females.

Conclusions

From all the data collected we have concluded that manifestation of oral Candida depends from usage time of the same denture for more than five years. We recommend that after 5-7 years a new denture should be applied to the patient.

Metoda Cad-Cam laser ne pergatitjen e skeletit metalik ne protezat fikse

Keraj Fejzi ¹, Shala Kujtim², Bocari Gjergji

¹Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Tiranë, Shqipëri,

²Fakulteti i Stomatologjisë Prishtinë, Kosovë

Objektivat: Materiali i paraqitur synon vlerësimin e një metode të re në vendin tonë në përgatitjen e skeletit metalik të protezave fikse me metodën Cad-Cam laser. Qëllimi i përdorimit të kësaj metode ka qenë precizionin, puthitja e kurores me sipërfaqen e brendshme të dhëmbit si dhe puthitja gingivare.

Metoda: Me këto metode kemi përgatitur 260 elemente të vendosur në 40 pacientë. Numri më i vogël i elementeve për pacientë ka qenë 5, por kryesisht është përdorur për ura të gjata deri në 14 elemente.

Rezultatet: Rezultoni që krahas vlerave klinike kjo metode merr edhe vlera laboratorike:

1-shkurton seancat e punës

2-sigurohet mbrojtja nga pluhurat e metalit

3-ruhen raportet e përbërësve të aliazhit etj...

Rezultatet: Këto vlerësime janë paraprake por në synojmë që studimin tonë ta vazhdojmë dhe në bashkëpunim me laboratorin "SAFIR" të nxjerrim të dhëna dhe rezultate më të plota.

Computer-assisted design / computer-aided machining (CAD-CAM) technology in preparation of fixed partial denture frames.

Keraj Fejzi ¹, Shala Kujtim², Bocari Gjergji

¹ University of Tirana, Faculty of Medicine,
Dental Department, Tirana, Albania, ² Faculty of
Dentistry, Prishtinë, Kosovo

Objectives: The purpose of this study is to evaluate the new method in our country to prepare the fixed partial denture (FPD) frames, fabricated by computer-assisted design/computer-aided machining (CAD-CAM). The aim of this study was to evaluate the accuracy, the

marginal adoption, and the internal fit of metal-ceramic crowns.

Materials and methods: With this technology we have prepared 260 crowns placed in 40 patients. Of these, the most had been fixed total bridges(14 crowns).

Results : The results indicated that this method had greater clinical and laboratory values :

- 1- this process is shorter then the manual process
- 2-we avoid the metal dusts
- 3-the percentage of ingredients are conserved

Those results are temporary but we hope that this study will continue with greater and full results in the collaboration with “SAFIR” laboratory.

Vleresimi i raportit te intermedierit me mukozen e kreshtes alveolare dhe hapsires se mbetur nga ekstraksioni i dhembeve

Kacani Gerta, Xhelili Mald

Hyrje

Elementi intermedier i nje ure eshte qellimi i protezes fikse dhe realizon zenvendesimin e dhembeve mungues. Intermedieret klasifikohen ne menyra te ndryshme sipas materialit dhe sipas raportit qe ata kane me kreshten alveolare. Ata ndertohen ne baze te hapësires se mbetur midis dhembeve ekzistues pas ekstraksionit dhe kontakti me mukozen e kreshtes alveolare ne defekt.

Materiali dhe metodika

Jane grumbulluar te dhena nga janar i vitit 2009 deri ne gusht te vitit 2009.

Jane paraqitur 40 paciente me proteza fikse nga 3 deri ne 5 elemente dhe eshte vlerësuar forma e intermedierit raporti ne okluzion dhe raporti me mukozen e kreshtes alveolare.

Rezultatet

Nga rastet e paraqitura 15 prej pacienteve paraqiten shqetësime nga proteza ne regjionin e intermedierit per shkak te inflamacion te mukozes se kreshtes alveolare, dhe ne 5 raste kishte frakturim te

shtreses se qeramikes ne lidhjen e intermedierit per shkak te gjatesise dhe momentit te forces qe lind ne kete pike. U vlerësua forma e intermedierit dhe ajo nuk ishte korrekte sepse komprimonte ne mukoze dhe nuk ishte higjenike

Konkluzione

Shpesh forma jo korrekte e intermedierit con ne deshtim te protezes fikse. Intermedieri duhet te pershtatet me hapsiren e mbetur pas ekstraksionit, te jete higjenik, dhe te mos jete shume e gjate hapësira qe mbulon se mund te coje ne frakturim te ures.

Evaluation of the relation between the pontic and the alveolar mucosa and the space left after tooth extraction

Kacani Gerta, Xhelili Mald

The pontic is the real purpose of a fix partial denture and it replaces the missing teeth. The pontic are classified in different ways by the material and the relation with alveolar arch. They are fabricated having in consideration the space between the teeth left after the extraction and, the relation with the alveolar arch mucosa.

Material and methods

We have collected data from January 2009 to august 2009. 40 patient were presented. All of them had fix partial dentures with 3 to 5 elements. We have evaluated the pontic shape, its relation in occlusion and the relation with the alveolar arch mucosa.

Results

Among all the cases presented, 15 patients reported problems from the denture in the region of the pontic. From the intraoral visit inflammation of oral mucosa was detected on the pontic region, and in some cases fracture of the ceramic near the connector. We evaluated the pontic's shape and we concluded that it wasn't correct, because it exerted pressure on the oral tissues and wasn't hygienic.

Conclusions

In most of the cases the incorrect shape of the pontic leads the failure of the denture. The pontic should respect the space left from the tooth extraction, it should be hygienic, and it should not be too long, because that can lead to fracture of the denture.

Vleresim in vivo i materialeve te ndryshme te mases ne rehabilitimin e arkates antagoniste ne ortopedi.

**Keraj Kreshnik , Spahiu Lunareda, Llukacej Altin,
Scotti Roberto
Universiteti i Bolonjes, Itali**

Objektivat: Te gjitha trajtimet protetike karakterizohen nga nje sekuenca hapash klinike dhe laboratorike, gjate te cilave tipe te ndryshme masash nevojiten te merren. Qellimi i ketij studimi ishte vleresimi dhe krahasimi i precizionit te materialeve te ndryshme te mases, aftesia e tyre per te riprodhuar detajet, duke perdorur nje mikroskop mates.

Metodat: 6 tipe materialesh mase u perdoren per te marre mase ne te njejtës pike reference ne nje mbushje kompoziti ne molarin e dyte, u derdhen me rezine eposoidike ne te njejtën kohe. Hidrokoloide irrev ersibel (Ortoprint, Neokoloide te Zhermack), Polieter (Permadine), Sili cone adicione vinilpolisiloksane PVS (EliteHD+, Colorise, Hydrorise te Zhermack) u perdoren.

Rezultatet: Rezultatet treguan qe te 6 materialet e mases demonstruan karakteristika te shkelqyera nese trajtohen korrekt para dhe pas marrjes te mases, duke respektuar instruksionet e shtepise prodhuese dhe nese respektojme kohen e derdhjes. Ne te kundert, nese smund te respektojme kohen e derdhjes, atehere jemi te detyruar te zgjedhim Vinilpolisiloksanin.

Konkluzionet: Cilesia dhe precizioni i mases varet edhe nga menyra e marrjes dhe derdhjes se mases , me qellim qe te perftojme nje precizion te larte te modelit te allcise.

In vivo evaluation of different impressions materials in the reliability of antagonistic arch in prosthodontics.

**Keraj Kreshnik , Spahiu Lunareda, Llukacej Altin,
Scotti Roberto
University of Bologna, Italy**

Objectives: All prosthetic treatments are characterized by a sequence of well structure clinical and laboratory steps , during which different kinds of impressions are required. The aim of this study was to evaluate and to compare the accuracy of different impression materials, their ability to reproduce details , using a measuring microscope.

Methods: Six types of impression materials were used to take the impression of the same reference point on the composite restoration on the second molar ,were poured with resin epossoidica in the same time. Irreversible hydrocolloids(Orthoprint,Neocolloid-ZHermack) Polyether (Permadine) Addition silicone PVS (Elite HD+,Colorise,Hydrorise-Zhermack) were used.

Results: The results show that all the six impression materials demonstrated greater characteristics if they are treated correctly before and after the taken of impression,according their manufacturer's instruction and if we respect the storage time.If we can't respect the storage time, we ought to choose the vinylpolysiloxane .

Conclusions: The quality and the accuracy of the impression is affected by pouring and storage time in order to obtain a greater accuracy of stone casts.

Vleresim in vitro i precizionit te tipeve te ndryshme te allcise

**Spahiu Lunareda, Keraj Kreshnik, Llukacej Altin,
Scotti Roberto
Universiteti i Bolonjes, Itali**

Objektivat: Ky studim eshte nje vleresim klinik i cilesise se modeleve te allcise,duke perdorur riprodhimin e detajeve dhe strukturen e siperfaqes si kriter.Qellimi i ketij studimi ishte krahasimi i tipeve te ndryshme te allcise te perdorura ne ortopedi,ekspansioni dhe precizioni i tyre,percaktimi i perputhshmerise midis hidrokoloideve irreversible dhe tipit 4 te allcise,per te percaktuar nese ne praktiken klinike kemi diferenca te medha midis tipeve te ndryshme te allcise.

Metodat: 6 tipe allcish u perdoren per te derdhur te njejten mase: Elite Stone (Zhermack), Resin Rock (Whip Mix, Lousville, U.S.A), Elite Rock, Elite Rock Implant (Zhermack), Fuji Rock (GC Corporation) dhe Elite Arthi (Zhermack).

Rezultatet: Elite Stone(Zhermack,Badia Polesine,Rovigo Italia)dhe Resin Rock(Whip Mix,Lousville,U.S.A) demonstruan nje precizion shume te mire dhe nje minimum espansioni.

Konkluzionet: Rezultatet treguan qe nje minimumi ekspansioni,i korrespondon maksimumi i precizionit ,keshtu qe ne praktiken tone klinike duhet te zgjedhim tipin e allcise me ekspansion me te ulet per te arritur precizion shume te larte te modelit master.

In vitro evaluation of the accuracy of different types of gypsums.

**Spahiu Lunareda, Keraj Kreshnik, Llukacej Altin,
Scotti Roberto
University of Bologna, Italy**

Objectives: This study is a clinical evaluation of the quality of gypsums casts, using detail reproduction and surface structure as criteria. The aim of this study was to compare different types of gypsums used in prosthodontics, their expansion and their accuracy, to determine the compatibility between irreversible hydrocolloids and type 4 gypsums, to determine if in the practice clinic we have greater difference between different kinds of gypsums.

Methods: Six types of gypsums were used to pouring the same impression: Elite Stone (Zhermack), Resin Rock (Whip Mix, Louisville, U.S.A), Elite Rock, Elite Rock Implant (Zhermack), Fuji Rock (GC Corporation), Elite Arthi (Zhermack).

Results: Elite Stone (Zhermack, Badia Polesine, Rovigo Italia) and Resin Rock (Whip Mix, Louisville, U.S.A) demonstrated a greater precision and a minimum of expansion.

Conclusions: The results show that to a minimum of expansion correspond a greater precision, so in our practise clinic we have to choose the gypsum which have the minimum of expansion to have greater accuracy of master casts.

Lidhja e amplitudes se levizjes mandibulare me zhvendosjen e diskut te ATM

**Leka Nikollaq , Qafmolla Ruzhdie, Xhajanka Edit,
Qamirani Sofika, Ferhati Frida
Universiteti UFO, Tirane, Shqiperi**

Paraqitet nje pjese e nje studimi qe ka te beje me levizjet mandibulare; qellimi i autoreve ishte te shihnin lidhjen midis amplitudes se hapjes maksimale te gojes dhe zhvendosjes se diskut te ATM. Ata studiuane levizjet e mandibules ne nje seri subjektesh shqiptare femra me moshe te re, te zgjedhura rastesisht – pa bere perzgjedhje. Fillimisht u llogarit vlera mesatare e matjeve. Me pas u krye ekzaminimi RM i ATM, duke filluar nga subjekti me amplituden me te vogel te hapjes se gojes – ne kete rast u gjet zhvendosje e diskut – duke vazhduar me subjektin tjetër sipas rradhes – derisa nuk u gjet me zhvendosje e diskut ne asnjeren

ane. Keshtu ne ekzaminimin e peste disku rezultoi normal ne dy anet, dhe po ashtu ne ekzaminimin tjeter te rradhes te kryer. Ne total u kryen gjashte ekzaminime te RM; nderkohe qe ne kater te paret u pa zhvendosje diskale (pa/me reduktim). Te dhenat tregojne lidhjen midis amplitudes se levizjes mandibulare dhe pozicionit te diskut te ATM.

Relationship between mandibular movements and TMJ disc displacement

**Leka Nikollaq , Qafmolla Ruzhdie, Xhajanka Edit,
Qamirani Sofika, Ferhati Frida
UFO University, Tirana, Albania**

The present is part of a multipurpose study concerning the mandibular movements and the authors' aim was to see the relationship between the maximal mouth opening range and the TMJ disc displacement. They studied mandibular movements in a series of young female albanian subjects, randomly selected - no exclusions were made. The mean values were calculated. Then MRI of TMJ were performed, beginning with the subject with the lower mouth opening value - a disc displacement was detected - followed by the next subject in range and on - till no more disc displacement was seen. So at the fifth examination the disc was found in normal position in both sides and another examination was also performed, concluded normal, too. So, in total, six MRI examinations of TMJ were performed; while in the first four disc displacement (with/without reduction) was seen. The results showed the relationship between mandibular movement and TMJ disc position.

Trajtimi interceptiv ortodontik si faze e pare e trajtimit te plote ortodontik, tipe te anomalive ku nderhyrja eshte e keshilluashme, dhe aparatet per korrigjim ne kete faze te trajtimit.

Naci Mirlinda

Ne kete prezantim diskutohet trajtimi ne etapan e pare te korrigjimit ortodontik.

Trajtimi ortodontik ka ne filosofine e tij dy menyra trajtimi.

Trajtimi ne dy etapa:

Etapa e pare kryhet ne momentin kur anomalia sapo ka filluar te manifestohet, pacienti mbahet nen trajtim deri sa parametrat skeletik dhe dentare te normalizohen

Pas kryerjes se fazes se pare pacienti mbahet nen vezhgam, deri ne momentin e daljes se plote te dhembeve te perhershem , kur trajtimi rimerret dhe kryhet **etapa e dyte**, qe synon korrigjimin e plote te anomalie.

Trajtimi ne nje etape, synon korrigjimin e anomalie, pasi te jete kryer nderrimi i dhembeve, dhe te jete kompletuar denticioni i perhershem.

Trajtimi ne dy etapa, dhe etapa e pare e tij qe kryhet ne denticionin e perzier (mosha 8-11 vjec), ka per qellim te trajtoje disa aspekte te anomais ne manifestim e siper,ne menyre qe ta beje me te kontrollueshme,e me te lehte etapen e dyte te trajtimit.

Ne kete prezantim diskutohen disa tipe anomalish tek te cilat nderhyrja e hershme konsiderohet e vlefshme, si dhe aparaturat te cilat perdoren per nederhyrjet e hershme: Headgear, Quadheliks, Lip bumper, Ekspansori i shpejtr i maksiles, Maska Delaire

Interceptive orthodontic treatment as the first step of the full orthodontic treatment, the kind of abnormalities where treatment is needed and the appliances used in this stage of treatment

Naci Mirlinda

In this presentation we shall discuss the treatment during the first stage of orthodontic correction

The orthodontic treatments includes two wayes of treatment.

Treatment in two stages

The first stage of the treatment is applied when the abnormality has just started to become visible,the patient remains in treatment until the sceletal and dental parameters start to get normal. After accomplishing the first stage the patient is held under control, until the permanent dentition is completed, time when the treatment enters the second stage which aims to totally correct the abnormality.

One stage treatment aims to correct the abnormality after the total permanent dentition is completed.

The two stage treatment and it's first stage which is accomplished during mixed dentition(from 8-11 years) is intended to treat some aspects of the existing abnormality, so that it can facilitate the second

stage of the treatment at make it managable.

In this presentation several types of abnormalities are being discussed, where early treatment is considered valuable. Besides we shall discuss the types of appliances used in the early treatments: Headgear, Quadhelics, Lip bumper, rapid maxillar expander, The mask of Delaire.

Veset orale - motiv per trajtim ortodontik dhe shqyrtimin e zhvillimit psiqik te femijeve

Sali Ferija ¹, Mehmeti Blerim ², Rexhepi Ajshe ¹,
Aleksova Pavlina ¹, Najdenovska Sllavica ³

¹-QUKS Sh.Pantelejmon, Klinika e Ortodoncise, Shkup,
Maqedoni

²-Univerziteti i Prishtines, Fakulteti i

Mjekesise, Departamenti i Ortodoncise ,Prishtine, Kosove

³-Shtepia e shendetit-Krusheve

Veset e keqia si faktore etiologjik lokal, per disa crregullime ortodontike jane me rendesi te konsiderueshme.Thithja e gishtit si ves me denduri me te shpeshte, deri ne moshen 2 vjecare nuk konsiderohet si ves i keq,ndersa deri ne moshen 5 vjecare duhet te prevenohet dhe te nderpritet. Nderprerja nuk duhet te jete e asper dhe me dhune meqe mund te kete reperkusione ne zhvillimin e drejte psiqik te femijeve..Se sa do te jene te shprehura ndryshimet ne sistemin orofacial varet nga intensiteti,kohezgjatja, dhe menyra e heqjes se vesit si dhe mosha e pacientit.

Qellimi i punimit eshte te vleresohet ne cilen moshe te vepohet ne nderprerjen e vesit dhe korigjimin e pasojave nga aspekti ortodontik,si dhe te analizohet cilat aparate ortodontike te aplikohen ne nderprerjen e heqjes se veseve dhe korigjimin e cregullimeve ortodontike.

Per kete punim jane analizuar 13 raste qe jane paraqitur per kontrolle dhe trajtim ortodontik ne kliniken e ortodoncise .Ne baze te moshes rastet jane ndare ne dy grupe, grupi i pare deri ne moshen 5 vjecare dhe grupi i dyte mbi moshen 5 vjecare. Jane aplikuar aparate mobile, Twin block dhe pllaka vestibulare.

Te grupi i pare ku jane dhene keshilla dhe eshte perdore pllaka vestibulare, ne disa raste eshte verejt tendenca e zbrazjes te ndonje vesi tjeter te keq, qe korespondon me mendimin e autoreve te tjere se veset e keqia jane ne lidhje te ngushte me zhvillimin psiqik te femiut. Te grupa e dyte,rezultate te konsiderueshme ne nderprerjen e zbrazjes se vesit dhe korigjimin e pasojave jane arritur me Twin block.

Nder veset me denduri me te shpeshte ne materialin klinik eshte konstatuar te jete thithja e gishtit. Veset e keqia paraqesin refleks te kushtezuar dhe i japin femiut kenaqesi dhe rrahati shpirterore. Ato jane te nderlidhura me zhvillimin psikik te femiut, andaj nderprerja e zbrasjes se tyre nuk duhet te jete me cdo kusht dhe e asher andaj duhet bere ne konsultim me psikologun. Nder aparate ortodontike me te preferuara per nderprerjen e zbrasjes se vesit dhe korigjimin e pasojave do te jete Twin block.

Oral habits - the motive for orthodontic treatment and evaluation of psychological child development

**Sali Ferija ¹, Mehmeti Blerim ², Rexhepi Ajshe ¹,
Aleksova Pavlina ¹, Najdenovska Sllavica ³**

**¹-UDCC St.Pantelejmon, Department of
Orthodontics, Skopje, Macedonia,**

**²-University of Pristina, Faculty of Medicine,
Department of Orthodontics, Pristina , Kosovo,³-
Medicalcentre-Krushevo**

Oral habits may cause some orthodontic disorders. Finger sucking is more frequent. It is not considered bad habit up to age 2 years, while up to age 5 years should prevention and interruptions. Termination should not be hard and since violence may have a negative impact on child psychological development. The expression of changes in the orofacial system depends on the intensity, duration, and way of decreasing the habit as well as on the age the patient. The aim of the paper is assessed in which age to act and terminate the habit and orthodontic consequences, and to analyze which orthodontic appliances apply in termination of habits and correct the orthodontic anomaly.

13 cases referred to us for orthodontic treatment are analyzed for this study. On the basis of age, cases are divided into two groups: the first group up to age 5 years and the second group over age 5 years. Mobile devices are applied, Twin block and vestibular plaque.

The first group which are advised and used vestibular plaque, in some cases has shown the trend of emptying of any other bad vice, which corresponds with the opinion of other authors that the bad habits are closely related to the psychological development of child. With the second group, considerable results in the termination of the emptying of habit and good effects are achieved with Twin block.

The most frequent bad habit was found to be finger sucking. Bad habits are conditioned reflex and give children pleasure and spiritual coziness. They are associated with child's psychological development, therefore their emptying should not be by any condition rough and should be done in consultation with orthodontic appliances psychologist. The favorite orthodontic appliance for emptying that habit and correct the consequences will be Twin block.

Korrigjimi estetik i agenezisë bilaterale në një adulte nëpërmjet protetikës fikse (rast klinik)

Doris Mingomataj, Entela Fuga
Universiteti U.F.O.

Në këtë punim prezantojmë një paciente 25 vjeçare me defekt të shprehur estetik dhe funksional, si pasojë e agenezisë bilaterale. Trajtimi i kësaj nozologjie ka shumë alternativa, në varësi të kushteve klinike, moshës dhe preferencave të pacientëve. Eksperienca na tregon se në përgjithësi adultët i shmangen trajtimit multidisiplinar, ortodontik mobil ose fiks, bashkërenduar me kirurgji, terapi perfekte për të përfituar rezultatet më të vona në kohë, por maksimalisht e vlefshme e gërshtuar me trajtimin ortodontik. Pacientja jonë refuzoi trajtimin e gjatë.

Ndërhyrja jonë është ngërthimi i trajtimit endodontik mikrokirurgjikal dhe protetikë fikse. Realizua korrigjimin e agenezisë, krijimin e arkadës maksilare dhe raporte të rregullta okluzale. Paraqesim rastin para dhe pas trajtimit të dokumentuar dhe me rezultatin e lartë funksional dhe estetik.

Fix prosthetic esthetic correction of bilateral agenesis in an adult patient. Case report

Doris Mingomataj; Entela Fuga
U.F.O. University

A 25 years old female patient was presented with deficiency in esthetic and function due to bilateral agenesis. There are too many ways to treat such a case depending on clinical conditions, age and patient preferences. In most of the cases adult patients prefer to avoid orthodontic treatment combined with oral surgery.

We have preferred for this patient as so she have to combine endodontic and fix prosthodontic. We first corrected the agenesis, created a maxillary arch and proper occlusal relations.

Sistemi i vleresimit dhe kriteret e cilesise ne restaurimet fikse

Xhelili Mald

Departamenti i Stomatologjise, Fakulteti i Mjekesise, UT, Tirane

Sistemi i vleresimit dhe kriteret e cilesise ne restaurimet fikse jane shume te rendesishem ne aspektin klinik duke lehtesuar rivleresimin, zgjidhjen e ceshtjeve konfliktuale mjek-pacient dhe veprimet e metejshme per zevendesimin apo korrigjimin e restaurimive.

Materiali dhe Metoda: Ne kete studim u vleresuan punimet fikse tek 84 paciente sipas kriterëve te meposhtem: adaptimi ose puthitja marginale, morfologjia e kurores, siperfaqja e punimit (tekstura), pershtatja e ngjyres, kontaktet proksimale dhe okluzionin.

Konkluzione: Gjate vleresimit jane verejtur probleme te konsiderueshme ne puthitjen fundore te punimeve (ne shumicen e rasteve per shkak te preparimit ne forme te hoke dhe 'zhytjes' se punimeve thelle ne sulkusin gingivar); okluzionin (kontakte te sheshta dhe ne disa raste performim i veshjes prej porcelani; ngjyra (ne disa raste mosperputhje toni). Rezultatet e testimit jane paraqitur ne formen e nje diagrame, e cila mundeson krahasimin njeheresh te kriterëve dhe vleresimit e tyre.

Fixed dental prosthesis. Evaluation system and quality criteria

Xhelili Mald

Department of Stomatology, Faculty of Medicine, University of Tirana , Tirana

Fixed dental prosthesis evaluation system and quality criteria are very important when considering the clinical view, facilitating further evaluation, resolving patient-dentist disputes and deciding about replacing or correction of fixed prosthesis.

Method and materials: In our study, we evaluated fixed dental prosthesis of 84 patients following these criteria:

Margin adaptation, crown morphology, surface texture, color adaptation, proximal contacts and occlusion.

Conclusion: During our evaluation, many problems concerning margin adaptation were noticed (knife-edge preparation, "plunging" of dental crowns deep in the sulcular area); occlusion (flat contacts and porcelain coat perforation); color (tonality adaptation mistakes). Testing results are shown in a diagram form, for better evaluation and criteria comparison.

Menaxhimi ortodontik i dhembeve qe mungojne dhe atyre te retinuar (Paraqitje rastesh klinike)

Baruti Edlira

Rreth 2%-10% e popullsisë paraqiten me mungese dhembesh. Duke perjashtuar molaret e trete ata qe kane incidence me te madhe jane lateralet maksillare si dhe premolaret e dyte. Pacientet qe paraqesin mungese gjenetike te dhembeve kane incidence te rritur per te pasur edhe eruptim ektopik te dhembeve te tjere si dhe te anomalive dentare. Kjo sidomos per pacientet me mungese te lateraleve te cilet ne shumicen e rasteve paraqiten me kontralateralin me peg-shaped ose me te vogles se sa distanca normale mezio distale. Gjithashtu vihet re qe kaninet ne te kundert me anen ku mungon laterali eruptojne mezialisht. Ne rastet me mungese unilateral te lateralit maksilar, vijja mediane eshte e devijuar nga kjo ane.

Kur keta pacinte paraqiten duhet qe te ekzaminohen me shume kujdes dhe pasi te jete pergatitur dosja complete me te gjitha rekordet e nevojshme duhet filluar nga puna. Pas percaktimit te listes se problemeve duhet te percaktohen objektivat e trajtimit duke marre parasysh ketu edhe nevojat e pacientit. Pas percaktimit te objektiveve te trajtimit duhet te percaktojme alternativat e trajtimit si dhe mekanizmat qe do te na cojne ne arrijten e maksimumit te aspektit estetik dhe funksional te okluzionit final.

Orthodontic management of missing and the retained teeth (Case reports)

Baruti Edlira

Approximately 2% to 10% of the population exhibit missing teeth. Excluding third molars, the most commonly missing teeth are maxillary lateral incisors and second premolars. Patients who exhibit congenital absence of teeth also experience increased ectopic dental eruption and other dental anomalies. Specifically, patients with missing lateral incisors frequently have contralateral lateral incisors peg-shaped or smaller than the normal mesial distal width. Patients with congenitally absent maxillary lateral incisors often exhibit palatal ectopic eruption of the adjacent maxillary permanent canines. Permanent canines adjacent to absent lateral incisors also erupt mesially. In cases of unilateral absence of a maxillary lateral incisor, the midline is often deviated toward that side.

The patient needs to be thoroughly diagnosed using a planes-of-space concept. Once a problem list has been established, then treatment objectives can be developed to meet the patient's needs. Based on these treatment goals, appropriate treatment alternatives can be investigated.

Pozita e molarëve të tretë të poshtëm të impaktuar ose gjysmë të impaktuar

Cara Zulfiqar¹, Havziu Hasim²

**¹“Cara Dent” Tetovë, Maqedoni, ²“Lege Artis”
Gostivar, Maqedoni**

Pozita e molarëve të tretë të impaktuar ose gjysmë të impaktuar ka një rëndësi të vecantë në praktikën stomatologjike, për shkak të komplikacioneve që mund të shkaktojnë. Duke marrë parasysh se molarët e tretë të poshtëm dalin të fundit në vargun e dhëmbëve, ata nuk kanë hapësirë të mjaftueshme dhe bëjnë shtypje tek dhëmbët tjerë dhe si pasojë e kësaj më së tepërmi cregullime pësojnë dhëmbët frontal. Tek gjysmë impakcionet si komplikim të rëndësishëm do të kishim përmendur perikoranaritin.

Në materialin tonë kemi pasur 176 raste të dhëmbëve të impaktuar ose gjysmë të impaktuar në periudhë kohore prej vitit 1999-2008 të cilët i kemi ndarë sipas klasifikimit të Winter-it prej të cileve: Në pozitë vertikale 72(40.9%), pozitë horizontale 16(9.09%),pozitë mezio-angulare 56(31.8%),në pozitë disto-angulare 21(11.93%) pozitë bukale 11(6.25%) kurse në pozitat linguale ,atipike dhe të kundërt nuk kemi hasur asnjë rast.

Pozita e dhëmbëve në drejtim transversal : Në vargun e dhëmbëve 68(38.63%),inklinim bukal 101(57.38%)dhe inklinim lingual 7 ose(3.97%).

Position of third lower impacted or semi-impacted molars

Cara Zulfiqar¹, Havziu Hasim²

**¹“Cara Dent” Tetovë, Macedonia, ²“Lege Artis”
Gostivar, Macedonia**

The position of third lower impacted or semi-impacted molars has a considerable importance in the dentistry practice. The position of

impacted teeth is one of main factors for various complications we face at impactions.

Having in mind the fact that third molars come up last from teeth range, they do not have enough space and because of this they make pressure at other teeth and as a result of this frontal teeth bear most disorders. At semi-impactions, as a result of important complication we can mention peri-coronaritis.

In our material we had 176 cases of impacted and semi-impacted teeth in the period from 1999–2008, which we divided according to classification of Winter from which: In vertical position 72 (40.9), horizontal position 16 (9.09), mid-angular position 56 (31.8) disto-angular position 21 (11.93), buccal position 11 (6.25). There were no cases of lingual, non-typical and vice versa positions.

The position of teeth in transversal: In the range of teeth 63 (38.63), buccal inclination 101 (57.38) and lingual inclination 7 (3.97)

Forma e harkut alveolo-dentar maksilar dhe rendesia protetike e tij.

Shahu Klodjan ¹, Elbasani Edmond ¹, Frroku Milda ¹, Malo Grej ²

Nen mbeshtetjen e Ruzhdie Qafmolla dhe Nikollaq Leka

¹ Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekesise, Departamenti i Stomatologjise

² Universiteti U.F.O. Fakulteti i Stomatologjise.

Ne praktiken e perditshme profesionale shume kliniciste proteziste ballafaqohen me varacione anatomike te formes se harkut alveolo-dentar ne maksile.

Per kete arsye, si qellim kryesor ne kete studim ka qene se pari evidentimi i ketyre formave dhe se dyti krijimi i nje ideje mbi shpeshesise e tyre ne popullaten tone.

Klasifikimi i formes eshte bere mbi bazen e nje sistemi, i cili ndan nofullat ne forme : $\frac{1}{2}$ elipsi, $\frac{1}{2}$ rrethi, π (pi grek) dhe V-je te permbysur.

Gjithsej jane marre ne studim 190 raste, nder keto ishin :

32 individe te moshes 18–23 vjeç (ku u bene fotografi intraorale);

32 kafka te thata (muzeu i anatomise normale); 14 modele allçie;

112 pamje me CT & MRI.

Si perfundim, ne arkaden maksilare dominon forma e $\frac{1}{2}$ elipsit

(68.95%), kurse forma me pak e shprehur eshte ajo ne forme V-je te permbysur (5.78%).

Forma $\frac{1}{2}$ rrethi dhe π (pi grek) rezultuan perkatesisht me 8.95% dhe 16.32%.

Vlen per t'u disktuar fakti qe tregon ekzistencen e nje lidhje te pandashme ndermjet formave te harkut alveolo-dentar dhe rendesise qe ato kane ne protetiken e levizshme e ate totale.

Maxillar arch shape and its importance in prosthetics

Shahu Klodian¹, Elbasani Edmond¹, Frroku Milda¹, Malo Grej²

¹. University of Tirana, Faculty of Medicine, Dentistry Department

². U.F.O University, Faculty of Dentistry

In every day practice in dentistry is maxillar arch shape is very important.

The aim of this study was to evident the types of arch shape.

Our classification divides the jaws in $\frac{1}{2}$ ellipsoid shape , $\frac{1}{2}$ circle, π and reverse V.

We studied 190 cases, from witch 32 patients, 32 skulls, 112 CT ,RMI and 14 cast models.

As a conclusion the most dominant shape is $\frac{1}{2}$ ellipsoid shape.

Discussion. There is a strong relationship between arch shape and its importance in prosthodontic

Anomalite skeletale dhe pozicioni postural

Mulo Xhina, Hysi Dorian, Toti Çeliana, Qafmolla Alketa, Mulo Egi

Nje nga arsytet qe literatura bashkekohore po thekson kohet e fundit, te shtimit te perqindjes se anomalive dento-skeletale eshte qendrimi postural i femijeve.

Qendrimi i tejzgjatur para kompjuterave, menyra e te lexuarit, çantat e renda, kane çuar ne deformim te vertebrave cervikale dhe atyre

kurrizore. Duke qene se koka (nofullat) dhe trupi tek njeriu, perbejne nje zinxhir kinetik deformimi i njerës pjese ndikon ne pjesen tjetër, e shpjeguar kjo me ligjet dhe mekanizmat fizike.

Ne studimin tone, me grupet krahasuese te femijeve me dhe pa anomali, kemi konkluduar se: femijet me anomali skeletale (klasa II, III) ne pjesen me te madhe kane deformime posturale karakteristike.

Body posture and skeletal jaw abnormalities.

Xhina Mulo, Dorjan Hysi, Celiana Toti, Alketa Qafmolla, Egi Mulo

Contemporary literature is stressing that, one of the reasons why dental –skeletal abnormalities are increasing is abnormal position of body in the children. Prolonged staying at computer, the way how the children are reading heavy school's bag etc, are some of the means that can lead in deformation of cervical vertebrae and lumbar. Knowing that the head (including jaws) and the whole body create a kinetic chain, deformation of one part impacts the rest, explained with the physic laws.

Our research compared children with and without oral abnormalities and we have concluded that: most of the cases presented with class II, or III have postural disorders.

Perdorimi i mases se dyfishte ne relacion qendror ne pergatitjen e protezave totale

Xhajanka Edit¹, Qafmolla Alketa², Paparisto Endrit

¹Universiteti i Tiranes, Fakulteti i Mjeksise, Departamenti i Stomatologjise, Shqiperi, ²Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi

Suksesi i trajtimit protetik varet nga precizioni i mases dhe nga percaktimi sa me i sakte i relacionit qendror tek pacienti.

Qellimi i studimit: Paraqitja e nje metode ku relacioni qendror (RQ) percaktohet ne te njejten seance me marrjen e masave

(anatomike ose funksionale), pra qe ne fillim te trajtimit.

Materiali dhe metoda: Gjate konstruktimit te protezave totale ne 133 paciente eshte perdorur masa ne relacion qendror, e marre me Lugen Centrike. Modelet vendosen mbi materialin e Luges Centrike dhe fiksohen direkt ne artikulatur. Laboranti pergatit shabllona te perpikte, duke u bazuar ne kete pozicionim te modeleve. Devijacionet minimale ne planin sagital apo vertikal korigjohen gjate percaktimit perfundimtar te RQ tek pacienti.

Konkluzione: Masa ne relacion qendror mundeson pergatitjen e shabllonave te perpikte dhe redukon kohen e percaktimit te RQ. Me kete metode RQ percaktohet me metoden fiziologjike te gellititjes. Luga Centrike mund te lidhet lehte me Harkun Facial, duke bere te mundur pergatitjen e protezes totale sipas regjistrimeve individuale

The use of double impression in the centric relation in the preparation of total prosthesis

Xhajanka Edit¹, Qafmolla Alketa², Papparisto Endrit

¹University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania

²University Dental Clinic, Tirana, Albania

The success of a dental prosthetic restoration largely depends on the accurate determination of centric relation (CR) in the patient.

Purpose of study: The presentation of a method where the CR is defined on the same session during taking the impression (anatomic or functional), thus in the beginning of the treatment.

Material and method: During the construction of total prosthesis in 133 patients is used the impression in the centric relation, taken with the Centric Tray. This tray permits the technician to mount existing models in the proper relation- a prerequisite for accurate placement of intraoral registration pins. Minimal deviations are corrected during the final definition of CR on the patient.

Conclusions: The double impression makes possible the preparation of punctual registration templates and reduces the time of the final CR definition on the patient. The Centric Tray can be easily connected with the UTS Transferbow, making possible the preparation of total prosthesis according to individual registrations.

Molari i trete mandibular,nje metode per parashikimin e eruptimit te tij

Lela Fatmir , Madhi Oriola

Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT,
Shqiperi

Hyrje: Nje nga problemet me te shpeshta te praktikes se përditshme ne kirurgjine orale dhe ortodonci eshte përcaktimi nese nje molar i trete duhet te ekstraktohet apo eshte e këshillueshme te lejohet te eruptoje vete. Ky studim ka per qellim te japi nje metode parashikuese e vlerësuese duke përdorur matjet ne panorameks ne menyre qe te ndihmoje ne marrjen e vendimit per ekstraksion apo dhënien e mundesise per eruptim natyral.

Materiali dhe metoda. Per te realizuar kete studim u moren 70 paciente,42 meshkuj dhe 28 femra nga mosha 13-30 vjec. Ne panorameks u maten:

- 1- gjeresia meziodistale e 8-es
- 2- hapesira mes ramusit dhe molarit te dyte
- 3- largesia nga qendra e ramusit deri ne sipërfaqen distale te molarit te dyte
- 4- inklinimi i 8-es nga apeksi i saj.

Rezultatet

Largesia nga kreshta anteriore e ramusit ne sip.distale te 7-es ne panorameks ishte nga 2-17 mm djathtas dhe 1-14 mm majtas.Distanca nga qendra e ramusit Xi ne sip distal te molarit te 2-te varionte ishte15-37 mm ne panorameks djathtas dhe 18-39 mm majtas.

Molaret e inklinuar nga baza a tyre me me pak se 35° nuk mund te eruptojne normalisht

Konkluzione

Pasi te behen matje nga 1 panorameks klinicisti duhet te mbaje parasysh te mëposhtmet :

- Distanca nga sipërfaqja distale e 7-es deri ne margon anteriore te ramusit duhe te jete me e madhe se 14 mm
- Distanca nga Xi ne sip.dist.te 7-es duhet te jete me e madhe ose e barabarte me 35 mm
- Kendi i inklinimit te 8-es duhet te jete me i madh se 40° .me zvogëlimin e kendit shanset e retenimit te molarit te fundit rriten.

The mandibular third molar, how to predict its eruption

Lela Fatmir , Madhi Oriola
University Dental Clinic, University Hospital
“Mother Theresa”, Tirana, Albania

Introduction. One of the most common problems in oral surgery and orthodontics is determining whether to extract the third molars or to let them erupt. This study attempts to present a method of prediction using panoramic radiographs to help make a decision.

Materials and methods. 70 patients were evaluated in this study, 42 of them males and 28 females from 13 to 30 years old. We measured on the panoramex:

- the mesio–distal width of the third molar
- the distance from the ramus to the second molar
- the distance from the center of the ramus to the distal surface of the second molar
- the third molar inclination to the apical base

Results. The distance from the anterior edge of the ramus to the distal surface of the second molar was 2–17 mm on the right and 1–14 mm on the left. The distance from the center of the ramus to the distal surface of the second molar was 15–37 mm on the right and 18–39 mm on the left.

Those molars whose angles to their apical basis were less than 35 degrees could not erupt properly.

Conclusions. After measuring certain values in a panoramex, the clinician should remember that:

- the distance from the distal surface of the second molar to the anterior edge of the ramus should be greater than 14 mm.
- The distance from the center of the ramus to the distal surface of the second molar should be greater than 35 mm, or at least equal to that.
- The third molar angle to its apical base should be greater than 40 degrees. By decreasing of this angle the chances of eruption decrease too.

Perdorimi I PoliVinilSiloksaneve per marrjen e mases funksionale ne nofullat pa dhembe

Koçi Brunilda, Koçi Ervin , Koçi Nazmi

Materialet e mases qe perdoren per rregjistrimin e strukturave intraorale me qellim realizimin e punimeve protetike definitive, jane te shumta. Midis tyre, kohet e fundit kane gjetur nje perdorim te gjere ne praktiken klinike silikonet e adiconit.

Njohja e karakteristikave te tyre si dhe perdorimi adekuat permireson rezultatet klinike dhe ndikon ne rritjen e suksesit te punimeve protetike.

Keto karakteristika dhe rezultate deshmojne se PoliVinilSiloksanet fale vetive te tyre fizike, stabilitetit dimensional si dhe natyres se larte hidrofilike jane materialet me te preferuara per marrjen e mases ne nofullat pa dhembe.

The use of PVS materials in impression techniques on edentulous jaws

Koçi Brunilda, Koçi Ervin , Koçi Nazmi

Impression materials used for tracking of intraoral structures aiming the completion of prosthetic devices are numerous. Recently among of them vinyl polysiloxane impression material have gained a wide use in clinical practice.

The acknowledgment of their peculiarities and the adequate use improves the clinical results and impacts positively on the increase of the success of prosthetic dentures. These characteristics and results sustain the fact that PVS materials due to their physical attributes, dimensional stability and hydrophilic qualities are the most favorite materials as to the impression on edentulous jaws.

Prevalenca e veseve orale ne femijet e moshes 8-12 vjec ne Kliniken Stomatologjike Universitare, Tirane

Rroço Rozela¹, Rusi Lindita², Mulo Xhina²,
Toti Çeliana²

¹Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi,
² Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekesise,
Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi

Hyrje. Vezet e zgjatura ne kohe kane efekte te demshme ne okluzion. Shtirirja e ketyre efekteve ndryshon nga rasti ne rast, duke u varur nga shumellojshmeria e variableve, duke perfshire llojin aktual, zgjatjen, intensitetin dhe relacionin dento-skeletal, te ketij vesi.

Qellimi. Vleresimi i prevalences se veseve orale ne femijet e moshes 8-12 vjec, ne qytetin e Tiranës, ne Kliniken Stomatologjike Universitare.

Materiali dhe Metoda. Te dhenat u grumbulluan nga 200 femije te moshes 8-12 vjec. Informacioni perkates i studimit u mblodh nga nje pyetsor qe u plotesua nga prinderit, i ndjekur nga ekzaminimet klinike ne kavitetin oral te pacienteve.

Rezultatet. Ne 200 femijet e ekzaminuar, 38% kishin vese orale, ku 18% e tyre kishin vesin e thithjes se gjuhes, 17% kishin frymarrje orale, dhe vetem 3% kafshonin thonjte. Nuk kishte diference sinjifikative ne prevalencen e veseve midis femrave dhe meshkujve, preveçse ne vesin e kafshimit te thonjve. Prevalenca e veseve orale zvogelohet me rritjen e moshes.

Konkluzionet. Nga informacionet e marra arrijme ne konkluzionin qe shumica e femijeve ishin me vese orale. Kjo ka nje rendesi te madhe per te identifikuar femijet qe kane nevojë per trajtim ortodontik, duke evituar keshtu ne te ardhmen malokluzionet.

Prevalence of oral habits in 8-12 years -old school children in Dental Clinic in Tirana

Rroço Rozela¹, Rusi Lindita², Mulo Xhina², Toti
Çeliana²

¹Dental University Clinic, Tirana, Albania,
² University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental
Department, Tirana, Albania

Introduction. The habits that persist in time have a harmful effect on the occlusion. The level of this damage changes from case to

case depending on the different kinds of variables including the one to which we are referring to, the persistence in time, intensity and dental skeletal relation.

Objective: To assess the prevalence of oral habits in 8-12 year old children in Dental Clinic in Tirana.

Material and Method: Data was gathered from 200 children of age group 8-12 years old. Information pertaining to the study was collected from the parents in the form of questionnaire, followed by the clinical examination of the subjects using torch, disposable mirror and the probe. **Results:** Out of 200 children examined, 38% had oral habits, out of which 18% children had tongue thrusting habit, 17% had mouth breathing habit and only 3% had nail biting habit. There was no significant difference in prevalence of habits between male and female except for nail biting habit. Prevalence of the oral habit decreased with the increasing age.

Conclusions: The data revealed that most of the children had oral habits. This highlights the importance of identifying children who are in need of preventive orthodontic treatment to avoid future occurrence of malocclusion.

Vleresimi klinik i urave te zirkoniumit LAVA me 3-4 elemente ne protezimin e dhembeve posteriore. Studim prospektiv

**Altin Llukacej, Lunareda Spahiu, Kreshnik Keraj,
Roberto Scotti**

Shume probleme qe hasen ne restaurimet me ane te punimve ne metal-qeramike mund te anashkalohen duke përdorur punime te porcelanit pa metal. Zirkonia eshte i vetmi material me strukture qeramike qe i perngjet nga fortesia punimeve me metal-qeramike.

Objekt këtij studimi klinik 5 vjecar eshte qe te vlerësoje jetegjatesine e qeramikes LAVA per restaurimet ne dhembet posterior me ane te protezimit fiks me 3-4 elemente qeramike pa metal.

Studimi eshte kryer ne 30 paciente te moshave nga 18-65 vjec, qe kishin te nevojshem aplikimin e protezimit fiks ne pjesen distale. Dhembet u preparuan me Chamfer me 4° dhe dekorim okluzal 1.5-2 mm. Pasi u moren masat me material polieter, u kaluan ne skaner

dhe skeleti i zirkonit u dizenjua dhe përpunua me ane te procedures se LAVA CAD/CAM. Me pas punimit iu shtua porcelan termikisht i perputhshem me ane te sistemit LAVA AllCeram. Punimet u cementuan me RelyX Unicem resin cedent.

Pacienteve iu kontrolle periodike pas 6,12,24,36 muajsh dhe u kontrolluan grafite periapikale, foto intraorale, matje te parametrave periodontale si dhe analiza okluzale. Pas 36 muajsh mbarëvajtja e punimeve ishte ne masen 94,9%. U hasen vetem dy insuksese; frakture e nje intermedieri si dhe nje frakture e restaurimit te nje dhembi.

Urat fikse vetem me qeramike te sistemit LAVA paten nje përqindje suksesi te larte duke treguar se jane nje alternative e mire përkundrejt urave te thjeshta metal-porcelan.

Clinical evaluation of 3-4 unit LAVA zirconium brige in posterior FPDs A multicenter prospective study

**Altin Llukacej, Lunareda Spahiu, Kreshnik Keraj,
Roberto Scotti**

Many problems related to metal-ceramic restorations can be overcome with metal-free ceramics. Zirconia is the only all-ceramic substructure material that approaches the strength and fracture resistance to them of metal ceramic restorations.

The objective of this five years clinical study was to evaluate the longevity of LAVA ceramic for posterior all ceramic 3-4 unit fix partial denture.

A total of 30 patients from 18 to 65 years of age were prepared with a chamfer 4° angle and oclusal reduction of 1.5-2mm. Then the impression was taken with polyether material and scanned, after this the zirconia framework was designed and milled using LAVA Cad/Cam procedure. The framework was then fired and veneered with thermally matched porcelain ceramic system LAVA AllCeram. All restoration were luted with RelyX Unicem resin cement.

Patients were recalled after 6,12,24,36 months for follow-up and were checked for periapical radiographs, intraoral photographs, measurements of periodontal parameters, and occlusal analysis. After

36 months of clinical use the survival rate was 94,9%. Two failures occurred; a technical failure due to fracture of connector and a biological failure due to a fracture of a tooth restoration.

All ceramic LAVA FPD showed a high survival rate indicating their clinical application in the posterior area as a great alternative to PFM restorations.

Efeki i "Aparatit te modifikuar ortopedik" në kontrollin e gjatësisë së fytyrës gjatë zgjerimit të shpejtë të qiellzës

Rexhepi Ajshe¹, Rexhepi Sevdi², Ismani Azem³, Sali Ferija¹, Mehmeti Blerim⁴

¹Qendra klinike universitare stomatologjike "Sh. Pantelejmon"-Klinika e ortodontisë-Shkup, Maqedoni, ²Klinika private-Strugë, Maqedoni ³Klinika e kirurgjisë maksillofaciale-Shkup, Maqedoni, ⁴Qendra klinike universitare stomatologjike-Klinika e ortodontisë-Prishtinë, Kosovë.

Qëllimi: Qëllimi i këtij studimi është të analizojë ndryshimet skeletore të nofullave pas çarjes së shpejtë të qiellzës (ÇSHQ) me përdorimin e vidës për zgjerim të salduar në unaza, e shoqëruar me "Aparatin e modifikuar ortopedik" (AMO). "AMO" shërben për të kontrolluar efektet e padëshiruara anësore pas ÇSHQ si : kafshimi i hapur, rritja e gjatësisë së fytyrës dhe rrotacioni i pasëm i mandibulës.

Materialet dhe metoda: Ne studim u përfshinë 10 pacientë (6 femra, 4 meshkuj) me moshë mesatare 13.5 vjeç të ndarë në 2 grupe; grupi 1: me vidë për çarje të shpejtë të qiellzës (vide-ÇSHQ) të shoqëruar me aparat të modifikuar ortopedik (AMO), dhe grupi 2 kontrollues: vetëm me vidë për-ÇSHQ. Pacientët ishin me kafshim të kryqëzuar bilateral. Në radiografitë laterale cefalometrike u bënë matjet para dhe pas-zgjerimit të qiellzës. Të dhënat u përpunuan në mënyrë statistikore me T-test (me sinjifikancë statistikore 5%), dhe më pas u bë krahasimi i vlerave të përfituara mes 2 grupeve.

Rezultatet: Ne grupin me "AMO" shihet ante-rrotacion i rrafshit okluzal, ndërsa në grupin e 2-të post-rrotacion i këtij rrafshi. Nuk u vërejt as rritje e gjatësisë së fytyrës në grupin me "AMO" gjithashtu dhe as rrotacion posterior mandibular. Në asnjërin nga të dy grupet nuk u hasën dallime sinjifikante në ndryshimin e zhvendosjes të pikës skeletore "A".

Konkluzione: Çarja e shpejtë e qiellzës indikohet në pacientë në fazën e rritjes dhe të zhvillimit, me kafshime të kryqëzuara bilaterale. Aparati i modifikuar ortopedik mundëson kontrollin e efekteve anësore të ÇSHQ gjatë fazave të mëtejshme të trajtimit ortodontiko-ortopedik, si: kafshimin e hapur, rritjen vertikale të fytyrës si dhe rritjen nga prapa dhe sipër të nofullës së poshtme. Këto forca parandalojnë ekstruzionin molar, angulacionin molar dhe zhvendosjen nga prapa dhe poshtë të maksilës. Rrotacioni anterior i rrafshit okluzal vjen si rrjedhojë e kafshimit posterior mbi pllakat kafshuese metalike.

Me "AMO" korigjohen anomalitë skeletore vertikale, ndërsa me vidën për çarje të shpejtë të qiellzës korigjohen diskrepancat skeletore transverzale.

Effect of "Modified orthopedic appliance" on vertical facial height control in palatal rapid expansion

Rexhepi Ajshe¹, Rexhepi Sevdi², Ismani Azem³,
Sali Ferija¹, Mehmeti Blerim⁴

¹ Universital dental clinical centre "St.

Pantelejmon"-Skopje-department of orthodontics,
Macedonia, ² Private practice-Struga, Macedonia, ³

Clinic of maksilofacial surgery-Skopje, Macedonia,

⁴ Universital dental clinical centre-Prishtina,

Kosovo

Aim: The aim of this study is to analyse skeletal change of jaws after palatal rapid expansion (RPE) obtained by using an expansion screw soldered to bands, associated with "Orthopedic modified appliance"(MOA)."MOA" allows to control undesirable side effects after RME as: open bite, facial height increase and mandibular post-rotation.

Materials and method:The study included 10 patients (6 female and 4 male) average 13,5 years old, divided in 2 groups. Group 1: with screw for rapid palatal expansion (screw- RPE) associated with modified orthopedic appliance (MOA) and control group 2: only with screw for-RPE .Patients were with bilateral cross bite. Pre and post-expansion lateral cephalometric radiographs were measured. Measurements were evaluated and than 2 groups were statistically compared using T- test (5% significance).

Results: "MOA" group showed ante-rotation of occlusal plane, however in group 2 post-

rotation of this plane . "MOA" group showed no vertical facial height increase, also there was no mandibular post-rotation. None of the groups showed neither significant changes of relationship of skeletal "A" point movement.

Conclusions: Rapid maxillary expansion is indicated in bilateral cross bite growing patients.Modified orthopedic appliance allows to control side effects of RME in a following phase of orthopedic-orthodontic treatment : open bite, facial height increase and however upward-backward mandibular movement. This forces prevent molar extrusion, molar angulation and downward-backward maxillary movement. Occlusal plane anterior rotation is an effect given by posterior metallic bite. With "MOA" we can correct skeletal vertical anomaly, however with an expansion screw can correct transversal skeletal discrepancy.

Fasetat Dentare

Luan Mavriqi, Egresia Baça

Hyrje:Problemet estetike ne praktiken stomatologjike tashme nuk mund te konsiderohen me te pa zgjidhshme pasi aplikimi I fasetave dentare te porcelanit kane dhene rezultate te larta qofshin keto funksionale dhe estetike.

Qellimi:Permirsimi I estetikes dentare duke sakrifikuar nje strukture sa me minimale te dhembit.

Materiale & Metoda:Keto punime estetike jane aplikuar ne nje grup pacientesh tek te cilet jane bere fotografi perpara dhe pas trajtimit ku evidentohen ndryshime te dukshme si estetikisht dhe funksionalisht.

Rezultate & Konkluzione:Rezultatet pozitive te ketyre punimeve kan bere qe te kemi nje rritje te numrit te pacienteve te cilet kerkojne realizimin e fasetave dentare per nje estetike sa me optimale.Ne kete studim ne duam te theksojme se:Fasetat dentare jane punime kozmetike dhe estetike shume konservative dhe te pranueshme nga ana e pacientit.

Fjala kyc: Faseta dentare, Funksion, Estetike.

Dental veneers

Esthetic problems in daily practice nowadays must be considered resolvable because dental veneers gave through years very good results,

Aim of the study: improvement of dental esthetic.

These veneers were applied in a group of patients. Every prosthetic is documented by making photo before and after the application.

The positive results increased the number of the patients that want this kind of work. Dental veneers are considered cosmetic conservative and acceptable by the patient

Class II/2 treatment through extractions. Case report

Manjola Gusho

Class II/2 is a result of a series of skeletal and oral soft tissues problems. A short face is accompanied with class II anomalies. Class II is the result of overgrowing of the incisors that leads in overbite.

Patient S.V. 18 presents class II. We decided to extract the two first premolars in the upper jaw. After 18 months treated with fix orthodontic and headgear, the result was obvious esthetically and functionally.

POSTERA
POSTER PRESENTATION

Okluzioni dhe analiza e tij klinike

Qafmolla Ruzhdie

**Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Shqipëri**

Analiza klinike e okluzionit përfshin studimin e detajuar të kontakteve të dhembëve dhe pozicionin e tyre okluzal gjatë levizjeve të ndryshme të nofullës së poshtme.

Refleksionet e një okluzioni normal analizohen klinikisht duke përcaktuar prezencën ose mungesën e manifestimeve patologjike të tilla: abrazionin, kariesin, malpozicionet e renda, gjendja e periodontit, komforti artikular dhe muskular.

Kriteret e analizës klinike të okluzionit i kemi bazuar mbi gjendjen dhe funksionimin e aparatit të përbërë nga çdo individ.

Keto kritere janë: - i demtimit të vetë radhës së dhembëve

- i demtimit të raporteve okluzale (dukuria Godon-Popov)

- i demtimit të lartësive vertikale të okluzionit.

Objektivi kryesor i analizës klinike të okluzionit ka qenë përcaktimi i llojeve të demtimit si dhe menyrës së rehabilitimit të tyre me mjete dhe menyrë të ndryshme.

Si material shërbyen 59 paciente, të cilëve i analizuam klinikisht okluzionin. Sipas llojit të demtimit, pacientet i grupuam në tre grupe, sipas kritereve të mësipërme.

Nga analiza klinike rezultoi se në 32,2 % të rasteve (19 paciente), okluzion ishte demtuar nga abrazioni, ndërsa në 24 paciente ose 40,67% u vu re demtim i lartësive vertikale të okluzionit. Tek 27,1% ose 16 paciente, u takua dukuria Godon-Popov.

E përpare nga ky këndvështrim klinik i analizës së okluzionit, trajtimi i tij është menyrë protetike. Si konkluzion, rehabilitimi okluzal sigurohet me menyrë dhe mjete protetike.

Occlusion and clinical evaluation

Qafmolla Ruzhdie

**University of Tirana, Faculty of Medicine,
Department of Stomatology, Albania**

Clinical evaluation of occlusion means to study in detail the contact between teeth and their occlusal position during the lower jaw movement.

If pathological manifestations are detected like; abrasion, caries, bed positioning, periodontal diseases, TMJ discomfort than we can think for occlusal problems.

We have stabilized some criteria based on the oral function of each individual.

Some of these criteria are:

Injury of occlusal relation

Vertical dimension loss

The principal aim was to determine the injury and a proper treating plan

We have visited 59 patients and analyzed clinically their occlusion. We divided the patients in three groups based on the criteria mentioned above.

The results were:

In 32,2% of the cases the occlusion was damaged from the abrasion, meanwhile in 40,67% the damage was due to vertical dimension loss.

In 27,1% was encountered Godon-Popov phenomena.

The proper way to treat was by prosthetic. In conclusion occlusion rehabilitation is achieved by prosthetic

Harxhimi i indeve te forta te dhembeve

Demiri Seha ¹, Shaqiri Kaltrina ²

¹Studente, Fakulteti i Stomatologjise, Universiteti "Shen Qirili dhe Metodi"-Shkup

² Studente, Drejtimi Stomatologji, Fakulteti i Shkencave Mjekesore, Universiteti Shtetrorë i Tetoves

Humbja e substancës së mineralizuar nga sipërfaqja e dhëmbëve si rezultat i veprimit të faktorëve fizik dhe kimik, fillon si fenomen natyror të të gjitha sipërfaqet funksionale të dhëmbëve dhe paraqet një problem të shpeshtë klinik me një prevalencë gjer më 97%.

Qëllimi

Qëllimi i punimit është që të tregohet frekuenca e harxhimit të indeve të forta të dhëmbëve në praktikën e përditshme stomatologjike.

Materiali dhe metoda

Objektin kërkimor e përbëjnë 100 pacient të dy gjinive të cilët janë kryer ekzaminime detale me instrumente të rëndomta klinike.

Rezultatet

Nga analiza e rezultateve të fituara, shihet qartë se përqindje më të madhe të harxhimit të indeve të forta të dhëmbit kemi te gjinia mashkullore me 29.5%, kundrejt gjinisë femrore me 21.7%. Rezultatet e fituara, të përpunuara në mënyrë statistikore në punimin tonë i paraqesim me anë të grafikëve.

Konkluzionet

Në bazë të rezultateve të fituara mund të konkludojmë se:

1. Harxhimi i substancave të forta të dhëmbit ka një etiologji komplekse,
2. Frekuenca e harxhimit të substancave të forta dhëmbore është me një përqindje të larte,
3. Parandalimi i kësaj dukurie këkon qasje serioze të ekipit stomatologjik të përbërë prej specialistëve të të gjithë lamive stomatologjike dhe mjeksore.

Loss of hard dental tissue

Demiri Seha ¹, Shaqiri Kaltrina ²

¹Student, Faculty of Stomatology, University “Sant Cyril & Methodius”-Shkupi

² Student, Department of Stomatology, Faculty of Medical Sciences, State University of Tetova

The loss of mineralized substance from the teeth surface caused from the chemical and physical factors, begin such as natural phenomenon in all occlusal tooth surfaces and represent a frequent clinical problem with a prevalence up to 97%.

Objective

The aim of this paper is to show the frequency of dental hard tissue loss, in the daily stomatological practice.

Material and methods

100 patients from both sexes were included in this study. Examination was performed with dental instruments.

Results

From the study, we could see that males have a higher percentage of hard dental tissue (29.5%), compared to females (21.7%). After statistic analysis results are presented graphically.

Conclusions

We can conclude that:

4. The hard dental tissue loss has a complex etiology and its very prevalent.
5. Prevention of this phenomenon needs a serious approach from the dental specialists.

Rezultatet në Mjekimin e Anomalive nga Frymëmarrja Orale

Qafmolla Alketa¹, Mulo Xhina²

¹Klinika Stomatologjike Universitare, Tiranë,

²Departamenti i Stomatologjise, Fakulteti i Mjekesise, Universiteti i Tiranës, Tiranë, Shqiperi

Frymëmarrja gojore është konsideruar për një kohë të gjatë si një faktor domethenes në etiologjinë e anomalive të ndryshme të aparatit maxilo-facial sic janë protruzioni, prognatia, okluzioni i kryqezuar etj.

Meqenese frymëmarrja gojore është një patologji e përhapur dhe shoqërohet me anomali të ndryshme, si qellim të studimit tone morem menyren ortodontike të mjekimit të këtyre anomalive për të arritur rezultate sa më pozitive.

Si material shërbyen 230 paciente me anomali dentare skeletale që u paraqiten në klinikën stomatologjike universitare dhe klinikën private.

Moshë e pacienteve është nga 6 – 20 vjeç. Nga pacientet e paraqitur 37 paciente ose 16% kishin frymëmarrje orale dhe shkaqet ishin të ndryshme. Ndërsa 6 paciente ose 19% e tyre ishin me adenoide dhe iu nënshtruan ndërhyrjes kirurgjikale.

Mjekimin ortodontik në këta paciente e aplikuan kur kanë filluar problemet okluzale e skeletale. Pacientet i grupuan sipas llojit të anomalisë dhe respektivisht:

Grupi i pare: u përfshinë paciente me kafshim të hapur, ndërsa në **grupin e dytë:** u përfshinë paciente me okluzion të kryqezuar me komprimimin të molareve.

Rezultatet i vleresuan në të dhënat pozitive të afërta dhe të largëta në një periudhë kohore dy vjeçare. Rezultatet e afërta treguan që pacientja filloi të marrë frymë me hundë.

Rezultatet e largëta treguan që 78,3% e tyre ose me saktë 29 paciente patën rezultate pozitive. Pacienti morri frymë me gojë dhe u menjuan anomali të.

Konkludojme qe ne mjekimin e anomalive te ndryshme dento-faciale per te patur rezultate pozitive duhet te behet mjekimi i kombinuar otojatrik – ortodontik.

Effectiveness of treatment of anomalies resulting from oral breathing

Alketa Qafmolla¹, Xhina Mulo²
University Dental Clinic, Tirana, Albania,
²Dentistry Department, Faculty of Medicine,
University of Tirana, Albania

Oral breathing is considered for a long time as the principal factor for oral abnormalities like: protrusion, posterior cross bite, open bite etc. We have selected 230 patients with dental-skeletal abnormalities that were presented in dental university and private practice. The age of patients is ranging from 6-20 years old. 37 patients or 16% have oral breathing with different reasons, while 6 patients had adenoids and made surgical intervention. Orthodontic treatment was applied for the occlusal and skeletal problems that patients had. At the first groups were included the patients with open bite, in the second group the patients with posterior cross bite.

The results were observed for a period nearly 2 years, 78,3% of the patients or 29 of them, after orthodontic treatment had relieving of breathing, making nasal breathing.

Conclusion. Combined treatment of breathing and oral problems have to be realised

146

Disenjimi i Urave Fikse

Qafmolla Alketa¹, Xhajanka Edit²,
Qafmolla Ruzhdie²

¹. Klinika Stomatologjike Universitare

². Departamenti i Stomatologjise, Seksioni i Protetikes, Tirana

Ura, si njësi mekanike zëvendëson jo vetëm dhëmbin e humbur, por mbulon edhe kreshtin reziduale duke marrë përsipër jo vetëm rolin e saj dinamik por edhe atë estetik.

Konturi i kreshtes reziduale dhe topografia e saj duhet të vlerësohen mirë gjatë fazës së planifikimit dhe trajtimit me urë fikse.

Nj form ideale e kresht s reziduale sht dhe lart sia dhe gjer sia e tyre duhet t lejohet vendosjen e ur sq t jap p rshtypjen sikur del nga kreshta duke minimizuar pamjen e dh mb ve fqinj.

E par n k t k ndv shtrim q llimi i studimit ton ka qen t p rcaktojm llojin e defektit t kresht s reziduale si dhe zbatimin e m nyr s protetike kirurgjikale n disenjimin e urave fikse p r t arritur nj estetike t lart .

Si material dhe metodik sh rbyen 137 modele me ura fikse, t cilat i grupuam n tre klasa t defektit t kresht s.

N klas n e par (humbje horizontale) t kresht s u p rfshin 42 modele ose 30,66%, 28 modele ose 20,44% u p rfshin n klas n e dyt me humbje t kombinuara, ndrsa me humbje vertikale (grupi trete) u p rfshin 59 modele ose 43,06%. Nga k to vet m 8 modele (paciente) ose 5,83% e rasteve tona nuk paraqit n defekte dhe nuk u grupuan n asnj nga grupet e lartp rmendura.

P r m njanimin e k tyre defekteve kemi p rdorur m nyr n konservative protetike n disenjimin e ur s, ndrsa ne 3 raste ose 2,2% t rasteve u aplikua metoda kirurgjikale.

Nga studimi yn konkludojm sep r t m njanuar defektet e kresht s reziduale duhet t kushtohet kujdes ekstarkisionit t dh mb ve, dhe sht provuar se rezultate shum t mira jep metoda e kombinuar kirurgjiko-protetike, sidomos n defektet e klasit t tret .

Fixed partial denture design

Qafmolla Alketa¹, Xhajanka Edit²,
Qafmolla Ruzhdie²

¹Dental University Clinic, Tirane, Albania

²University of Tirana, Faculty of Medicine,
Department of Stomatology, Albania

The bridge is a way to substitute not only the missing teeth but it also covers the space left by them.

It should be evaluated the arch during the planning and treating with a fix partial denture.

Having an ideal form of the dental arch with enough highness and width let us plan nearly a perfect bridge and give the impression like natural teeth.

From this point of view the aim of this study was to determine the type of the defect and treat each case in complex by surgery and prosthodontic.

We used 137 models in FPD, and grouped them in three kinds of defects.

In the first class (horizontal loss) of the arch we included 42 models or 30,66%, 28 models or 20,44% in the second class (combined teeth loss) and in the third class we included 42 models or 43,06% with vertical loss. Only 8 cases weren't included in none of the classes.

To avoid these kinds of defects we used the conservative plan treatment (by prosthodontic) and only in three cases was applied surgery.

We conclude that to avoid arch defects the teeth extraction must be done carefully, and the surgery- prosthetic treatment has a very good prognosis.

Trajtimi multidisciplinar i dhembeve supernumeratum

Halili Imbërli A.¹, Tusha Hasip S.¹, Toti Çeliana²
¹O.P.SH. Ordinanca specialistike ortodontike "DENDIA ESTETICA-32" ,Negotinë – Gostivar, Maqedoni, ²Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi

Dhembet e mbinumert paraqiten në 0,2-1.9% të popullatës, dy here më shpesh tek meshkujt se tek femrat . Ata mund të kenë formë jo normale dhe më shpesh paraqiten në regjionin frontal . Dhëmbët e mbinumert mund të eruptojnë spontanisht por, në disa raste, dhëmbët e tepërt pengojnë njëri- tjetrin për të eruptuar në kohe dhe në pozicion korrekt .

Qellimi i punimit. Në këtë punim do të paraqitet trajtimi multidisciplinar i një rasti klinik ku pacienti ka 1 dhemb të tepert në regjionin anterior.

Materiali dhe metoda: Pacienti është trajtuar fillimisht nga mjeku kirurg . Në fillim është ekstraktuar dhemb i qumështit i cili vazhonte të qëndronte në gojë tej afateve fiziologjike. Me pas u ekstraktua dhemb i tepert dhe trajtimi vazhdoi nga mjeku ortodont me aparat fiks.

Rezultati dhe përfundimi: Trajtimi i pacientit ishte plotësisht i suksesshem, kjo falë një trajtimi multidisciplinar . Nëse dhembet supernumeratum zbulohen në kohe, atëherë me të thjeshtë është trajtimi i efekteve negative që prania e tyre mund të shkaktojë.

Multidisciplinary treatment of the supernumerary teeth

Halili Imbërli A.¹, Tusha Hasip S.¹, Toti Çeliana²

**¹ O.P.SH. Orthodontic Clinic “DENDIA ESTETICA-32” ,Negotinë - Gostivar, Macedonia,
²Dental University ClinicTirane, Albania**

The supernumerary teeth are present in 0.2-1.9 % of the population, twice frequent more in males than in females. They usually have an abnormal shape and mostly located in the frontal region. In many cases they may erupt normally, but in other cases, they are the cause of a delayed eruption and abnormal position of the adjacent teeth.

The aim of this paper is to show the multidisciplinary treatment of a patient with a supernumerary tooth in the anterior region.

Material and method. The surgeon extracted the temporary canine as the first step of the treatment . The supernumerary tooth was extracted after two weeks and the permanent lateral was exposed. The orthodontist continued the treatment with a fixed appliance.

Results and conclusions. The treatment of the patient was very successful. The lateral tooth was aligned in his normal localization as well as the rest of the maxillary teeth.

This result was achieved thanks to the collaboration between the surgeon and the orthodontist. It is very important to stress that earlier the presence of the supernumerary tooth is diagnosed , much more possibilities we have for a successful treatment as well as less negative effects to the adjacent teeth.

Impaksioni i kaninit maksilar - rast klinik

Halili Imbërli A., Tusha Hasip S., Mustafai Agron, Izairi Agim

O.P.SH. Ordinanca specialistike ortodontike“DENDIA ESTETICA-32” ,Negotinë – Gostivar, Maqedoni

Arritjet bashkekohore ne tekniken fikse si edhe njohja e mire e biomekanikes e mundesojne ortodontin te arrije rezultate te shhkëlqyeshme edhe ne rastet me te veshtira dhe gati te pamundura.

Qellimi i punimit: te vleresoje bashkepunimin interdisciplinar per trajtimin e impaksionit te kanineve maksilar .

Materiali dhe metoda. Do te prezantohet nje rast klinik me kanininet maksilar te impaktuar. Pas nderhyrjes nga mjeku kirurg ,trajtimi me aparat fiks vazhdoi nga mjeku ortodont deri ne korrigjimin e plote te anomalise dhe rrjeshtimin korrekt te dhembeve maksilare.

Rezultatet dhe konkluzione. Trajtimi i ketij rasti ishte plotesisht i suksesshem. Raste te tilla te veshtira jane te mundura te trajtohen vetem fale nje diagnostikimi te sakte, bashkepunimi multidisiplinar si edhe bashkepunimit mjek-pacient.

Impacted maxillary canine- case report

Halili Imberli A., Tusha Hasip S., Mustafai Agron, Izairi Agim
O.P.SH. Orthodontic Clinic “DENDIA ESTETICA-32” ,Negotinë - Gostivar, Macedonia

Background: With contemporary achievements of technique and structure in metallurgy and the bio-forces that metals produce, also regarding to the turnover (regenerative ability) of the dentoalveolar crest, enables orthodontists to achieve excellent results as on the shown cases. On one hand you relieve the patient from his esthetical and psychological diffidence whilst you resolve the function of his orofacial system.

The aim of the study: Interdisciplinary cooperation considering treatment of series of dentoalveolar anomalies is necessary; the concrete case discourse the impaction of maxillary canines where the cooperation between the oral surgeon and the orthodontist resulted with optimal success.

Material and method: Case presentation: M.H. born on 1981 in Gostivar. After inspection and radiographies we came to the diagnosis; while with surgical treatment in concrete case with corticotomia and thanks to the treatment with fixed orthodontic appliances this case ended successfully.

Results and conclusions. This case was treated successfully. In such difficulties case the success of the treatment may be achieved thanks to a careful diagnosis, the team work and the cooperation between patient-doctor.

Grumbullimet dentare: ekstraksion apo jo ekstraksion?

Toti Çeliana¹, Mulo Xhina¹, Rroço Rozela¹, Halili Imbërli A.²

¹Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi

²Ordinanca specialistike ortodontike “DENDIA ESTETICA-32” ,Ne

Pacientet paraqiten tek mjeku ortodont per te zgjidhur problemet estetike, funksionale etj. Grumbullimet dentare jane nder faktoret me frekvente qe jo vetem prishin estetikën, por behen baze edhe per lindjen e problemeve te tjera ne te ardhmen.

Qellimi i punimit

Nepemjet disa rasteve klinike do te tregohet se alternativat ortodontike jane te ndryshme dhe mund te ofrojne mjaft mundesi per pacientet qe paraqiten per trajtim..

Materiali dhe metoda

Raste klinike te trajtuara me dhe pa ekstraksione te dhembeve do te paraqiten.

Rezultati dhe perfundimi

Alternivat qe ofron trajtimi ortodontik ,ndryshojne sipas rastit klinik. Per te qene te suksesshem ,duhet treguar kujdes i veçante ne marrjen e te gjithë informacioneve te nevojshme per te percaktuar sa me sakte diagnozen dhe planin terapeutik .

Dental crowding: extraction or not ?

Toti Çeliana¹, Mulo Xhina¹, Rroço Rozela¹, Halili Imbërli A.²

¹Dental University Clinic, Tirane, Albania

²Orthodontic Clinic “DENDIA ESTETICA-32”,
Negotinë – Gostivar, Macedonia

Dental crowding are the most frequent reason why the patient need orthodontic treatment. The orthodontic treatment involve not only the achievement of a better esthetics and function, but also the prevention of many other problems that dental crowding may cause.

The aim of this paper is to show different treatment alternatives for dental crowding and to stress the limits and indications between different treatments of choice.

Material and method. Many clinical cases with dental crowding were selected : some were treated without extractions and others with extractions.

Results and conclusion. The selected cases were treated successfully, even though with different alternatives. The alternative of choice depends on many factors as : the crowding level, the age of the patient etc. Every orthodontist should be aware about this factors to offer the best treatment for each patient.

Vlerësimi i morfologjisë të nyjes te malokluzionet transversale

Rexhepi Ajshe¹ , Rexhepi Sevdî ² , Ismani Azem³.

¹Qendra klinike universitare stomatologjike
"Sh. Pantelejmon"-Shkup, Maqedoni, ² Klinika private-Strugë, Maqedoni, ³Klinika e kirurgjisë maksillofaciale- Shkup, Maqedoni.

Qëllimi: Punimi ka për qëllim të bëjë analizë dhe në mënyrë numerike të paraqesë morfologjinë e nyjes te malokluzionet transversale nga devijimi i nofullave.

Vlerësimi objektiv i morfologjisë u bazua: në gjatësinë dhe gjërësinë e kondilit, gjatësinë e qafës së tij, gjithashtu dhe në këndin e kokës të kondilit në të dy anët e nofullave.

Materiali dhe metoda: Studimi përfshiu 20 pacientë (10 femra dhe 10 meshkuj) nga mosha 14-20 vjeç. Pacientët u ndanë në 2 grupe: grupi i parë me 10 pacientë me anomali transversale të shkaktuara nga devijimi i nofullave si dhe grupi kontrollues me 10 pacientë pa anomali në drejtim transversal.

Në ortopantomografitë u bënë matjet metrike (të përshkruara sipas Yoshiko Alahane 2001) , për vlerësim të drejtë të ndryshimeve kondilare.

Rezultatet: U vërejtën dallime sinjifikante mes të dyja grupeve të madhësisë së kondilit, edhe atë zvogëlim të gjatësisë dhe gjërësisë të nyjeve në anën e devijimit. Grupi me anomali paraqet rritje të këndit kondilar në anën e devijimit. Përsa i përket patologjisë të NTM në këto anomali 44% të pacientëve janë asimptomatike, ndërsa 56% janë me simptome të moderuara.

Konkluzione:1.Struktura (morfologjia) e NTM më mirë vlerësohet kur radiografitë bëhen në okluzion qendror dhe jo në okluzion habitual .

2. Te pacientët me malokluzione transversale me devijim vërehen asimetri të inklinimit kondilar .Në mënyrë sinjifikante prezantohen vlera më të vogla në anën e devijimit(zhvendosjes) si: zvogëlim të gjërësisë dhe gjatësisë të kondilit.

Morphological evaluation of joint at transversal malocclusion

Rexhepi Ajshe¹ , Rexhepi Sevdî ² , Ismani Azem³.

¹Universital dental clinical centre "St.

Pantelejmon" Skopje, Macedonia, ²Private

practice-Struga, Macedonia, ³Clinic of maxillofacial surgery-Skopje, Macedonia.

Aim:The aim of the study was to analyzed and numerically showed morphology of joint in transversal malocclusion about jaws deviation. Objective evaluation of the morphology is based on height and width of condyle, height of neck also condyle head angle in both sides of jaws.

Material and method:The study included 20 patients (10 female and 10 male) 14-20 years old. The patients distributed in 2 groups: group 1 with 10 patients with transversal malocclusion to cause about jaw deviation, however control group with 10 patients without anomaly in transversal plane. On orthopantomographs made millimetric measured (describe by Yoshiko Alahane 2001) to evaluate correctly condylar alteration.

Results: Showed significantly differences between the two groups: decreased height and width of condyle in deviation side. Group with anomaly showed increase condylar angle on side of deviation. TMJ clinical pathology evidence that 44% of patients are asymptomatic however 56% are with moderate symptoms.

Conclusions: 1.TMJ structure is better evaluated when the radiographs was made with the teeth in central occlusion and not in habitual occlusion. 2.Transversal malocclusion showed asymmetry of the condylar inclination. Significantly presented smaller values on the side of deviation : decrease height and width of condyle.

Ndryshimet e indeve të buta pas trajtimit ortodontik te klasa II/2 në rastet me dhe pa ekstraksion

Rexhepi Sevdî ¹, Rexhepi Ajshe ², Ismani Azem ³,
Simjanovska Luba ⁴

¹Klinika private-Strugë , ²Qendra klinike universitare stomatologjike ”Sh. Pantelejmon”
³Klinika e ortodoncisë- Shkup , ⁴Klinika e kirurgjisë maksillofaciale -Shkup, ⁴Klinika e kirurgjisë orale- Shkup ⁴.

Qëllimi : Të vlerësohen ndryshimet në profilin e indeve të buta të fytyrës duke shfrytëzuar analizën e Arnett-it në pacientë me malokluzion klasë II/2, të trajtuar më herët , me ose pa ekstraksion.

Materialet dhe metoda : Para fillimit të trajtimit në studim u futën 17 pacientë (10 femra 7 meshkuj ,me moshë mesatare 15 vjec) me malokluzion klasë II/2 skeletore. Pacientët u ndanë në dy grupe: grupi i I-rë përbëhej nga 8 pacientë (4 femra, 4 meshkuj) të trajtuar me ekstraksion, dhe grupi i II-të përbëhej nga 9 pacientë (5femra,4 meshkuj) të trajtuar pa ekstraksion.

Radiografitë laterale cefalometrike janë bërë (përfitur) para trajtimit ortodontik(para-TO) dhe pas trajtimit ortodontik(pas-TO). Për të bërë vlerësimin e ndryshimeve në indet e buta u përdor analiza sipas Arnett-it. Në matje u përfshinë, vetëm tre parametra nga indet e buta deri mbi ”vijën e vërtetë vertikale”(VVV).

Rezultatet : Ne grupin e I-rë distanca e buzës së sipërme dhe buzës së poshtme deri në VVV në mënyrë sinjifikante ulet prej para -TO deri pas-TO , gjithashtu prominenca e mjekrës në mënyrë sinjifikante ulet. Ne grupin e II-të largësia e buzëve në mënyrë sinjifikante rritet prej para -TO deri pas -TO, ndërsa prominence e mjekrës ulet.Kur bëme krahasimin e dy grupeve prej para -TO dhe pas -TO, vetëm distanca indeve të buta të mjekrës deri në VVV ishte e ndryshme, mes grupeve.

Konkluzionet : Buzët e sipërme dhe të poshtme janë të retraktuara në grupin e parë, ndërsa mjekra është më shumë e retraktuar në rastet me ekstraksion (në grupin e II-të).

Soft tissues change after extraction and non extraction ClassII/2 treatment

Rexhepi Sevdî ¹, Rexhepi Ajshe ², Ismani Azem³,
Simjanovska Luba ⁴

¹Private practice – Struga, Macedonia,

²University dental clinical centre” St.

Pantelejmon”-department of orthodontic-Skopje,
Macedonia, ³Clinic of maxillofacial surgery-

Skopje, Macedonia, ⁴Clinic of oral surgery-Skopje,
Macedonia

Aim: To evaluate changes in the soft tissues profile using Arnett’s analysis-in Class II/2 malocclusions patients, treated either with or without extractions .

Material and methods : 17patients (10 females, 7 males, means age: 15 years) with an skeletal Class II/2 malocclusions at the beginning of the treatment. The patients were divided into two groups: groups: group 1 consisted of 8 patients (4 females, 4 male) treated with extractions, and group 2 consisted of 9 patients (5 female, 4 males) treated non- extraction.

Lateral cephalometric radiographs were obtained before orthodontic treatment (before-OT) and after orthodontic treatment (after-OT). To evaluate the soft tissue changes, Arnett’s analysis were used .Only three measurements from soft tissues projected to ”true vertical line (TVL) are included here”.

Results : In group 1, while the distance of the upper and lower lip to TVL significantly decreased from before-OT to after-OT , also chin prominence significantly decreased. In group 2 the lips significantly increased from before-OT to after-OT, but the chin prominence decreased. When the two groups were compared from, before-OT to after-OT, only chin (pogonion) soft tissue to TVL were significantly different between the groups.

Conclusions: The upper and lower lips were retracted in group 1, but the chin is more retracted in extraction treatment cases (in group 2) .

Trajtimi i retrognatisë bimaksilare me Damon sistemin- Prezentim rasti

Rexhepi Ajshe ¹, Rexhepi Sevdi ²

¹.Qendra klinike universitare”Sh.Pantelejmon

” Shkup- Klinika e ortodoncisë, Maqedoni,

².Klinika private –Strugë, Maqedoni

Rasti: Pacienti A.S. 14 vjec u paraqit në klinikë për trajtim ortodontik. Në egzaminimin klinik, pacienti ishte retrognatik, me qiellzë të thellë dhe të ngushtë ,dendësi bimaksilare, incizivi i djathtë qendror i sipërm (11) në pozicion ektopik ndërsa dhëmbi 12 dhe 21 ishin në kontakt (mungesë e hapsirës së lirë për vendosje të drejtë të dhëmbit 11 ne vargun dhëmbor).Në ortopantomografi u vërejt dhëmb i mbinumërt i cili pengonte eruptimin normal të dhëmbit 11.

Trajtimi: Përshkak të fytyrës retrognatike, evituam ekstraksionin, dhe u munduam të rifitojmë hapsirë në harkun e ngushtuar dentar të sipërm , duke përdor forca ortodontike shumë të lehta. Në dhëmbët e sipërm u aplikua aparati fiks ortodontik ”Damon system”. Fillimisht u ekstrahua dhëmbi i mbinumërt. Pas 6 muaj trajtimi u përfitua hapsira për incizivin qendror,dhëmbi i retinuar cili më parë u ekspozua në mënyrë kirurgjike.Dhëmbi më pas u ekstrudua në hapësirën e lirë. Gjithashtu në nofullën e poshtme u vendos aparati fiks, me çrast incizivët e dendur u nivelizuan, harku i poshtëm u zgjërue në koordinim me harkun e sipërm.Trajtimi aktiv zgjati 20 muaj dhe më pas vazhdoi faza e retencionit ku u aplikua retejneri fiks në të dy harqet dentare.

U bënë analizat cefalometrike laterale, fotografitë ekstra intraorale para dhe pas trajtimit.

Konkluzion:Me Damon sistemin u arrit ekspansioni i dëshiruar i të dy nofullave, si dhe okluzion stabil dhe i mirë.

Bimaxillary retrognathie treatment with Damon system –Case presentation

Rexhepi Ajshe ¹, Rexhepi Sevdi ²

¹.Universal dental clinical centre”St.

Pantelejmon”-Skopje Clinic of orthodontics,

Macedonia ². Private practice-Struga, Macedonia

Case: Patient A.S. 14 years old was notified in clinic for orthodontic treatment. In clinical examination, patient was retrognathic , with

deeply and narrow palate bimaxillary crowded, the upper right central incisors (11) had become ectopic however the tooth 12 and 21 was in contact (no free space for straight utility of the 11-th tooth in dental arch). Orthopantomograph showed supernumerary tooth which hindered normal eruption 11-th tooth.

Treatment: We avoid extraction in the retrognathic face and attempt to regain arch space, where used very light forces. Fixed appliance "Damon system" was mounted in the upper teeth. Primarily the supernumerary tooth were extracted. After 6 months treatment free space for the central incisor had been obtained, which tooth primarily had been surgically exposed. Then the tooth was carefully extruded into free space. Also in the lower jaw was mounted this fixed appliance, so crowded incisors were leveled, the arch was expanded in coordination with the upper arch. The active treatment time was 20 months and then followed with retention phase where applied fixed retainers in both dental arches.

Conclusion: With Damon system was achieved desirable expansion of both jaws, however good and stable occlusion.

Trajtimi i anomalise klasa III me Hyrax, masken Delaire-Verdon dhe me tekniken fikse

Mustafai Agron, Mustafai Arijana, Mustafai Vjollca

Hyrje

Malokluzioni i klases se III me insuficiencë se maksilës në drejtim sagittal, transversal dhe vertikal shpesh trajtohet me masken ortopedike të fytyrës Delaire-Verdon (1979). Nepërmjet këtij aparati, mundësohet të behet në kohë trajtimi ortopedik i malokluzionit me sindrome të klases se III.

Qellimi i punimit

Qellimi i këtij punimi është të tregojmë efikasitetin e trajtimit të malokluzionit të Kl.III me insuficiencë të maksilës .

Materiali dhe metoda

Në bazë të egzaminimit klinik, me anë të analizës së fytyrës RTG, ortopantomografine, dhe në bazë të analizës së modeleve u përcaktua diagnoza për një pacient të moshës 22 vjeçare: anomalie të klases se III, kafshim të kryqezuar anterior, over jet negativ 3 mm, kafshim i hapur 4 mm (open bite) dhe pozicion ektopik të dhembit 23. Si faze e parë e terapisë u vendos Hyrax për zgjerimin e shpejtë të nofullës së sipërme dhe maska e Delaire . Pastaj u vendos aparati fikse në të dyja nofullat.

Rezultati dhe konkluzioni

Pas 18 muajsh te trajtimit aktiv u be korrigjimi dentofacial, korrigjimi estetik i fytyres dhe u rregullua funksioni oro-facial. Pas terapise pacienti perdori aparat funksional per retencion.

Nese maska e fytyres perdoret me kujdes dhe sipas indikacioneve perkatese ajo mund te jete nje mjet efikas per korrigjimin e Kl.III me insuficience maksilare.

The treatment of class III anomaly with Hyrax, Delaire-Verdon mask and with the fixed technique

Mustafai Agron, Mustafai Arijana, Mustafai Vjollca

Introduction

The malocclusion of class III with maxillary insufficiency in sagital , transversal and vertical direction in most cases is treated by Delaire-Verdon facial orthopedic masks. In this way is given an opportunity to be treated in the right time orthopedic malocclusion of class III.

Aim of the study

The aim is to show a case of class III malocclusion with maxillary insufficiency in 22 year old patient.

Material and Methods

According to clinical examination, RTG. Orthopantomographic analyzes , gnathomethric analyzes it was verified that the patient had class III anomaly, cross bite, over jet negative(- 3 mm) ,open bite (4 mm), ectopic position of tooth 23. It was applied Hyrax mask for splitting the maxilla, it was applied Delaire mask and fixed appliance.

Results and conclusion

After 18 month of active treatment, the dento-facial correction, esthetical correction and orofacial function were achieved. After treatment, functional appliance for retention was applied.

The facial mask, if applied in proper mode and according to the indicated cases, is a very successful means in the treatment of Class III with maxillary insufficiency.

Gjendja e sistemit dentar dhe indeve paradontale në pacientët me artritis reumatoid, lupus eritematoz sistemik dhe sklerozë sistemike (sklerodermi)

Aliko Ardita ¹, Ciancaglioni Riccardo ², Alushi Adem ¹, Tafaj Argjend ³

¹ Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë, Departamenti i Stomatologjisë, Shqipëri

² Universiteti i Milanos, Departamenti i Shkencave dhe Teknologjisë Biomjekësore, Itali

³ Qendra Spitalore Universitare “Nënë Tereza”, Tiranë, Shërbimi i Reumatologjisë, Shqipëri

Qëllimi i studimit

Të përshkruhet gjendja e sistemit dentar dhe e indeve paradontale në pacientët me artritis reumatoid (AR), lupus eritematoz sistemik (LES) dhe sklerozë sistemike (Sklerodermi - Skl) dhe të bëhet krahasimi me grupin e kontrollit.

Pacientët dhe metodat

Ne ekzaminuam 125 pacientë të hospitalizuar, të diagnostikuar me AR, LES dhe Skl, si dhe 125 individë kontrolli të krahasueshëm për moshë dhe gjini, të cilët nuk kishin vuajtur asnjëherë nga sëmundje autoimmune/të sistemit imunitar dhe që nuk ishin trajtuar me medikamente immunosupresore gjatë të paktën 5 viteve të fundit. Ekzaminimi përfshin ekzaminimin e mukozës së gojës, matjen e sasisë së plotë të pështymës së pastimular (UWHS), përcaktimin e numrit të dhëmbëve me karies, të mbushur, dhe që mungojnë, regjistrimin e llojit të protezimit dhe numrit të elementëve protetikë, matjen e indeksit paradontal (Community Periodontal Index - CPI), regjistrimin e shpeshtësisë së larjes së dhëmbëve dhe të vizitave tek dentisti.

Rezultatet

Pacientët kishin një numër më të lartë të dhëmbëve me karies $dt = 4,3$ (s.d. 3,9), krahasuar me individët e kontrollit $dt = 3,0$ (s.d. 2,8), $P = 0,017$. Asnjë diferencë tjetër e rëndësishme nga ana statistikore nuk u vërejt midis të dy grupeve. Numri i dhëmbëve me karies, të mbushur, dhe që mungojnë korreloonte me moshën. UWHS mesatare ishte më e ulët (3,8 ml/15 min; s.d. 3,4) në pacientë sesa në individët e kontrollit (4,7 ml/15 min; s.d. 3,7), $P = 0,010$.

Konkluzionet

Pacientët me sëmundje të indit lidhor mund të kenë një aktivitet të shtuar të kariesit, krahasuar me individët e kontrollit. Asnjë ndryshim nuk u vërejt midis dy grupeve përsa i përket gjendjes së indeve paradontale.

Dentition and periodontal status of patients with rheumatoid arthritis, systemic lupus erythematosus and systemic sclerosis

Aliko Ardita¹, Ciancaglini Riccardo², Alushi Adem¹, Tafaj Argjend³

¹Universiy of Tirana, Faculty of Medicine, Department of Stomatology, Albania

²University of Milan, Department of Biomedical Sciences and Technologies, Italy

³University Hospital “Mother Theresa”, Tirana, Rheumatology Service, Albania

Objective

To examine the dental and periodontal condition in patients with rheumatoid arthritis (RA), systemic lupus erythematosus (SLE) and systemic sclerosis (SSc), in comparison with controls.

Patients and methods

We examined 125 consecutive hospitalised patients with a diagnosis of RA, SLE and SSc and 125 age and sex matched controls with no history of previous or actual immune system/autoimmune disorder and/or history of immunosuppressive treatment during the last five years. The clinical evaluation included examination of the oral mucosa, measurement of the unstimulated whole salivary flow (UWHS), determination of missing, decayed and filled teeth, fixed or removable prosthetic appliances, Community Periodontal Index (CPI), oral hygiene habits and frequency of dental visits.

Results

Among dentate subjects, patients had a significantly higher number of decayed teeth $dt = 4,3$ (s.d. 3,9), compared to controls $dt = 3,0$ (s.d. 2,8), $P = 0,017$. No other significant difference was found in the dental or periodontal condition of the two groups. The number of decayed, missing and filled teeth correlated with age. The mean UWHS was 3,8 (s.d. 3,4) ml per 15 minutes for the patients, compared to 4,7 (s.d. 3,7) ml per 15 min in controls, $P = 0,010$.

Conclusion

Patients with connective tissue diseases may have a higher burden of caries activity compared to controls. No significant difference could be detected concerning periodontal status.

Studim krahasues mbi kohen e punes se muflimit indirekt dhe ate me dublim te protezes totale

**Alushi Armand, Koshovari Alba, Shkembali
Artionida, Mamaj Luella
Universiteti “Aldent”, Tiranë, Shqipëri**

Metodat e ndryshme te punes ne labororet dentar vleresohet midis te tjerash edhe per nga koha e punes qe nevojitet per pergatitjen e nje punimi te caktuar. Ne studimin tone jane krahasuar dy metoda te ndryshme muflimi te protezes totale: ajo indirekte dhe nje metode e re qe aplikohet per here te pare ne vendin tone, ajo me dublim. Jane pergatitur gjithsej 30 proteza, 15 me metoden e pare (indirekt) dhe 15 me metoden e dyte (me dublim sipas “Vertex”). Eshte konstatuar koha qe duhet per pergatitjen e protezes sipas seciles metode dhe ne fund jane bere llogaritjet dhe perpunimi statistikor ku shihet qarte se pervec aneve te tjera pozitive, kjo metode kerkon edhe me pak kohe per t’u realizuar duke favorizuar keshtu laborantet qe merren me keto proteza.

A comparative study on the timework of indirect dental flasking and doubling dental flasking

**Alushi Armand, Koshovari Alba, Shkembali
Artionida, Mamaj Luella
“Aldent” University, Tirana, Albania**

Different methods of manipulating in the dental labs are evaluated on the basis of the time of work needed for preparing a certain prosthesis.

Aim of study: To compare 2 different kinds of dental flasking, the indirect one and a new doubled method which is applied for the first time in our country.

Materials and methods: We have prepared 30 resin dentures. 15 were prepared with the classic method (the indirect one) and 15 dentures were prepared with the second method (the doubling one according to Vertex). We have measured the time required to prepare a denture with each of the methods used in this study.

Results: Statistic analysis showed that the time required for denture construction is shorter if the doubling method is used.

Conclusion: The doubling method is very helpful for dental technicians in their everyday practice.

Efeki i Avlogyl-it në periudhën pas nxjerrjes së dhëmbit

Dimova Cena, Evrosimovska Biljana, Popovska Lidija, Murtezani Arben
Universiteti “Shën Kirili dhe Metodi”, Fakulteti i Stomatologjisë, Institucioni Publik Shëndetësor – Qendra Klinike Stomatologjike “Shën Pantelejmon”, Klinika e Kirurgjisë Orale – Shkup, Maqedoni

Qëllimi: Qëllimi i këtij studimi ka qenë demonstrimi i efektit analgjëzik të AVLOGYL-it te dhimbjet pas nxjerrjes së dhëmbit.

Pacientët dhe metodat: Në studim janë përfshirë 30 pacient me indikacion për nxjerrje të dhëmbit. Sipas diagnozës klinike, pacientët janë grupuar në 3 grupe:

- Grupi i parë me nxjerrje tipike të dhëmbit (me diagnozë klinike Parodontit Kronik të dhëmbëve në regjionin transkanin) -10 pacientë,
- Grupi i dytë me nxjerrje atipike të dhëmbit (me diagnozë të njëjtë sikurse grupi i parë dhe me separacion të rrënjëve) -10 pacientë,
- Grupi i tretë me nxjerrje operative të molarëve të tretë të gjysëm impaktuar-10 pacientë,

Rezultatet: Pacientët janë ndjekur për një periudhë kohore prej 14 ditëve. Dhimbja pas nxjerrjes së dhëmbit është shfaqur te tetëmbëdhjet pacient (60%) prej 30 pacienteve të përfshirë në studim. Të gjithë pacientët me dhimbje pas nxjerrjes së dhëmbit janë trajtuar me AVLOGYL (Septodont, Francë). Dhimbja është shfaqur te tre pacient nga grupi i parë (33%), gjashtë nga i dyti (66%) dhe te grupi i tretë gjasht pacient (66%), gjatë ditës së parë dhe të dytë pas nxjerrjes së dhëmbit. Gjithashtu, dhimbja është shfaqur ditën e tretë te një

pacient (10%) i grupit të parë, te dy të tjerë në grupin e dytë (20%), edhe te tre pacient (33%) të grupit të tretë. Reduktimi i dhimbjes me ALVOGYL është dëshmuar për 15 – 20 minuta pas aplikimit të medikamentit. Reaplikimi i medikamentit është bërë vetëm te dy pacient (16%) nga dymbëdhjet pacientët me dhimbje pas nxjerrjes së dhëmbit.

Konkluzioni: Veprimet traumatike gjatë nxjerrjes së dhëmbit duhet të jenë imperativ për parandalimin e komplikacioneve siç janë dhimbja pas nxjerrjes.

Është më se e nevojshme të kryhen egzaminimet në kohë të duhur të procesit të shërimit të plagës së krijuar pas nxjerrjes së dhëmbit.

The effect of Alvogyl in the postextracted period

Dimova Cena, Evrosimovska Biljana, Popovska Lidija, Murtezani Arben
University “Sts Cyril and Methodi”, Faculty of Dentistry, PHO University Dental Clinical Centre Sveti Pantelejmon, Clinic for Oral Surgery – Skopje, R. Macedonia

Aim: The aim of this study was to show the analgesic effect of ALVOGYL in post extracted pain conditions.

Patients and methods: The study included 30 patients, divided in three groups of ten subjects, as follows:

- First group with typical extractions (with clinical diagnosis Paradontitis chronic in the posterior teeth),
- Second group with atypical extractions (with the same diagnosis as the first group and separation of the roots) and,
- Third group with operative extractions of semi impacted third molar.

Results: The patients were evaluated during the period of two weeks. Post extraction pain was established in eighteen patients (60%) who were treated with ALVOGYL in production of Septodont, France.

Pain was determined in three patients of the first group (33%), six of the second (66%) and third group (66%) during the first and the second day after the tooth extraction. Also, pain was determined during the third day in one more patient (10%) in the first group, two more in the second (20%) and three more patients (33%) in the third group. The reduction of pain with ALVOGYL was shown

15-20 min after applying the medicament. Re application of the medicine was done in only two patients (16%) of the twelve patients with after extraction pain.

Conclusion: A traumatic work during the tooth extraction should be imperative in preventing complications like after extraction pain, and timely controlling the healing of the extraction wounds.

Huluntime të C-PR dhe prevenimi i sëmundjeve infektive

Simjanovska Ljubica, Simjanovski Sinisha, Sadiku Artan

QPSH Qendra Klinike Stomatologjike “Sh. Pantelejmon” Shkup, NPSH “Dent thalia”, Maqedoni

Hyrje

CRP është proteinë humane dhe specifike e cila prodhohet në mëlqi, e pranishme gjatë ndezjeve akute. Niveli I saj i lartë është njëri prej indikatorëve më të mirë jo specifik biologjik I infeksioneve, ndezjeve dhe sëmundjeve malinje. Rezultatet pozitive të kësaj proteine arrihen edhe tek shtatëzemat si dhe në rastet e traumave.

Objektivat:

C-PR ofron mundsinë e prevenimit të infeksioneve përmes diagnostikimit të hershëm para paraqitjes së shenjave të infeksionit.

Materijale dhe metoda:

Hulumtimi përfshin 40 paciente , të cilat janë bërë intervenime të ndryshme oralokirurgjike. Te gjysma prej tyre janë bërë testet laboratorike për C-PR paraprakisht para intervenimit, kurse te pjesa tjetër nuk janë bërë fare testimet.

Rezultati

Në rastet ku C-PR ishte pozitive dhe është aplikuar terapia në kohë , komplikime postoralokirurgjike thuajse nuk janë paraqitur fare si dhe shërimi i plagëve është normal.

Konkludime:

Me hulumtimin e C-PR mundet të dijagnostikohet egzistenca e infeksionit bakterial dhe në kohë të aplikohet terapia me antibiotikë. C-PR mundet të përdoret dhe si monitorues i terapisë së aplikuar.

Examining CRP and prevention of infectious diseases

Simjanovska Ljubica, Simjanovski Sinisha, Sadiku Artan
PHO Dental Clinical Centre “St. Pantelemon” Skopje,
Private dental clinic “Dent thalia”, Macedonia

Introduction:

CRP is human and specific protein produced in liver, presented during acute inflammation. Its high level is one of the best non-specific biologic indicators of infection, inflammation and malignoms. Positivity is gained in pregnancy and trauma as well.

Aim:

CRP offers possibility of prevention and diagnosis of infection even when signs of infection are not manifest.

Material and methods:

Study consists of 40 female patients in post menopausal period were under went different oral surgical interventions. Half of them have had laboratory examinations, including CRP detection, shortly before the intervention. The others didn't have any of these examinations.

Results:

In the cases with CRP positive results and therapy was applied on time, post oral surgical complications were absent and sanation of the wounds was normal.

Conclusion:

Existence of bacterial infection can be diagnosed and adequate therapy can be accomplished. The CRP levels can be used for monitoring of successes of therapy.

Përdorimi i laserit në kirurgjinë orale

Simjanovska Ljubica, Simjanovski Sinisha, Sadiku Artan
QPSH Qendra Klinike Stomatologjike “Sh.
Pantelejmon” Shkup, NPSH “Dent thalia”, Maqedoni

Hyrje

Me përparimin e teknologjisë dhe industria dentale rezulton me aparate më të sofistikuar që japin metoda shumë më të mira terapeutike në stomatologji. Ndër to me siguri që merrë pjesë edhe

laseri që prodhon reze drite të cilat janë koherente, monochrome të drejta si dhe shëndrohet në energji termike. Përfitimi nga aplikimi me dritë koherente gjate punimit te intervenimeve në indeve te buta eshte ndikimi i ti kompleks.Gjithashtu me përdorimin e tij zvogëlohet dhe edema postoperativ, dhimbjet postoperative janë shumë të voglash dhe krijohen kushte me të mira të punës(nuk ka gjakderdhje- nuk perdoret skalpel) dhe me mirë formohet koagulum.

Qëllim

Ta prezentojmë laserin si metodë me te sofistifikuar mbi metodat e tjerra konvencionale në pjesën kirurgjike të stomatologjisë dhe mundësitë e përdorimit të tij.

Materiale dhe metoda

Janë observuar 35 pacientë me patologji të indeve te buta: frenulum, hiperplazii dhe hipertrofi të mukozës orale, ekscizion i gingivës etj. Pacientët te të cilët aplikoheshin rrezet e laserit ishin në moshë te ndryshme. Te disa prej tyre intervenimi ishte bërë pa anestezion, ose në qoftë se është përdorur anestezion ka qenë në sasi të vogla. Te këta pacienta ishte përdorur FOTONA LASER: edhe atë ER.Yag. 02 dhe ER. YAG. 014

Rezultatet

Rezultatet të cilat i fituam pas përdorimit te laserit janë polivalente: me përdorimin e laserit fitohet fushë e thatë e punës – nuk ka gjakëderdhje, nuk ka trauma, nuk ka suturim(qepje), dhe shkurtohet kohë zgjatja e vetë intervenimit.

Përfundim

Përdorimi i laserit ne kirurgjinë orale jap mundësi te mëdha. Laseri e shkurton kohëzgjatjen e inetrvenimit, e rrit komoditetin dhe e zvogëlon frikën e pacientit dhe gjithashtu zvogëlohet nevoja për përdorimin e anestezionit .

Applying laser in oral surgery

**Simjanovska Ljubica, Simjanovski Sinisha, Sadiku Artan
PHO Dental Clinical Centre “St. Pantelejmon”
Skopje, Private dental clinic “Dent thalia”, Macedonia**

Introduction:

With progress in technology- dental industry results with more sophisticated appliances which give better therapeutical methods in dentistry. Between them is laser which produce coherent light, monochrome, directed and turnes into termic energy. Benefits

from application of coherent light during intervention in soft tissue are complex. Also application reduces postoperative oedema, postoperative pains and creates better working conditions (without bleeding, scalps) and coagulum will be better made.

Aim

Presentation of laser as sophisticated method in oral surgery

Material and methods

There were observed 35 patients of different ages, with soft tissue's pathology: frenulum, hiperplasia and hipertrofia of oral mucosa, excision of gingiva etc. during the intervention some of patients were under anesthesia effects some of them not. It was used FOTONA LASER –ER.YAG.02 and ER.YAG.014

Results

Application of laser gives polyvalent results which are: it makes working area bloodless, without trauma and sutura and time of intervention will be shorter

Conclusion

Using laser in oral surgery gives too many opportunities: the time of intervention will be shorter, patient will be less frightened and more comfortable.

Variacionet e shtypjes arteriale gjatë nxjerrjes kirurgjike të molarit të tretë

**Agani Zana, Sejfiya Osman, Perjuci Feriale ,
Ademi Resmije, Gashi Ali, Hamiti-krasniqi Vjosa,
Prekazi Loxha Mergime, Ahmedijehona
Universiteti I Prishtinës, Fakulteti I Mjekësisë,
Dega e Stomatologjisë, Klinika e Kirurgjisë Orale,
Prishtinë, Republika e Kosovës**

Gjatë nxjerrjes kirurgjike të molarit të tretë mund të paraqitet dhimbja e cila është ndjeshme dhe eksperiencë e pakëndshme. Edhe vet procedura ndërthet në vetë një dozë të stresit e cila është e zakonshme përgjatë procedurës. Stresi shkakton disa reaksione në organizëm ashtuqë njëra prej tyre është edhe ndryshimi i vlerave të shtypjes arteriale

Studimi është bërë me qëllim të vlerësimit, matjes së variacioneve të shtypjes arteriale tek pacientët e shëndoshë pa histori të sëmundjeve

të mëhershme apo egzistuese kardiovaskulare, me qëllim të vlerësimit të ndryshimit të shtypjes arteriale si rrjedhë e stresit gjatë largimit kirurgjikal të molarit të tretë.

Në këtë studim janë përfshirë 21 pacientë të shëndoshë (10 mashkuj dhe 11 femra të moshës 20 deri 35 vjecare) me indikacion për ekstraksion kirurgjik të molarëve të tretë. Është bërë matja e shtypjes arteriale sistoloke, SHAS, shtypjes arteriale diastolike, SHAD dhe pulsit arterial PA para dhënjes së anestezionit, gjatë nxjerrjes së dhëmbit dhe 15 minuta pas nxjerrjes. Për anestezi locale është përdorë Lidokaina 2% me 1:100.000 adrenalinë.

Rezultatet do të prezentohen në mënyrë statistikore

Variation of blood pressure during surgical extraction of third molars

**Agani Zana, Sejfiya Osman, Perjuci Feriale ,
Ademi Resmije, Gashi Ali, Hamiti-krasniqi Vjosa,
Prekazi Loxha Mergime, Ahmedi Jehona
University of Prishtina, Faculty of Medicine,
Department of Oral Surgery, Prishtina, Republic
of Kosova**

During surgical extraction of third molars may occur the pain which is unpleasant sensation and experience. The procedure itself conducts the stress which is unequalled occurrence during this procedure. Stress brings to many reactions in the organism and one of them is the change of the blood pressure.

The study is conducts to evaluate the variation of blood pressure to healthy young patient's with no history of cardiovascular disorders, in quantifying the blood pressure reaction to dental stress during surgical removal of third molars used in clinical practice.

21 healthy subjects(10 men and 11 woman aged 20 through 35 years) who underwent surgical extraction of third molars were enrolled in this study. We measured systolic blood pressure, or SBP, diastolic blood pressure, or DBP, and hear rate HR, before given local anesthetics, during the dental extraction and 15 minutes after the dental extraction.For local anaesthesia Lidocaine 2% with 1:100.000 adrenaline was used. The results will be statistically presented

Efikasiteti i AMSA (anestezia medial superior anterior) bllokimit nervor gjatë ekstraksioneve të dhëmbit

Ahmedi Jehona , Perjuci F., Ademi R., Gashi A., Agani Z.,hamiti V.

Qendra Klinike Stomatologjike Universitare e Kosovës, Klinika e Kirurgjisë Orale

Hyrje

Stomatologët ballafaqohen me sfidën e kryerjes së intervenimeve stomatologjike pa dhembje me anestezi adekuate, por gjithmone duke u përballur me pakëndshmëritë përcjellëse të anestetikut. Deri vonë, ekstraksionet multiple të dhëmbëve të nofullës së sipërme janë siguruar me injektime të anestetikut në jo më pak se pesë regjione, që këkon një vëllim të madh të anestetikut. Friedman dhe Hochman aplikuan një metodë të re anestezie AMSA bllokimit nervorë me anë të së cilës realizohet mpirje e regjionit të nofullës së sipërme nga rrënja bukale e molarit të parë e deri te Incisivi qëndror dhe si dhe gingiva në anën palatinale përmes vetëm një anestezie në anën palatinale.

Qëllimi i punimit

Është që të përshkruaj efikasitetin e AMSA bllokimit nervor që do të lehtësonte punën e terapeutit si dhe do të zvoglonte pakënaqësitë e pacientit që do të ishin si rezultat i metodave klasike të anestezise.

Materiali dhe metoda

Punimi është realizuar në Qendrën Klinike Stomatologjike Universitare te Kosovës në Departamentin e Kirurgjisë Orale. Për mostër janë marrë 27 pacientë tek të cilët është indikuar ekstraksioni I dhëmbëve vital. Është përdorur Lidocain 2% me adrenaline 1:100 000 në sasi prej 0,6-0,9ml tretje të anestetikut

Veprimi i anestetikut është vlerësuar me Vitalionmeter (testimi elektrik I vitalitetit te pulpes) ndërsa subjektiviteti i dhimbjes është caktuar sipas VAS (visual analogue scale) metodës. Gjithashtu është vlerësuar edhe mpirja e indeve të buta si parametër klinik..

Rezultatet

Rezultatet e fituara dëshmojnë përparësitë e AMSA si metodë praktike për disa arsye sigurimi i anestezise të disa dhëmbëve per intervenime multiple, me një injektim, evitimi i përfshirjes së kolateraleve nervore që do të përcilleshin me pakëndshmëri plotësuese sic është mpirja e buzës dhe indeve përreth si dhe doza e përgjysmuar e anestetikut.

Konkluzioni

AMSA si metodë e anestezionit do të duhej të ishte metodë rutinore dhe praktike në punën klinike të cdo stomatologu

Efficacy of AMSA (Anterior medial superior anesthesia) block anesthesia during teeth extraction

**Ahmedi Jehona , Perjuci F., Ademi R., Gashi A.,
Agani Z.,hamiti V.
University Dental Clinical Center of Kosovo,
Department of Oral Surgery**

Introduction

The dentists face the challenge of offering a painless treatment, which requires anesthesia, but it's use is associated with some adverse effects. Until lately, painless multiple upper teeth extractions were possible only after injecting in more than five sites of upper jaw, which required large amount of anesthetic. Friedman and Hochman introduced a new method of application of AMSA block anesthesia. Injection site is in palatal area between roots of two premolars, and it anesthetizes the region from buccal root of first molar to first incisor, and gum and mucosa of palatal side.

Aim of the study

The aim of this paper is to describe the efficacy of Block anesthesia of anterior medial superior nerve branches, which will facilitate dental work and decrease patient's discomfort with classical methods. Research took place in University Dentistry Clinical Center of Kosovo, in department of Oral Surgery. 27 patients were sampled, with indication of vital tooth extraction. As anesthetic was used Lidocaine 2% with adrenalin in proportion 1:100 000, and 0,6 – 0,9ml of solution.

Materials and methods

Assessment of Anesthetized tissues was done with Vitalionmeter, and subjective assessment of pain was done by VAS score (visual analogue scale). Numbness was also evaluated as a clinical parameter.

Results

Our results encourage using AMSA method, because during multiple extractions there is one punctuation for the whole region, and no discomfort for lip and cheek caused by anesthesia, and amount of anesthetic solution injected.

Conclusion

AMSA should be a method of choice of anesthesia for the mentioned region in our daily practice, as alternative to traditional methods.

Terapia e periodontitit apikal simptomatik

**Popovska Lidija, Dimova Cena, Muretzani Arben,
Janevska Aleksandra
Universiteti “Shën Kirili dhe Metodi”, Fakulteti i
Stomatologjisë,
Institucioni Publik Shëndetësor – Qendra Klinike
Stomatologjike “Shën Pantelejmon”
Klinika e Kariologjisë dhe Endodoncisë – Shkup
Republika e Maqedonisë**

Hyrje: Periodontiti apikal paraqet inflamacion të lokalizuar në regjionin apikal përreth rrënjës së dhëmbit, i cili përveç periodonciomit përfshin edhe indete përreth – cementin dhe kockën alveolare.

Qellimi: Qëllimi i këtij punimi është që të paraqesë terapinë e periodontiteve simptomatike apikale, sikurse edhe të paraqes rezultatet e shërimit të tyre.

Materialet dhe metodat: Si subjekt të këtij studimi janë inkuadruar 10 pacient të klinikës së Sëmundjeve të Dhëmbit dhe Endodoncisë, me moshë mes 20 dhe 55 vjeçare, me diagnozë të periodontitit apikal simptomatik (periodontite apikale të egzacerbuara akute dhe kronike). Tek këta pacient është bërë terapia e shumëfishtë endodontike. Në fazën e parë e kemi kryer ekstripimin e përmbajtjes kanalikulare, drenimin dhe antibiotikët janë ordinuar sipas nevojës. Përpunimi i plotë i kanaleve pulpare dhe aplikimi i CALXYL pastës si mbushje e përkohshme është bërë gjatë vizitës së dytë. Në fazën e tretë e kemi aplikuar mbushjen definitive. Rastet i kemi ndjekur dhe vlerësuar me metoda klinike dhe radiologjike për 3 muaj.

Rezultatet: Nga gjithësej 10 pacientë, tek 9 – kishim sukses që ta bëjmë drenimin, te 3 – kemi ordinuar antibiotik. Përmirësimi i simptomave brenda 24 orëve është vërtetuar te 8 pacientë, derisa mbrenda 48 orëve te 2 pacientë. Terapia konsiderohet si e suksesshme në rast se kemi përmirësim të simptomave, mungesë të ndjeshmërisë perkutore, gjetje të rregullta rentgenografike dhe funksion normal të dhëmbit.

Perfundimi: Terapia e periodontiteve në të shumtën e rasteve është e suksesshme, andaj për shkak të periodontitit simptomatik apikal nuk duhet të nxirret dhëmbi, por të mjekohet në mënyre adekuate në funksion të ruajtjes së dhëmbit.

Therapy of symptomatic apical periodontitis

Popovska Lidija, Dimova Cena, Muretzani Arben,
Janevska Aleksandra
University "Sts Cyril and Methodi", Faculty of
Dentistry, PHO University Dental Clinical Centre
Sveti Pantelejmon, Clinic for Cariology and
Endodontology – Skopje, R. Macedonia

Aim: The aim of this study was to reveal the therapy of symptomatic apical periodontitis and to show the results.

Materials and methods: For that purpose of this study, endodontic therapy was performed on 10 patients, aged between 20 and 55 years, with signs of symptomatic apical periodontitis (e.g. acute and chronic exacerbation apical periodontitis). At the first appointment the remnants of pulp tissues were removed, the drainage was obtained for or the antibiotic were prescribed in cases where it was not. Endodontic therapy was completed during the second appointment, when the calcium hydroxide- paste was applied as temporary filling. In third appointment the root canals were sealed and the teeth were restored. The patients were recalled for clinical and radiographic evaluation monthly for 3 months.

Results: Out of ten, in nine cases the drainage was obtained successfully and in three cases antibiotic therapy was prescribed. The pain relieved in eight cases for 24 hours and in two cases for 48 hours. The therapy was claimed to be successful when the patients were symptomless, there were no tenderness sensitivity, radiographic signs slowly disappeared and the treated teeth were functional.

Conclusion: The therapy of symptomatic apical periodontitis have very high overall successful rate. It should not be indication for periapical surgery or teeth extraction, because the conventional endodontic therapy could preserve the tooth and its functionality.

Studim klinik-radiologjik i trajtimeve terapeutike te kryera ne KSU

Kelmendi Manola¹, Brovina Diana², Hoxha Erysejda², Petro Enida³
¹Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Shqiperi, ²Universiteti i Tiranes, Fakulteti i Mjekesise, Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi, ³Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi

Hyrje: Ne kete studim te bere ne vitet 2005-2009 mbi trajtimet terapeutike te dhembeve do te vlersojme efikasitetin e metodave te ndryshme te

mjekimit qe jane perdorur ne KSU nga studentet e viteve IV,V.

Materiali dhe metoda :Jane marre ne studim 500 raste te mjekuara me patologji te ndryshme.Jemi munduar te percaktojme vecmas cdo patologji te mjekuar sipas moshave.

Rezultatet: Rastet e trajtuara me karies paraqiten sukses.

Rastet e trajtuara per pulpit ne dhembet molar me metoden e eekstrpimit ne 75% rezultuan te ishin efikase.

Rastet te cilet paraqiten insukses ishin inflamacionet e pulpes te trajtuara me metoden e amputimit.

Konkluzione: Ne varesi te vitit te studenteve,teknikes se perdorur si dhe zgjidhjes se sakte te materialit qe duhet te perdoret per mjekim,duke bashkrenduar punen student-Pedagog ka cuar ne rritje te rasteve te sukseshme te mjekimit ne KSU.

The clinical- radiological study of the therapeutic treatment developed in KSU

Kelmendi Manola¹, Brovina Diana², Hoxha

Ergysejda², Petro Enida³

¹University Dental Clinic, University Hospital

“Mother Theresa”, Tirana, Albania, ²University of

Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department,

Tirana, Albania, ³Private dental practice, Tirana,

Albania,

Introduction

In this study, developed in 2005-2009 for the therapeutic treatment of teeth, we will evaluate the efficiency of different methods of treatment that are used in KSU from students at the IV –th and V-th grade.

Materials and Methods

There were taken in study 500 cases with different pathologies to be treated. We have specified every pathology treated according to the ages.

Results

Nearly 90% of cases with caries, that were treated, were successful.

Nearly 75% of cases treated ,for pulpit in the molars, with pulpectomy methods were successful, too.

The cases which were not successful 23%,were those treated with pulpotomy.

Conclusions

Depending on the level of students who treat the patients, the techniques that are used and the appropriate selection of the material that must be used to cure, certainly that the co-operation between students and doctors has brought a lot of successful cases of treatment in KSU.

Studim krahasues per perdorimin dhe efikasitetin e materialeve te ndryshme per mbulimin e pulpes ne femije.

Petro Enida¹, Kelmendi Manola², Hoxha

Ergysejda³, Kume Daniela

¹Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi, ²Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Shqiperi,

³Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekesise, Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi,

Hyrje: Ne praktiken e perditeshme rastet e mbulimit te pulpes ne femije jane teknika me e perdorur ne trajtimin e dhembve te perkohshem dhe sidomos atyre te perhershem.

Ruajtja e vitalitetit te pulpes eshte e nje rendesie thelbesore ne rastet me apeks te paformuar.

Qellimi i studimit:

Qellimi i studimit eshte te vleresoj efikasitetin e materialeve MTA, hidroksid kalciumi dhe glassionomer te perdorura per mbulimin e pulpes si ne dhembet e perkohshem ashtu dhe ata te perhershem.

Materiali dhe metoda:

Jane marr ne studim 35 femije. 16 jane trajtuar ne dhembet e perhershem, 19 ne dhembet e qumeshtit. Metoda e perdorur ishte mbulimi i pulpes me materiale si MTA, hidroksid kalciumi, glassionomer dhe u verejt efikasiteti i tyre per nje periudhe 2 vjecare.

Studimi u krye ne KSU dhe tre klinika private.

Rezultatet: Rastet e trajtuara me MTA kane sukses ne trajtim dhe nuk paraqiten nderlikime pas mbushjes.

Rastet e trajtuara me hidroksid kalciumi 86 % nuk paten nderlikime pas mbushjes, 14 % u ritrajuan.

Rastet e trajtuara me glassionomer 74% nuk paten nderlikime, 5 % paten nderlikime apikale, 21 % u nderlikuan ne inflamacion te pulpes (glassionomer LC)

Konkluzionet :Mbulimi i pulpes eshte nje metod efikase ne dhembet me apeks te paformuar dhe ne dhembet e perkohshem.

Zgjedhja e materialit te pershtatshem eshte ne varsi te rastit qe do te trajtohet dhe gjendjes se pulpes nese eshte prekur nga inflamacioni.

Evaluation study for the efficacy of different materials used in pulp capping in children

Petro Enida¹, Kelmendi Manola², Hoxha Ergysejda³, Kume Daniela

¹Private dental practice, Tirana, Albania,

²University Dental Clinic, University Hospital

“Mother Theresa”, Tirana, Albania, ³ University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania,

Introduction :in everyday practise pulp capping in treating permanent and deciduous teeth in children is the common used technique. The aim of our study :is to value the efficacy of three materials MTA,glassionomer and calcium hydroxide in pulp capping.

Method;the study was undertaken in 35 children and lasted 2 years.

Results;cases treated with MTA - no complication.

cases treated with glassionomer:74% -no complication,5 %-apical inflammation,21 %-pulp inflammation.

Conclusion:pulp capping is most used in treating teeth with unformed apex.Choosing the right material is the key of success

Informimi i prinderve per rendesine e molarit te pare te perhershem.

Hoxha Ergysejda¹, Petro Enida², Brovina Diana¹, Kelmendi Manola³

¹Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekësisë, Departamenti i Stomatologjisë, Tirane, Shqiperi,

²Klinike dentare private, Tirane, Shqiperi, ³Klinika Stomatologjike Universitare, QSUT, Shqiperi

Hyrje ;Ne praktiken e perditeshme me femijet ndeshemi me koncepte nga me te ndryshmet te prinderve lidhur me daljen e dhembeve te perhershem.

Problematik është molari i pare permanent qe shume e konsiderojne si dhembe te perkohshem e natyrisht nuk tregojne kujdes per te.

Qellimi i studimit: Qellimi i studimit tone është rendesia e informimit te prinderve per funksionin e molarit te pare te perhershëm, kohen e daljes se tij dhe menytrat profilaktike per prevenimin e kariesit.

Materiali dhe metoda : Jane marre ne studim 197 femije dhe 234 prinder.

Prinderve ju shpernda nje pyetesor. Studimi u krye ne KSU dhe ne 3 klinika private.

Rezultatet : Ne studim u verejt se prinderit kane nje informacion te munguar per rendesin e molarit te pare te perhershëm. Vetem 32% e prinderve rezultuan te kishin nje informacion per rendesin e molarit te pare.

Informimi i tyre per kohen e daljes dhe rendesin e saj cojne ne uljen e indeksit karioz ne keta dhembe dhe rritjen e perkujdesit dentar.

Konkluzionet: Menytrat e prevenimit te gershetuara dhe me informimin e prinderve per rendesin e molarit te pare te perhershëm ulin prekjën e ketyre dhembeve nga kariesi dhe uljen e indeksit karioz.

Importance of parents information for the first permanent molar

Hoxha Ergysejda¹, Petro Enida², Brovina Diana¹, Kelmendi Manola³

¹University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania, ²Private dental practice, Tirana, Albania, ³University Dental Clinic, University Hospital “Mother Theresa”, Tirana, Albania

Introduction: In everyday practice in Albania parents don't have the right information for the importance of first permanent molar.

Material : We gathered information from 234 parents. They fulfilled a questionnaire. Data were analyzed with Microsoft Excel.

Results : Parents don't have information about importance of first molar, only 32% of parents have this information.

Conclusion : Information of parents for the first permanent molar is important because having the right knowledge about this teeth helps reducing caries index.

Vleresim i performances klinike te nje RMGIC dhe nje GIC konvencional ne klasen e V 2 vjet pas aplikimit

Droboniku Etleva, Hysi Dorian, Xhemnica Lindita
Universiteti i Tiranes, Fakulteti i Mjeksisë,
Departamenti i Stomatologjisë, Tirane, Shqiperi

Qellimi: Qellimi i ketij studimi eshte te vlesoje performancen klinike te nje RMGIC dhe te nje GIC konvencional ne klasen e V 2 vjet pas aplikimit.

Materialet dhe Metoda: U moren ne kontroll 30 mbushje te realizuara me Vitremer (RMGIC) dhe 30 mbushje te realizuara me Fuji IX 2 vjet pas aplikimit te tyre.

Mbushjet u vleresuan duke kriteret e USPHS: Ndryshimi I ngjyres ,dekolorim marginal, caries sekondar, forma anatomike, integriteti marginal, struktura e siperfaqes .

Rezultatet: Nuk kishte rënie te mbushjeve ,karies sekondar, 1 mbushje me Fuji IX kishte plasaritje dhe 2 te tjera me Fuji IX kishin ashpersim te siperfaqes dhe ndryshim te ngjyres.

Konkluzionet: Ne baze te rezultateve te marra mund te themi se RMGIC kane nje performance klinike me te mire ne klasen e peste se GIC konvencional.

Comparison between Class V filling using RMGIC (glassionomer cement resin modified) and Conventional GIC (glassionomer cement). Two year clinical evaluation

Droboniku Etleva, Hysi Dorian, Xhemnica Lindita
University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental
Department, Tirana, Albania

The aim: To evaluate after two years clinical performance of RMGIC and o conventional GIC in a class V cavity.

Material and methods: The sample size was 60 fillings divided in 30 fillings performed with Vitremer (RMGIC) and 30 fillings performed with Fuji IX. The USPHS Criteria were used for

evaluation(marginal discoloration and shade change, secondary caries, anatomical shape, marginal integrity, superficial structure) .

Results: There was no secondary caries and fallen filling. There was one cracked Fuji IX filling and two other fillings had superficial roughness and discoloration.

Conclusion: The results indicate that RMGIC has better clinical performance in class V cavities comparing with Conventional GIC.

Efeki i fluorideve topikale ne retensionin e silanteve (rezultatet mbas 6 muajsh)

Rroço Rozela¹, Xhemnica Lindita², Droboniku Etleva², Hysi Dorian², Madhi Oriola¹

¹Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi, ² Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Mjekesise, Departamenti i Stomatologjise, Tirane, Shqiperi

Hyrje: Aplikimi i silanteve si reduktues i kariesit okluzal ne molaret dhe premolaret e perheshem, tashme eshte vertetuar plotesisht. Trajtimi pa dhimbje dhe konsistence fluide ben qe ato te gjejne nje aplikim te gjere ne dentistrine preventive.

Qellimi.Duke u nisur nga te dhenat bashkekohore donim te vertetonim se sa ndikim ka aplikimi topik i fluorit ne retensionin e silantit ne goje.

Materiali dhe metoda. Studimi yne u krye ne 70 molare dhe premolare permanent ne femije te moshes 6-12 vjeç. Studimi u be neper disa klinika private. U aplikua ne baze te instruksioneve silanti Conseal f. Silantet mbasi u vendosen ne molare dhe premolare u aplikua fluori topikal Cavity shield, 22.600ppm, per 4 minuta. Ne te njejtin pacient nuk u vendos fluor mbi silant.

Rezultatet. Kontrolli u krye ç’do 2 - 4 - 6 muaj, periudha ku u percaktua mosrenia e silantit, renie e pjesshme, renie totale. Ne 70 molare dhe premolare qendrushmeria e silantit ishte me e larte ku u aplikua fluori, ne krahasim me molaret qe nuk u fluorizuan.

Konkluzioni. Perdorimi i silanteve dhe aplikimi topik i fluorit rrit qendrushmerine e silantit dhe ben prevenimin e kariesit dentar.

Topical fluoride effect on sealant retention (results after 6 months)

Rroço Rozela¹, Xhemnica Lindita², Droboniku Etleva², Hysi Dorian², Madhi Oriola¹

¹Dental University Clinic, Tirana, Albania, ²University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania

Introduction. Sealant application as occlusal caries reducer on permanent molars and premolars is completely verified. The lack of pain and the flow consistence makes them widely used in preventive dentistry.

Object of the study: According to the contemporaneous data we are trying to prove the influence of topical fluorides on the sealant retention.

Material and method .Our study was carried on 70 permanent molars and premolars on kids of age 6-12 years old. This study was attended on private clinics. Conseal sealants were applied according to the instructions. After applying sealant on molars and premolars, topical fluoride Cavity shield, 22.600ppm was applied for minutes. On the same patient no fluoride was applied on the sealant.

Results: The patients were reexamined every 2-4-6 months, a period of time when we evaluated sealant stability, partial lost and total lost of the sealants. In 70 molars and premolars sealant stability was higher in those teeth where fluoride was applied, compared to the molars where no fluoride was applied.

Conclusions: Sealant applications and topical fluoride use increases sealants stability and prevents caries.

Vleresimi i dhimbjes post-operatore ne trajtimin endodontik me tekniken “Step Back” krahasuar me tekniken “ Crown Down”.

Hysi Dorjan¹, Droboniku Etleva¹, Rroço Rozela², Zoto Florian³

¹Universiteti i Tiranes, Fakulteti i Mjeksise, Departamenti i Stomatologjise, Shqiperi

²Klinika Stomatologjike Universitare, Tirane, Shqiperi, ³Klinike dentare private, Tirane

Qellimi I ketij studimi eshte vlersimi I dhimbjes postoperatore pas trajtimit endodontik te dhembeve duke perdorur tekniken “step back” me instrumentat e celikut K-file, krahasuar me tekniken “Crown

Down” me instrumentat NiTi Protaper (Dentsply Maillefer).

Materiali dhe metoda: U perzgjodh nje moster prej 40 premolaresh te cilet u diagnostikuan me ndryshime inflamatore pulpare te parikthyeshme pa prekje te hapesires periapikale. Grupmosha 25-40 vjec. Nje numer prej 21 premolaresh u trajtuan duke perdorur tekniken “Step Back” ndersa 19 me teknike “Crown Down”. Ne te dyja rastet u ndoq i njeiti protokoll mjekimi pervec teknikave.

Rezultatet: Ne perfundim te trajtimit rezultoi se 17 (81%) nga 21 rastet e trajtuara me tekniken “Step Back” shfaqen nje ndjeshmeri mastikatorore postoperative 24 ore pas trajtimit. Ne 7 paciente ndjeshmeria u zhduk plotesisht pas 72 oresh , dhe ne 10 paciente kjo ndjeshmeri postoperative vazhdoi mbi 72 ore pas trajtimit.

Ne grupin e trajtuar me tekniken “Crown Down” 8 (42%) prej dhembeve te trajtuar shfaqen ndjeshmeri postoperative ne mastikacion e cila u zhduk plotesisht pas 72 oresh.

Konkluzionet: Mendojme se teknika “Crown Down” ul ndjeshem dhimbjet postoperative krahasuar me tekniken “step back”.

Evaluation of post operative pain in endodontic treatment using “ Step Back” and “Crown Down” technique.

Hysi Dorjan ¹, Droboniku Etleva ¹, Rroço Rozela², Zoto Florian³

¹University of Tirana, Faculty of Medicine, Dental Department, Tirana, Albania

²University Dental Clinic, Tirana, Albania, ³Private dental practice, Tirana, Albania

The Aim of the study is to evaluate post operative pain after endodontic treatment in “step back” technique using k-file stainless steel instruments compared with “Crown Down” technique using NiTi Protaper instruments (Dentsply Maillefer).

Material and methods: It was selected a sample size of 40 premolars with non-reversible inflammatory changes in pulpal tissue and without periapical tissue involvement. The age group was 25-40 years old.

21 (Twenty one) premolars were treated using “Step Back” technique

and 19 (nineteen) using “Crown Down”. The same protocol was followed in both techniques.

Results: At the end 17 or (81%) of 21 cases treated with “Step Back” technique complained for pain during mastication 24 hours after treatment. 7 cases did not shown any pain after 72 hours and the other 10 cases had prolonged postoperative pain for more than 72 hours .

In the group treated with “crown down” technique 8 or (42%) of cases complained for pain during mastication 24 hours after treatment which disappeared after 72 hours.

Conclusions: Our believe is that “ crown down” technique is more adequate in reducing post operative pain compared with “step back” technique.

Mungesa e pikës kontaktuese si faktor favorizes në përparimin e sëmundies parodontale

Demiri Gjynele

O.SH.P - „VIVADENT”-Tetove

Në praktikën stomatologjike shpesh hasim restaurime dentare jo adekuate. Mungesa e pikës kontaktuese shpesh paraqitet si inikiator dhe nxitës i sëmundjeve parodontale.

Qëllimi i punimit është që të vërehen shkaktarët kryesor nxites të sëmundjeve parodontale dhe kushtet favorizuese për zhvillimin e tyre.

Materiali dhe metoda: Në analizat tona janë marë 100 pacient duke anlizuar 582 restauime dentare dhe caktuar indekset parodontale dhe rendgenografinë.

Rezultatet tregojnë signifkance statistikore të lartë të indekseve parodontale, të krahasuar me dhëmbët intakte ose me restaurime adekuate me pikë kontaktuese.

Përfundim – sëmundiet parodontale janë me etiologji komplekse, parandalimi i tyre këkon qasje serioze të ekipit stomatoogjik i përbërë prej specialistëve të të gjithë lemive stomatologjike.

The absence of contact point as favourising factor for advancing of periodontal disease

Demiri Gjynele

P. H. O. - „VIVADENT“-Tetova

Often in stomatological practice we meet non adequate dental restorations. The absence of contact point often represent initiative excitation of periodontal diseases.

The aim of this paper is to showed the main excitation responsible of periodontal diseases and the favorable conditions for their development.

Materials and methods: There are analyzed 100 patients with 582 dental restorations, also there are determined the periodontal indexes and x-ray examination.

The results showed high statistically significance of periodontal indexes, as compared with intact teeth or with dental restorations with properly contact point.

Conclusion: Periodontal diseases have complex etiology, their prevention need a serious approaching of stomatological team compounded from specialists from all fields of Stomatology.

